

STUPAVSKÉ NOVINY

OBCHODNÉ CENTRUM

Plánovanie výstavby obchodu a služieb v našom meste v k. ú. Mást sa do-
stalo do ďalšej fázy. Keďže jeho súčasťou bude aj budovanie prístupových
komunikácií, kruhového objazdu a parkoviska, pripravuje sa podpis zmluvy
s Mätským urbárom, ktorý vlastní pozemky pod plánovaným kruhovým
objazdom. Zmluvu o prenájme schválilo jeho valné zhromaždenie 21. júna.
Toto po piatich funkčných rokoch zvolilo aj nový výbor, ktorý si medzi sebou
vybral novú predsedníčku Ľubicu Slezákovú. O ďalšom postupe a harmo-
nogramе vás budeme informovať v jesennom vydaní novín. švo

PRÁZDNIŇOVÝ CYKLOBUS

Pre turistov aj pre bikerov. Cyklobusová
linka číslo 280 premáva počas víkendov
a sviatkov od 30. mája do 27. septembra
2026 po trase: Bratisla-
va, Stupava, Rohožník,
Plavecké Podhradie. Špe-
ciálny cyklovozik odvezie
až 40 bicyklov. BID

Letné vydanie Stupavských
novín prináša pestrú mozaiku
všetkého, čo sa v našom meste
v ostatnom čase udialo. Po
horúcich tropických dňoch prišlo
mierne ochladenie, ale veru bude
ešte teplejšie – v rubrike „Me-
teorologické okienko“ nájdete
zhnutie prvých prázdninových dní
a prognózu na celé leto. Mestskí
poslanci sa stretli na svojom v po-
radí už 30. zastupiteľstve v tomto
volebnom období, ktoré prinieslo
mnoho zaujímavých a dôležitých
informácií. Máte v pláne vybrať sa
v sobotu po nákupoch na trhu do
Malého parku? Budete prevape-
ní, aký je tam čulý program pre
malých aj veľkých. Okrem toho si
môžete prečítať, aké výhody môžu
v súčasnosti čerpať seniori a čo sa
bude počas leta premietat' v kine.
Ďalšie vydanie Stupavských
novín vám prinesieme až koncom
septembra. Nájdete v ňom aj
program tohtoročných Dní zelá.
Krásne leto všetkým!

Vaša redakcia

BEZPEČNEJŠIE OKOLIE ŠKOLY

SAMOSPRÁVA

V polovici letných prázdnin je
plánovaná výstavba zóny Kiss
& Ride pri základnej škole na
Školskej ulici. Nová organizácia
dopravy má byť pripravená pred
začiatkom školského roka a zvýšiť
bezpečnosť. Súčasťou projektu
budú nové chodníky, priechody
pre chodcov, parkovacie miesta
pre návštevníkov školy a zóna
Kiss & Ride na bezpečné vysade-
nie a vyzdvihnutie detí. rr

KRÍŽOVKA

Letné vydanie Stupavských novín
prináša aj krížovku. Žrebovať bu-
deme troch úspešných riešiteľov.
Dostanú poukážky, ktoré venoval
Arkady Hof Hotel & Restaurant.
Kto budú tí šťastní, si prečítate
v septembrovom vydaní.
Správne vylúštenú tajničku posie-
lajte na: noviny@stupava.sk alebo
prinesite do podateľne mestského
úradu. rr

Divadelné predstavenie s historickou
večerou – Madame de Pompadour.

Milujeme prosecco.

KULTÚRNE LETO

Pokiaľ je to len trochu možné, kultúrne podujatia
v Stupave sa sťahujú pod stromy do Malého
parku, Kaštieľskeho parku alebo až do parku
k Pivovarskému rybníku. Teplé dni si užívame pod
korunami stromov – pri hudbe a s osviežujúcim
nápojom v ruke.

V sobotu 11. júla 2026
sa Malý park pri Eko-
centre Stupava preme-
nil na miesto, kde ožila história
a staré remeslá. Diváci – malí,
veľkí i celé rodinky, sediaci
v pohodlných tuli vakoch či na

dekách, si užívali šermiarske
vystúpenia, ukážky remesiel,
stredovekú hudbu aj množstvo
ďalších aktivít. Nechýbala prí-
jemná letná atmosféra, piknik
pod stromami a množstvo spo-
ločných zážitkov.

Ďakujeme všetkým, ktorí pri-
šli. Organizátorom bolo MKIC
Stupava a všetci bojovali pod
taktovkou stupavskej skupiny
historického šermu URSUS. Do
programu prispela aj skupina od
susedov: Fratres in Armis z Mla-
dej Boleslavi a Podpajštúnsky
remeselný cech, ktorý doviedol
kováča, bylinkárku, sviečkara,
tokára aj hrnčiara. Občerstve-
nie zabezpečilo Ekocentrum
Stupava a množstvo stánkov.
Návštevníci mohli vidieť his-
torické zbrane, odevy aj zvyky
pod šiatrom. Varil sa včelí vosk
a všade vládla veselá nálada.

Eva Švoňavová, foto: autorka

REKONŠTRUKCIA MOSTA NA DEVÍNSKEJ CESTE

V stredu 1. júla 2026 sa na
mestskom úrade uskutočnilo
informatívne stretnutie k plá-
novanej rekonštrukcii cest-
ného mosta M5287 na ceste
II/505 (Devínska cesta), ktorý
vedie ponad diaľnicu D2.

O bjeďnávateľ rekonštruk-
cie tohto mostného telesa
je Správa ciest Bratislav-
ského samosprávneho kraja, ktorá
informovala, že most bude potrebné
počas rekonštrukcie úplne uzavrieť.

Na stretnutie mesto prizvalo
zástupcov spoločností pôsobiacich
v dotknutej lokalite, ktorých sa
prípravovaná uzávera mosta bez-
prostredne dotkne, keďže vyu-
žívajú nákladnú a tranzitnú
dopravu. Cieľom stretnutia bolo
oboznámiť účastníkov s aktuál-
nymi informáciami o pripravova-
nej rekonštrukcii mostného telesa
a s navrhovanými dopravnými obme-
dzeniami a obchádzkovými trasami
počas realizácie stavebných prác.

Mestu bol zatiaľ predstavený
návrh hlavných obchádzkových
trás, ktoré primárne nie sú vedené
po miestnych komunikáciách
v správe mesta, ale po komunika-
ciách, ktoré sú v správe SSC a BSK.

(pokračovanie na str. 2)

SAMOSPRÁVA
OZNAMY MESTA
ŠKOLSTVO
EKOLOGIA
VPS
Z REDAKČNEJ POŠTY
ŠPORT
KULTÚRA
ŽIJÚ MEDZI NAMI
HISTÓRIA
Z NAŠEJ KUCHYNE
SPOLOČENSKÁ RUBRIKA

(pokračovanie zo str. 1)

Z tohto dôvodu pri týchto trasách mesto formálne nevystupuje v povoloacom procese ako dotknutý orgán, oprávnený vydávať záväzné stanovisko k navrhovanému dopravnému riešeniu.

Napriek tomu mesto upozorňuje, že navrhovaná organizácia dopravy je problematická, a vyvíja maximálne úsilie, aby negatívny dopad na už aj tak komplikovanú dopravu v meste bol zmiernený.

Navrhnutá obchádzková trasa je určená aj pre nákladnú dopravu vrátane vozidiel obsluhujúcich miestne firmy, ako sú betonáreň, poľnohospodárske družstvo a iné firmy.

Obchádzková trasa

Prezentovaná obchádzková trasa je vedená po Devínskej ceste (II/505) a následne po Záhumenskej ulici (II/505 – cesta v správe župy – Správa ciest BSK) s vyústením do križovatky ulíc Záhumenská a Hviezdoslavova (pri križi oproti kostolu v Máste). Súčasťou

návrhu je dočasná zmena organizácie dopravy, ktorá počíta aj so zákazom ľavého odbočenia v smere z Bratislavy na Malacky v tejto križovatke (ciest I/2 a II/505).

Zástupcovia zúčastnených firiem a vedenia mesta sa zhodli, že navrhovaná obchádzková trasa je pre nákladnú dopravu technicky nevhodná. V uvedenej križovatke sa rozmerne

nákladné vozidlá nedokážu bezpečne vytočiť a vodiči majú z kabíny výrazne obmedzený výhľad na premávku, čo predstavuje zvýšené bezpečnostné riziko.

Ako jediná možná alternatíva bola diskutovaná miestna komunikácia na Záhumenskej ulici smerom od Devínskej cesty s vyústením na Hviezdoslavovu ulicu. Ani toto riešenie

však nie je ideálne, nakoľko komunikácia je úzka, pozdĺž nej parkujú vozidlá obyvateľov rodinných domov a jej technický stav je dlhodobo nevyhovujúci. Mesto však počíta s tým, že ak by obchádzková trasa viedla po tejto komunikácii, po ukončení rekonštrukcie mosta bude potrebné pristúpiť k jej oprave. Táto oprava by mala predstavovať vyvolanú investíciu a náklady by mal znášať v plnej výške investor.

Termín začatia rekonštrukcie mosta ani termín jeho uzávery zatiaľ mestu nebol oznámený. Vzhľadom na pretrvávajúce otázky týkajúce sa navrhovaných obchádzkových trás a ich nevyhovujúceho riešenia z pohľadu miestnych pomerov mesto predpokladá, že povoloací proces sa môže predĺžiť, čo môže viesť aj k posunu začiatku samotnej rekonštrukcie mosta na Devínskej ceste.

Mesto bude situáciu naďalej aktívne sledovať a o ďalšom vývoji bude priebežne informovať obyvateľov aj dotknuté subjekty.

pie, foto: Peter Kubička

VÝHODY A SLUŽBY PRE SENIOROV

Seniori patria medzi dôležitú súčasť života mesta. Stupava preto dlhodobo rozvíja služby, aktivity a opatrenia, ktoré podporujú kvalitu života obyvateľov v seniorskom veku. Prinášame prehľad zliav, úľav a služieb, ktoré môžu seniiori v našom meste využívať podľa platných všeobecne záväzných nariadení mesta.

SAMOSPRÁVA

Znížený poplatok za komunálny odpad

Seniori starší ako 70 rokov majú nárok na 50-percentné zníženie miestneho poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady.

Pre obyvateľov s trvalým pobytom v Stupave sa toto zníženie uplatňuje automaticky bez potreby podávať žiadosť. V prípade poplatníkov bez trvalého pobytu v Stupave je potrebné nárok na zníženie uplatniť najneskôr do 15 dní od doručenia rozhodnutia o vyrubení poplatku. Pri preukazovaní nároku postačuje občiansky preukaz. Zníženie alebo odpustenie poplatku nebude poskytnuté poplatníkovi, ktorý má voči mestu ako správcom poplatku nedoplatky na tomto poplatku.

Viac vo VZN č. 7/2023 o miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady:

Daňové úľavy pre osoby staršie ako 70 rokov

Mesto poskytuje seniorom starším ako 70 rokov viaceré zvýhodnenia aj v oblasti miestnych daní.

Pozemky

Seniori môžu získať 30-percentné zníženie dane z pozemkov, ak pozemok slúži výhradne na ich osobnú potrebu.

Stavby a byty

Na stavby určené na bývanie a byty, ktoré slúžia na trvalé bývanie seniora, sa vzťahuje 50-percentné zníženie dane.

Garáže

Seniori starší ako 70 rokov môžu využiť aj 50-percentné zníženie dane za garáže alebo

nebytové priestory slúžiace ako garáž, pokiaľ sú využívané pre motorové vozidlo používané na ich dopravu.

Oslobodenie od dane za psa

Od dane za psa sú v Stupave oslobodení aj osamelo žijúci dôchodcovia. Ide o osoby slobodné, ovdovené alebo rozvedené, ktoré nežijú v spoločnej domácnosti s inou samostatne zárobkovo činnou osobou.

Nárok na oslobodenie je potrebné preukázať čestným vyhlásením. Viac informácií nájdete vo VZN č. 5/2023 o dani z nehnuteľností a dani za psa.

Terénna opatrovateľská služba

Seniori, ktorí potrebujú pomoc pri každodenných činnostiach, môžu požiadať o terénnu opatrovateľskú službu. Tá je určená osobám, ktorým bolo vydané rozhodnutie o odkázanosti na sociálnu službu alebo integrovaný posudok.

Opatrovateľská služba pomáha najmä pri:

- sebaobslužných úkonoch,
- starostlivosti o domácnosť,
- základných sociálnych aktivitách.

Mesto ju poskytuje svojim obyvateľom priamo v domácnosti v pracovných dňoch od 7.00 do 17.00 hod. v rozsahu od 2 do 7,5 hodiny denne. Cena služby je 1,30 eura za hodinu.

Záujem o službu je dlhodobo veľmi vysoký a jej kapacita je aktuálne plne obsadená s poradníkom, čo len potvrdzuje jej význam pre miestnu komunitu.

Rozvoz obedov až domov

Seniori a ďalší obyvatelia odkázaní na sociálnu pomoc môžu využiť službu rozvozu obedov.

Príspevok na prepravu

Seniori po dosiahnutí dôchodkového veku môžu raz ročne požiadať o príspevok na prepravu vo výške 30 eur.

Postup je jednoduchý:

1. podať žiadosť o jednorazovú dávku v podateľni mestského úradu,
2. ako dôvod uviesť „príspevok na prepravu“,
3. po vydaní rozhodnutia predložiť v pokladnici mesta doklady o zaplatení prepravy (napríklad taxi služby) v hodnote najmenej 30 eur.

Príspevok je možné čerpať jedenkrát za kalendárny rok.

Mesto pomáha seniorom ostať aktívnymi

Podpora seniorov nie je len o finančných úľavách, ale aj o vytváraní podmienok pre aktívne a dôstojné prežívanie seniorského veku, rozvoj spoločenského života, budovanie komunitných vzťahov a podporu zdravého životného štýlu. Mesto preto vytvára priestor aj na pravidelné stretávanie seniorov prostredníctvom Klubu seniorov Pohoda, ktorý svojimi aktivitami prispieva k dobrej nálade, spoločenskému vyžitiu a udržiavaniu fyzickej i psychickej pohody svojich členov. Klub pravidelne organizuje záujmové krúžky, cvičenia, prednášky, zájazdy či kúpeľné pobyty. Klub seniorov Pohoda sídli v budove MKIC Stupava (Agátová 16, 900 31 Stupava – vchod z parkoviska na Kúpeľnej ulici.)

Prevádzkové hodiny:

V pondelok – doobeda od 10.30 do 12.30, poobede od 13.30 do 15.30, večer od 19.00 do 20.00

V utorok – doobeda od 9.15 do 12.30, poobede od 13.30 do 16.00

V stredu – doobeda od 10.30 do 12.30, poobede od 13.30 do 17.00

Vo štvrtok – doobeda od 10.00 do 12.30, poobede od 13.30 do 17.00

Obedňajšia prestávka: od 12.30 do 13.30 hod.

(Po letných prázdninách bude činnosť klubu POHODA obnovená v druhý septembrový týždeň.)

Kontakt: JUDr. Elena Jad'ud'ová, vedúca Klubu seniorov Pohoda, Agátová 16, 900 31 Stupava (vchod z parkoviska na Kúpeľnej ulici)

e-mail : pohoda@stupava.sk

Erika Piesecká, foto: švo

JÚNOVÉ ZASADNUTIE MsZ

V poradí 30. zasadnutie Mestského zastupiteľstva v Stupave sa uskutočnilo 18. júna 2026. Dominantnými témami rokovania boli nový Územný plán mesta Stupavy, záverečný účet mesta za rok 2025, návrh na schválenie peňažného vkladu mesta Stupavy do kapitálového fondu obchodnej spoločnosti Technické služby Stupava, s. r. o., či koncepcia odpadového hospodárstva na roky 2027 – 2035.

SAMOSPRÁVA

Do schváleného programu rokovania zastupiteľstva boli doplnené ešte dva body: „Návrh na vyhlásenie miestneho referenda o výstavbe veternej elektrárne v katastrálnych územiach mesta Stupavy“, ktorý navrhla poslankyňa Denisa Klačmanová, a „Návrh na pridelenie mimoriadnej dotácie Združeniu na záchranu hradu Pajštún“, ktorý navrhol poslanec Ján Kohútek.

Informácia o dianí v meste Stupave

Primátor Peter Novisedlák vo svojom úvodnom vystúpení okrem iného uviedol:

- Všetkých 11 nabíjajúcich staníc pre elektromobily bolo dodaných a napojených do siete. Predpokladaný termín spustenia ich prevádzky je júl 2026.

- Predložený bol prvý návrh koncepcie riešenia cyklistickej infraštruktúry, prebehlo spoločné sedenie s predstaviteľmi Cyklokoalície. Materiál aktuálne putuje do komisií na pripomienkovanie.

- Prebieha výmena asfaltového povrchu na prístupovej ceste k hádzanárskemu a futbalovému ihrisku pri Makoviciach.

- V súvislosti so športovo-rekreačným areálom na Železničnej ulici prebieha verejné obstarávanie na dodávateľa projektovej dokumentácie (rieši verejne prístupné športovisko a rekonštrukciu budovy bývalej železnice). Po vysúťažení prebehne spoločné stretnutie komisií výstavby, kultúry a športu o presnej špecifikácii športovísk a citlivej rekonštrukcii budovy.

Ohľadom odhadovaného termínu začiatku realizácie sanácie vodovodu prednostka MsÚ Zuzana Baligová uviedla, že realizácia je závislá od súčinnosti vlastníkov. Mesto rieši pripojenie svojich budov (MKIC a MŠ Ružová) čo najrýchlejšie. Pre podanie hromadnej žiadosti na BVS sú však potrebné kompletne údaje a podpísané dohody od všetkých súkromných vlastníkov (ide o 3 rodinné domy a 6 bytových domov – celkovo 14 súkromných prípojkov). Bez kompletných podkladov od všetkých vlastníkov (nielen správcov) BVS nezačne druhú etapu.

Informácia o kontrole plnenia uznesení

Hlavná kontrolórka mesta Margita Hricová vo svojej správe konštatovala, že v rámci predchádzajúcich období sú kompletne splnené dve uznesenia z roku 2024, dve uznesenia z roku 2025 a 11 uznesení z roku 2026. Na predchádzajúcom zasadnutí zastupiteľstva bolo prijatých celkovo 30 uznesení, pričom takmer všetky boli primátorom podpísané. Výnimkou bolo uznesenie pod číslom 59/2026, ktorým zastupiteľstvo uložilo prednostke zabezpečiť všetky úkony na vykonanie ekonomic-

kého auditu v spoločnosti Verejnoprospešné služby Stupava za rok 2025 v termíne do septembra 2026. Primátor využil svoje právo veta a pozastavil účinnosť, a teda aj výkon tohto uznesenia.

Viceprimátor Robert Kazarka na základe sťažností zamestnancov VPS na nízke platy podal nový návrh uznesenia: „Mestské zastupiteľstvo v Stupave ukladá riaditeľovi (poverenému riadením) VPS vykonať personálny audit za roky 2023, 2024 a 2025 s termínom do septembra.“

Vzhľadom na finančnú náročnosť upravil svoj návrh len na rok 2025.

Chodník do Polygónu

Projekt sa ťahá už tri roky. Problém bol majetkovo-právny, dvaja súkromní vlastníci odmietli predať pozemky, cez ktoré mal chodník viesť. Projekt sa preto

prekreslil tak, aby ich obišiel. Slovenská správa ciest s novým riešením súhlasila, všetky vyjadrenia dotknutých orgánov sú kladné. Aktuálne sa s SSC dojednáva zmluva o novovytvorení pozemku (parcele) pod chodníkom. Materiál bude predložený zastupiteľstvu v septembri 2026.

Mimoriadna dotácia na rekonštrukciu hradu Pajštún

Nová žiadosť Združeniu na záchranu hradu Pajštún o mimoriadnu dotáciu vo výške 10 000 EUR na projekt „Mobilita a bezpečnosť pre obnovu národnej kultúrnej pamiatky hradu Pajštún“ bola mestu doručená dňa 4. 6. 2026. Cieľom je nákup motorového vozidla pre zaistenie bezpečnosti a prác na hrade a ďalšie technické vybavenie. Mestské zastupiteľstvo v Stupave pridelenie mimoriadnej dotácie Združeniu na záchranu hradu Pajštún vo výške 10 000 EUR schválilo.

Návrh VZN, ktorým sa určuje výška príspevku na čiastočnú úhradu výdavkov v školách a školských zariadeniach

Návrh všeobecne záväzného nariadenia bol vypracovaný na základe požiadaviek riaditeľky základnej umeleckej školy a riaditeľky základnej školy. Zvýšené príjmy z príspevkov budú slúžiť na pokrytie rastúcich prevádzkových, personálnych a materiálnych nákladov škôl. Návrh prerokovala finančná komisia a mestská rada (obe odporučili schválenie). K návrhu VZN neboli vznesené žiadne pripomienky zo strany verejnosti a poslanci návrh schválili.

Územný plán mesta Stupavy

Viceprimátor Robert Kazarka uviedol, že ide o finálnu fázu komplexného materiálu, ktorý sa tvoril 12 rokov. Územný plán mesta Stupavy bol vypracovaný na základe zadania pre ÚP schváleného mestským zastupiteľstvom 27. 3. 2014 a na základe súborného stanoviska ku konceptu rieše-

výstavbu dopravného obchvatu mesta), pre prípadné rozšírenie čistiareň odpadových vôd a umiestnenie komunálneho podniku technických služieb. Na severe mesta sa pôvodná plocha poľnohospodárskej výroby mení na zónu pre podnikateľské aktivity bez negatívneho dopadu na životné prostredie.

- **Územné plány zón (ÚPZ):** Dokument určuje lokality s povinnosťou obstaráť ÚPZ: centrálna mestská zóna 1. stupňa, zóna Veľkého parku a nová rozvojová zóna Mást (viazaná na dopravnú obsluhu novým mástskym bulvárom). Mesto si vyhradzuje právo obstaráť ÚPZ pre ktorúkoľvek časť administratívneho územia.

- **Demografický výhľad:** Predpokladaný prírastok domov a bytov do roku 2028 sa sústreďí prevažne do lokalít v zastavanom území bez osobitných nárokov na dopravu (roky 2028 a 2037). Väčší rozvoj spojený s výstavbou mestského okruhu sa predpokladá po roku 2038 s výhľadom do roku 2048.

- **Pripomienky:** K návrhu VZN boli vznesené tri pripomienky od občanov, ktoré sú zapracované v materiáli spolu s komentárom mesta.

Viceprimátor na záver poďakoval spracovateľom ÚP, Ing. arch. Balašovej a Ing. Balašovi, za vysoko profesionálnu a citlivý prístup a veľkú trpezlivosť.

Ako odznelo v nasledujúcej diskusii o tomto bode, nový ÚP definuje tzv. podmienený rozvoj – developer nemôže stavať, kým nevybuduje inžinierske siete, cesty a chodníky. Mesto už nebude dodatočne riešiť problémy po developeroch. Starý územný plán z roku 2006 bol nastavený v prospech developerov a nie občanov, čoho príkladom je lokalita Polygón. Nový plán nastavuje prísne mantinely.

Mestské zastupiteľstvo všeobecne záväzným nariadením mesta Stupavy, ktorým sa vyhlasuje záväzná časť Územného plánu mesta Stupavy, schválilo.

Návrh na vyhlásenie miestneho referenda o výstavbe veternej elektrárne v katastrálnych územiach mesta Stupavy

Poslankyňa Denisa Klačmanová ako dôvod predloženého návrhu uviedla prebiehajúce procesy na národnej úrovni smerujúce k vytváraniu tzv. akceleračných zón pre veternú energiu a prebiehajúci proces posudzovania vplyvov na životné prostredie (EIA) na základe žiadosti súkromnej spoločnosti, ktorá chce v katastri Stupavy vybudovať veterný park. Miestne referendum považuje za najvyšší nástroj priamej demokracie. Obyvatelia opakovane na verejných zhromaždeniach a v petíciách požadovali možnosť rozhodnúť sami. Ako navrhovaný termín konania referenda uviedla sobotu 24. októbra 2026 od 7.00 do 22.00 hod., čo je zámerne zosúladené s termínom konania komunálnych volieb s cieľom predísť organizačným nedorozumeniam a využiť účasť voličov. V diskusii zazneli viaceré právne a organizačné výhrady k predloženému návrhu. Poslanec Štefan Haulík upozornil, že podľa zákona o obecnom zriadení sa miestne referendum musí konať do 90 dní od jeho vyhlásenia mestským zastupiteľ-

stvom. Navrhovaný termín 24. októbra 2026 túto zákonnú lehotu nespĺňa. Prednosť mesta Zuzana Baligová doplnila, že návrh nespĺňa všetky náležitosti podľa všeobecne záväzného nariadenia mesta. Zároveň informovala, že podľa stanoviska Ministerstva vnútra SR nie je možné organizačne zlúčiť miestne referendum s komunálnymi voľbami – referendum by si vyžadovalo samostatné volebné miestnosti, komisie aj urny, čo by znamenalo duplicitné organizačné a finančné zabezpečenie. Primátor tiež pripomenul, že komunálne voľby sú financované zo štátneho rozpočtu, zatiaľ čo miestne referendum hradí obec zo svojho rozpočtu, pričom legislatíva neumožňuje tieto procesy zlúčiť. Zároveň zdôraznil, že mesto už v minulosti prijalo uznesenie, ktorým výstavbu veterných parkov odmietlo, a v pripravovanom územnom pláne s nimi nepočíta. Mestské zastupiteľstvo návrh uznesenia k tomuto bodu neschválilo, z celkového počtu 16 poslancov hlasovali ZA iba traja poslanci (Zuzana Jánošíková, Denisa Klačmanová, Patrik Kollaroci).

Záverečný účet mesta Stupavy za rok 2025

Záverečný účet za rok 2025 bol riadne zverejnený a zo strany verejnosti k nemu neprišli žiadne pripomienky. Súčasťou dokumentu sú aj uzávierky rozpočtových a príspevkových organizácií mesta a mestských spoločností s ručením obmedzeným.

Hlavné ekonomické ukazovatele za rok 2025:

- Bežné príjmy spolu: **18 275 612,43 €**
- Bežné výdavky spolu: **17 066 660,14 €** (z toho pre rozpočtové organizácie priamo: **9 893 515,86 €** a výdavky samotného mesta: **7 173 144,28 €**)
- Kapitálové príjmy: **201 168,25 €**
- Kapitálové výdavky (vrátane RO): **867 294,74 €**
- Prebytok bežného a kapitálového rozpočtu: **542 825,80 €**
- Celkový prebytok mesta po započítaní finančných operácií: **1 055 292,41 €**

Vylúčenie finančných operácií: Zo sumy celkového prebytku sa podľa zákona vylučujú finančné operácie v celkovej výške 699 078,75 €. Ide o účelovo viazané a nevy-

čerpané prostriedky rozpočtových organizácií (349 387,66 €), nevyčerpané účelové prostriedky na kapitálové výdavky (35 000 €), nevyčerpaný poplatok za miestny rozvoj (257 023,95 €) a nevyčerpané prostriedky z výrubu drevín (57 666,14 €).

Návrh na rozdelenie: Výsledný upravený prebytok rozpočtového hospodárenia po vylúčení viazaných prostriedkov predstavuje sumu 356 213,66 €. Mesto navrhuje túto sumu použiť v plnej výške na tvorbu rezervného fondu mesta.

Mestské zastupiteľstvo záverečný účet mesta Stupavy a celoročné hospodárenie mesta Stupavy za rok 2025 schválilo bezvýhrad, rovnako ako použitie prebytku rozpočtu vo výške 356 213,66 € na tvorbu rezervného fondu.

Zmena rozpočtu mesta Stupavy, jeho príspevkových organizácií a rozpočtových organizácií v roku 2026

Mestskému zastupiteľstvu bola predložená prvá a druhá zmena rozpočtu na rok 2026, ktoré na seba logicky nadväzujú:

● **Prvá zmena rozpočtu:** Predstavuje finančné prostriedky vo výške 456 014 €, ktoré boli v záverečnom účte vylúčené z prebytku hospodárenia (účelovo viazané prostriedky). Tieto peniaze sa zo zákona zapracovali do príjmových finančných operácií.

● **Druhá zmena rozpočtu:** Presúva tieto prostriedky priamo do výdavkov pre rozpočtové organizácie mesta na konkrétne účely. Na základe požiadaviek úsekov sa touto zmenou zvyšujú bežné príjmy o 106 000 € (mesto získalo dotáciu na opatrovateľskú službu vo výške +60 000 €, dotáciu z MAS Dolné Záhorie vo výške +15 000 €, dotáciu pre VPS vo výške +11 000 € a prostriedky pre odídencov, ktoré mestom len prechádzajú k obyvateľom).

● **Zníženie kapitálových príjmov:** Kapitálové príjmy sa znižujú o 1 809 109 € z dôvodu úpravy podpísaných nenávratných finančných príspevkov (NFP) a neschválenia dotácie na kybernetickú bezpečnosť. Zvyšujú sa príjmové finančné operácie prevodom z rezervného fondu o +400 000 € (krytie záväzkov). Bežné výdavky sa celkovo zvyšujú o 570 465 €, kapitálové výdavky sa znižujú o 1 382 000 € a finančné operácie sa znižujú o 30 000 €.

Schválenie peňažného vkladu mesta Stupavy do kapitálového fondu obchodnej spoločnosti

Technické služby Stupava, s. r. o.

V nadväznosti na schválenú zmenu rozpočtu mesto navrhuje peňažný vklad vo výške 100 000 € do kapitálového fondu svojej 100 % dcérskej spoločnosti Technické služby Stupava, s. r. o. Účelom je vykrytie nevyhnutných prevádzkových nákladov spojených s jej činnosťou, prioritne ide o likvidáciu odpadových/priesakových vôd zo skládky odpadu. Realizácia formou vkladu do kapitálového fondu je zvolená zámerne, aby sa spoločnosť pre vysoké náklady nedostala do záporného vlastného imania a udržala sa v plusových číslach. Súčasný celkový ročný náklady spoločnosti sú na úrovni cca 45 000 €. Vklad 100 000 € pokryje tieto náklady na cca 2,5 roka, teda do doby, kým bude skládka kompletne zrehabilitovaná.

Podľa primátora je aktuálne na spoločnosť Technické služby Stupava, s. r. o., viazané integrované povolenie na rekultiváciu skládky. Založená bola účelovo kvôli legislatíve a skládka mesto jednoducho zrehabilitovať musí. Spoločnosť preto reálne generuje stratu a po úspešnom dokončení rekultivácie a uplynutí lehôt integrovaného povolenia bude mať zmysel ju úplne zrušiť. Do tej doby však formálne fungovať musí.

Mestské zastupiteľstvo v Stupave peňažný vklad mesta Stupavy ako jediného spoločníka obchodnej spoločnosti Technické služby Stupava, s. r. o., do kapitálového fondu tejto obchodnej spoločnosti v sume 100 000 € schválilo.

Koncepcia odpadového hospodárstva mesta Stupavy na roky 2027 – 2035

Tento strategický dokument bol predložený na schválenie na základe úlohy č. 1 z uznesenia č. 64/2026 z predchádzajúceho zastupiteľstva. Cieľom bolo určiť dlhodobé smerovanie mesta v oblasti nakladania s komunálnymi odpadmi, reagovať na meniacu sa legislatívu, rastúce prevádzkové náklady (skládkovanie, PHM, mzdy) a potrebu zvyšovania kvality triedenia. Dokument bol predložený poslancom na vedomie, pričom zo strany poslancov neprišli v lehote žiadne písomné pripomienky (zohľadnené boli len podnety z minulej ústnej diskusie).

Úprava výpočtu poplatku (zásah Finančnej správy): Predkladateľ uviedol, že mesto sa pri internej tvorbe snažilo nastaviť výpočet poplatku čo najspravodlivejšie a uvažovalo o zavedení fixnej a variabilnej zložky poplatku. Mesto preto požiadalo Finančné

riaditeľstvo SR o usmernenie a bolo upozornené, že navrhovaný kombinovaný spôsob výpočtu pre množstvový nevážený zber nie je v súlade so zákonom. Mesto muselo rešpektovať literu zákona, preto z koncepcie prepočet cez fixnú zložku vyradilo. Výpočet sa vracia k štandardnému zákonnému procesu množstvového neváženého zberu na základe litráže – občan platí striktnie za to, aký objem nádoby a akú frekvenciu vývozov vyprodukuje. Poplatok zo zákona nesmie byť prebytkový a nesmie byť ani dotovaný z iných kapitol mesta.

Predstavenie alternatív rozvoja: Koncepcia obsahuje finančnú analýzu ekonomického oddelenia MsÚ s dvoma alternatívami nastavenia poplatkov:

Alternatíva 1 (súčasný stav): Zachovanie paušálneho poplatku na osobu pre celú Stupavu. Na základe reálnych nákladov roku 2025 sa navrhuje zvýšenie paušálu zo súčasných 58 € na 60 € na osobu/rok od roku 2027.

Alternatíva 2 (dvojfázový prechod na množstvový zber): Rozdelenie mesta na rodinné domy a bytové domy, čo je legislatívne čisté.

Fáza A (bytové domy): Dočasne zostávajú na paušálnom poplatku (60 €/osobu), kým sa nevykoná pasportizácia a dohoda so správcami.

Fáza B (rodinné domy): Prechod na motivačný množstvový nevážený zber na základe litráže (sadzba 0,04 € za liter objemu). Občan si sám volí frekvenciu vývozov (týždenný, dvojtýždenný, mesačný).

Pravidlá pre rodinné domy (alternatíva 2): Z dôvodu eliminácie rizika vzniku čiernych skládok a zachovania hygienických štandardov navrhuje mesto zaviesť povinný minimálny odber/zvoz. Pre rodinný dom je to minimálne jedna 120-litrová nádoba vyvezená raz za mesiac. Ak občan poctivo triedi, môže znížiť frekvenciu (napr. z týždenného na dvojtýždenný zvoz) a výrazne ušetriť.

Navrhované uznesenia k tomuto bodu rokovania nezískali dostatočný počet hlasov poslancov MsZ

Podmienky na výberové konanie na obsadenie pozície riaditeľa VPS:

Najbližšie zasadnutie Mestského zastupiteľstva v Stupave sa uskutoční 17. 9. 2026. o 14.00 hod. v MKIC Stupava.

rr, foto: Peter Kubička

VÝSLEDKY REFERENDA V NAŠOM MESTE

V sobotu 4. júla 2026 sa na území Slovenskej republiky uskutočnilo celoštátne referendum. Desiate celoštátne referendum na Slovensku je neplatné, keďže k urnám neprišiel dostatok voličov, a teda účasť nedosiahla potrebnú 50-percentnú hranicu. Hlasovanie o doživotnej rente a NAKA je neplatné.

V referende voliči rozhodovali o otázkach:

1. Súhlasíte so zrušením tzv. doživotnej renty, napríklad pre Roberta Fica, ustanovenej v § 24a ods. 1 písm. b) zákona č. 120/1993 Z. z. o platových pomeroch niektorých ústavných činiteľov Slovenskej republiky v aktuálnom znení?

2. Súhlasíte s tým, aby boli obnovené Úrad špeciálnej prokuratúry a Národná kriminálna agentúra?

V Stupave bolo zapísaných voličov:

9 797

z ktorých sa hlasovania zúčastnilo:

2 357

Volebná účasť v našom meste dosiahla:

24,05 %

Otázka č. 1

ÁNO: 2 263

hlasov (96,01 %)

NIE: 82

hlasov (3,47 %)

Otázka č. 2

ÁNO: 2 254

hlasov (95,63 %)

NIE: 86

hlasov (3,64 %)

Účasť v jednotlivých okrskoch:

- **Okrsk č. 1** – zapísaných 2 481 voličov, zúčastnilo sa 606 voličov.
- **Okrsk č. 2** – zapísaných 2 409 voličov, zúčastnilo sa 603 voličov.
- **Okrsk č. 3** – zapísaných 2 436 voličov, zúčastnilo sa 577 voličov.
- **Okrsk č. 4** – zapísaných 2 471 voličov, zúčastnilo sa 571 voličov

Ďakujeme všetkým členom okrskových referendových komisií za zabezpečenie bezproblémového priebehu hlasovania.

švo

DOBROVOLNÝ HASIČSKÝ ZBOR STUPAVA

HASIČSKÝ ZBOR STUPAVA

Dňa 1. 5. 2026 Dňa 21. 6. 2026 sme boli OS KR HaZZ vyslaní k odstráneniu prekážok (spadnutej časti stromu) na ulicu Devínska cesta. Poplach bol vyhlásený pre techniku JST 101. Po prejení celej ulice – od Devínskej cesty až po Penzión Carpatia (Poľný Mlyn) – sme spozorovali časť stromu, ktorú už pravdepodobne odstránili okoloidúci z časti vozovky. Preto sme zlomený strom uložili ďalej od vozovky a cestu vyčistili.

Dňa 21. 6. 2026 sme boli OS KR HaZZ vyslaní k odstráneniu ďalších prekážok (spadnutého stromu) na príjazdovej komunikácii k areálu Bio Farma Príroda –

Stupava. Strom sa podarilo odstrániť svoj pomocne zamestnancom farmy.

Dňa 26. 6. 2026 bol našej jednotke prostredníctvom zriaďovateľa ohlásený požiar stromu na Ružovej ulici v Stupave. Zriaďovateľovi našej jednotky požiar nahlásili okoloidúci občania. Prieskumom bolo zistené, že jeden zo zrezaných stromov

v parku na sídlisku zrejme podpálili a peň tlel. Jednotka na likvidáciu požiaru použila vysokotlakový prúd a JHP.

Dňa 3. 7. 2026 bol našej jednotke vyhlásený požiarneho poplach – požiar porastu v katastrálnom území Stupavy v lokalite Bindrov sad. Poplach bol vyhlásený z OS KR HaZZ. Na mieste sme zistili, že horí trávnatý a krovinatý porast a požiar sa blíži k obývanému pozemku. Počas prieskumu a prác našej jednotky sa na miesto dostavila jednotka OR HaZZ MA, ktorej veliteľ prevzal velenie a po

dohode naša jednotka pokračovala v prácach. Na zabránenie šírenia požiaru k obývanej časti nasadila 1 c a 1 d prúd, popri oplatení pozemku, kde pokračovala predlžovaním útočného vedenia, až pokým sa nestretla s ďalšou privolanou jednotkou, ktorá bola nasadená z opačnej strany. Po lokalizácii naša jednotka spolupracovala s ostatnými jednotkami na likvidácii požiaru a CAS 32 vykonávala kyvadlovú dopravu vody. Po likvidácii a zbalení prostriedkov sa jednotka po dohode s VZ vrátila do základne.

DHZZ

POZOR NA OHEŇ POČAS LETNÝCH MESIACOV!

Vypaľovanie, ale aj spaľovanie trávy a konárov je zakázané. Najmä záhradkári sa v jarných mesiacoch často zbavujú nepotrebného biologického odpadu zo svojich záhrad, napríklad porastov, tráv, lístia, ich vypaľovaním či spaľovaním.

Vypaľovaním porastov sa rozumie ich likvidácia ohňom, a to v mieste ich rastu. Takéto konanie však vyslovene zakazuje zák. č. 314/2001 Z. z. o ochrane pred požiarimi. Za porušenie zákazu vypaľovať porasty bylín, kríkov a stromov hrozí fyzickej osobe pokuta do 331 eur a právnickej osobe do 16 596 eur.

Vypaľovanie je zakázané najmä z dôvodu možného rozšírenia kontrolovaného horenia až do požiaru, ako aj z ekologických dôvodov.

Počas letných mesiacov prudko rastie riziko vzniku lesných požiarov a požiarov v prírode. Až tri štvrtiny všetkých letných požiarov vznikajú v prírodnom prostredí, pričom hlavnou príčinou je ľudská neopatrnosť (napr. nesprávne hasenie ohnísk, odhodnené cigarety či vypaľovanie trávy).

Pre rastúce globálne teploty a čoraz častejšie vlny horúčav prijíma aj European Commission prísne preventívne opatrenia a nasadzuje v ohrozených regiónoch rekordný počet hasičov a hasičských lietadiel.

Aby ste minimalizovali riziko vzniku požiaru, dodržiavajte nasledujúce zásady:

- **Zákaz zakladania ohňa:** V prírode a v lesných porastoch zakladajte oheň iba na vyhradených a oficiálne povolených miestach.
- **Pozor na cigarety:** Nikdy neodhadzujte horiace cigarety do suchého porastu alebo na krajinu ciest.
- **Parkovanie v prírode:** Automobily parkujte tak, aby sa horúci výfuk nedotýkal suchej trávy (hrozí vznietenie).
- **Aktuálne výstrahy:** Pred cestou do prírody, a to najmä počas dní s dlhotrvajúcim suchom, sledujte Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky a ich aktuálne varovania.

DHZZ

POLÍCIA SR

OSOBNÁ KONTROLA VODÍČOV POD VPLYVOM ALKOHOLU

Policaisti Okresného riaditeľstva PZ v Malackách, ako aj krajskí dopravní policajti koncom júna, pred prázdninami, počas pracovného dňa v čase od 6.00 hod. do 10.00 hod. vykonávali osobitnú kontrolu na území okresu Malacky, pri kto-

rej sa zamerali na kontrolu dodržiavania zákazu požívania alkoholu alebo inej návykovej látky vodičmi, dodržiavanie ustanovených alebo obmedzených rýchlostí jazdy vozidiel, povinnosti vodiča voči chodcom a cyklistom. Do tejto kontroly bolo zapojených celkovo 19 policajtov.

Policaisti zaznamenali 5 vodičov motorových vozidiel jazdiacich pod vplyvom alkoholu a dychová skúška mala výsledok do 1 promile a v 1 prípade mal pozitívnu dychovú skúšku cyklista, a to nad 1 promile.

Počas kontroly policajti skontrolovali celkovo 742 vodičov a zistili 47 priestupkov, z toho:

- v 11 prípadoch neboli vodiči pripútaní bezpečnostným pásom,
- v 10 prípadoch prekročenie najvyššej dovolenej rýchlosti jazdy,
- v 7 prípadoch nevyhovujúci technický stav vozidla,
- v 19 prípadoch ostatné porušenia pravidiel cestnej premávky.

Policaisti zadržali 7 vodičov vodičské preukazy a 4 vodičom osvedčenia o evidencii.

Opäť pripomínáme, že jazdou pod vplyvom alkoholu a omamných látok zbytočne riskujete a ohrozujete nielen ostatných účastníkov cestnej premávky a seba, ale aj spôsobujete majetkové škody, ku ktorým by vôbec nemuselo dôjsť. Preto ešte raz: v žiadnom prípade nejazdite pod vplyvom alkoholu ani omamných a psychotropných látok.

Silvia Šimková

LETO VO VPS STUPAVA

Napriek prázdninám a dovolenkám sa u nás pracuje na 100 %. Tieto dni sú už tradične časom, keď sa popri hlavných činnostiach venujeme pravidelne aj koseniu, údržbe verejných priestranstiev či starostlivosti o zeleň alebo cyklostojany. Okrem toho, samozrejme, prebieha vývoz odpadu a jeho zber v zbernom dvore, čistenie mestečka alebo potrebné opravy.

VPS

Služby pre cyklistov

Napriek tomu, že na cyklotrase smerom na Devínske jazero prebieha masívna výstavba novej železnice, snažíme sa udržiavať cyklotrasu prejazdnu. Vždy pred víkendom cyklotrasu čistíme a odstraňujeme polámané konáre.

Na začiatku prázdnin sme sa povenovali aj oprave všetkých servisných cyklostojanov, aby tak boli pripravené na sezónu.

Nové auto v akcii

Nové auto na zvoz odpadu je určené na vývoz kuchynského odpadu. My sme už

naplno v testovacej prevádzke.

Príprava na dažďe

V úvode júla nás síce preverili horúčavy a po daždi nebola ani stopa. My

však vieme, že búrka skôr či neskôr príde. Aj preto sa práve teraz staráme o vpuste a odvody vody.

Úprava muškátov

Kvetináče s muškátmi sa stávajú terčom vandalov alebo niektorým obyvateľom nahrádzajú smetné koše. Nevzdávame to a neustále ich čistíme a za poškodené sme vysadili náhradu.

Veríme, že vydržia už zvyšok sezóny bez ujmy.

sn

VÝVOZ SEPTIKU

S letom je v plnom prúde aj sezóna dovoleniek na chatkách v záhradkárskych lokalitách. Nezabudnite preto na včasný vývoz septiku. Počas leta sa môže stať, že nebudeme mať kapacity na zariadenie vývozu zo dňa na deň.

Stačí, keď sa nám ozvete na čísle 0948 760 353, a kolegynky s vami dohodnú všetko potrebné.

ODPAD TAM, KDE PATRÍ

Triediť odpad má obrovský zmysel, ale pomôže to iba vtedy, keď to robíme poriadne. Ak do zberných nádob hodíme odpad, ktorý tam nepatrí, komplikuje to jeho spracovanie a mesto to stojí zbytočné výdavky. Chceli by sme vás preto poprosiť o pomoc:

Kuchynský odpad: v hnedých nádobách na bioodpad často nachádzame plasty, papierové obaly, dokonca aj staré handry. S takýmto pomiešaným odpadom sa potom nedá nič robiť a jeho spracovanie je oveľa drahšie.

Pouličné koše v centre mesta a neporiadok pri nich: pouličné koše sú určené výhradne na zber drobného komunálneho odpadu od okoloidúcich chodcov, čím pomáhajú udržiavať čistotu a estetický vzhľad verejných priestranstiev. Neslúžia na ukladanie objemných vriec s odpadom z domácností alebo firiem. Takéto konanie vedie k ich rýchlemu preplneniu a tvorbe neporiadku. Ten, kto do nich alebo vedľa nich ukladá vrecia s komunálnym odpadom, ich využíva v rozpore s ich účelom a porušuje povinnosti pri nakladaní s komunálnym odpadom podľa platných právnych predpisov a všeobecne záväzného nariadenia mesta. Vrecia s odpadom ponechané pri verejných odpadkových košoch musí mesto riešiť ako nezákonne umiestnený odpad (tzv. čiernu skládku). Ich odstránenie si vyžaduje osobitný postup a prináša mestu ďalšie náklady, ktoré v konečnom dôsledku znášajú všetci obyvatelia. Na domový a firemný odpad sú občania a firmy povinní využívať vlastné smetné nádoby.

PRAKTICKÉ TRIEDENIE ODPADU

Ak bývate v rodinnom dome, máte dve možnosti, ako triediť odpad. Môžete zvoliť farebné plastové nádoby alebo igelitové vrecia. Ak vám to priestorové možnosti dovoľia, odporúčame zakúpiť si plastové nádoby na komunálny a triedený odpad. Aké sú ich výhody oproti vreciam?

VPS

- majú vyššiu kapacitu
- nerozsympáva sa vám odpad v skladovacích priestoroch
- nádoba nepreteká, izoluje prípadný zápach
- udržiavajú okolie v čistote, keďže odpad z vriec často rozfúka vietor
- zefektívňujú prácu zamestnancom pri zbere odpadu

Ak si farebné nádoby na triedený odpad

zakúpite priamo vo Verejnoprospešných službách Stupava, dostanete k nim od nás

aj šikovnú nálepku s inštrukciami o triedení. Nádoby na komunálny odpad už dostanete s elektronickým kontrolným čipom, takže sa vyhnute ďalšiemu vybavovaniu. Navyše v prípade, že nádoby vymieňate, tie staré a poškodené od vás bezplatne odvezieme na likvidáciu. Zaobstaranie novej nádoby alebo výmena starej tak bude úplne bez starostí.

Cena každej nádoby (zelená, žltá, modrá, čierna) je v prípade 120-litrovej 38 eur/ks a 240-litrovej 50 eur/ks. Nádoby si môžete zakúpiť aj jednotlivo podľa toho, ktorého druhu odpadu tvorí vaša domácnosť najväčšie množstvo.

V prípade záujmu o kúpu kontajnerov na triedený či komunálny odpad nás stačí kontaktovať na čísle 0948 760 353 alebo e-mailom na vps@vps-stupava.sk. Všetko ostatné zariadime pre vás my.

sn

Spojovací a kotviaci materiál

PIR SPOJOVACÍ MATERIÁL

Hlavná 597/61
STUPAVA
(pri parkovisku v centre)

tel: 0910 123 250

fischer Fixing Centrum

www.spojovacicimaterial1.sk

ZO ZÁPISNÍKA MESTSKEJ POLÍCIE

Dňa 18. 5. 2026 v čase 20.20 hod. hliadka po telefonickom oznámení zabezpečovala miesto dopravnej nehody osobného vozidla Opel na ulici Devínska cesta. Z auta po zrážke so zverou vytekali prevádzkové

kvapaliny. Zároveň vyrozumela členov poľovníckeho združenia na zabezpečenie odvozu zrazenej zveri.
Dňa 21. 5. 2026 v čase 13.00 hod. hliadka MsP bolo oznámené, že neznámy páchateľ odcudzil tašku s novými topánkami v hodnote 150 eur spred prevádzky kaviarne na Mlynskej ulici.
Hliadka v danej veci vykonávala potrebné úkony na zistenie a stotož-

nenie páchateľa priestupku, ktorému za spáchaný priestupok proti majetku uložila blokovú pokutu.
Dňa 12. 6. 2026 o 10.00 hod. hliadka MsP spolu s DHZ Stupava a so zamestnancami MŠ J. Kráľa asistovali pri nácviaku evakuácie detí z materskej školy. Deťom sme predviedli statickú ukážku techniky a materiálo-technického vybavenia príslušníkov MsP a DHZ Stupava.

Dňa 1. 7. 2026 v čase o 21.04 hod. bolo MsP Stupava oznámené, že sa na Malackej ulici pri krajnici nachádza opustený elektrický vozík červenej farby. Po príchode hliadky na miesto bolo zistené, že ide o elektrický vozík zn. ZTECH, ktorý je uzamknutý, bez poškodenia, ale nepojazdný, bez výrobného čísla a bez majiteľa. Vozík hliadka odviezla na MsP Stupava. Dňa 3. 7. 2026 bol elektrovozík odovzdaný majiteľovi.

POĎAKOVANIE ZA POMOC PRI ZÁCHRANE ĽUDSKÝCH ŽIVOTOV

Operačné stredisko záchranej zdravotnej služby Slovenskej republiky vyslovilo poďakovanie mestu Stupave za spoluprácu a pomoc pri záchrane ľudských životov v roku 2025.

Ocenenie je prejavom uznania za zodpovedný prístup pri poskytovaní prvej pomoci a za budovanie siete automatických externých defibrilátorov (AED), ktoré sú v kritických situáciách dôležitou súčasťou záchrany ľudského života.
V Stupave sa aktuálne nachádza deväť prístrojov AED. Defibrilátory sú verejne dostupné na budove mestskej knižnice, zdra-

voťného strediska, kultúrneho domu a na oplotení hotela Arkady Hof. Štyri zariadenia sa nachádzajú v priestoroch Základnej školy kpt. J. Nálepku v Stupave a prístroj AED má vo svojom vozidle k dispozícii aj Mestská polícia Stupava.
Ked' rozhodujú sekundy
Automatické externé defibrilátory boli pou-

žit v Stupave pri záchrane ľudského života už viackrát. V roku 2025 v piatich prípadoch, v roku 2026 zatiaľ v jednom prípade. Od roku 2020 boli prístroje AED v Stupave použité celkovo jedenásťkrát.
Osobitné poďakovanie patrí príslušníkom Mestskej polície Stupava, ktorí sú profesionálne vyškolení na poskytovanie prvej pomoci a často bývajú medzi prvými na mieste uda-

losti. Práve ich odbornosť, pohotovosť reakcia a pripravenosť pomáhať sú významným prínosom pri záchrane ľudských životov.
Ďakujeme všetkým, ktorí sú pripravení pomôcť v situáciách, keď rozhodujú sekundy. Každá rýchla reakcia a ochota podať pomocnú ruku môže zachrániť ľudský život.
pie

PREDTÝM, AKO ODCESTUJETE NA DOVOLENKU ...

Počas letných prázdnin sa mnohé rodiny rozhodnú zanechať svoje obydlia na kratší či dlhší čas opustené. Sezóna dovoleniek tak vytvára podmienky, ktoré prajú zlodejom.
Mestská polícia upozorňuje na zvýšené riziko narušenia domácností v čase dovoleniek a súčasne si dovoľuje ponúknuť vám zopár rád, ako zabezpečiť svoje obydlie pred zlodejmi v čase svojej neprítomnosti, aby ste ho po návrate našli tak, ako ste ho zanechali.

Všeobecné pravidlá zabezpečenia domu/bytu

Zabezpečte svoje obydlie ochrannými prvkami, ako sú bezpečnostné dvere, otvorené výplne (mreže) na okná, bezpečnostné zámky, bezpečnostné retiazky a pod. Odporúčajú sa spevniť zárubne dverí betónovými stavebnými konštrukciami a výplne dverí zabezpečiť proti roztrhnutiu poistky dverových závesov (napr. oplechovaním).
Ak bývate na prízemí alebo na prvom poschodí, zvýšte bezpečnosť svojho obydlia ešte viac. K vašej bezpečnosti prispievajú mreže a bezpečnostné fólie na oknách, balkóne a lodžii. Vo večerných hodinách zatiahajte rolety, žalúzie alebo závesy, aby ste zbytočne neupútavali pohľady zvedavcov na vybavenie svojho bytu.
Dbajte na dobrú viditeľnosť vstupu do domu. Zlodeji uprednostňujú obydlia, ktorých vstup je tmavý, neosvetlený, čiastočne zakrytý kríkmi či stromami.
Nezaneďbajte poistenie svojho obydlia. Poistenie vás síce neochráni voči krádeži či vlámaniu, ale zaistí vám, že neprídete o celú hodnotu svojho majetku. Vyberte si z ponuky poisťovní takú, ktorá najlepšie zodpovedá vašim požiadavkám, a nezabudnite na poistenie nielen bytu/domu, ale aj vybavenia v ňom.
Doklady od elektrospotrebičov, dra-

hého priemyselného a spotrebného tovaru si dobre uschovajte. Poznačte si aj výrobné čísla. Zvýšite tak šancu na nájdenie svojho odcudzeného majetku a páchateľa. V prípade, ak máte vo vlastníctve cenné zbierky, umelecké predmety, cennosti, zhotovte si ich fotodokumentáciu.

Osvojte si a dodržiavajte základné bezpečnostné návyky
• **Nenechávajte kľúče na bežne dostupných miestach (pod rohožkou, v kvetináči, v skrinke na elektrinu, v poštovej schránke atď.),** kde sú známe a ľahko dostupné nielen pre osoby, kvôli ktorým ich tam odkladáte, ale aj pre zlodejov. Radšej kľúče nechajte u dôveryhodného príbuzného, známeho alebo suseda.
• **Nedržte doma väčšie sumy peňazí a cennosti.** Peniaze budú bezpečnejšie na účte v banke alebo na vkladnej knižke s heslom. Aj cennosti, ako sú šperky, cenné zbierky, budú počas plánovanej neprítomnosti bezpečnejšie v prenájom trezore banky.
• **Nikdy neodkladajte platobné karty spolu so zapísaným PIN kódom na jedno miesto.** Ak si heslo alebo PIN kód od bankomatovej karty k účtu zapíšete, vždy ho odložte oddelene na inom bezpečnom mieste.
• **Starostlivo zamykajte dvere a zatvárajte okná.** Nezabúdajte ani na podkrovia, poschodie, malé strešné okná a pivničné okná. Zvlášť dôležité je pred odchodom prekontrolovanie zabezpečenia miest rizikových vstupov, ako sú balkóny, lodžie a pivnice.
• **Ak bývate v rodinnom dome, skôr ako odcestujete, uschovajte do uzamknutých priestorov rebriky a náradie,** tie by mohli poslúžiť zlodejom pri vlámaní do vášho domu.

Neupozorňujte zbytočne na to, že nie ste doma
Nedajte zlodejom možnosť dostať sa k informácii, kedy odchádzate na dovo-

lenku a na aký dlhý čas. Buďte nedôverčiví voči zvedavým otázkam a telefonátom. Tiež si dávajte pozor na zverejňovanie svojich zámerov trávenia dovolenky pri komunikácii s blízkymi na verejných priestranstvách, sociálnych sieťach a pod.

Jedným z najlepších spôsobov, ako zabezpečiť svoje obydlie pred zlodejmi, je mať dobré rodinné a susedské vzťahy. Požiadajte svojich príbuzných, susedov alebo známych, aby venovali pozornosť okoliu vášho domu, bytu, kým budete na dovolenke, aby si všimli pohyb neznámych podozrivých

osôb v jeho blízkosti, tiež skontrolovali neporušenosť dverí, okien a pravidelne vyberali poštovú schránku. V prípade podozrenia na jeho ohrozenie kontaktovali políciu.

AK PO NÁVRATE Z DOVOLENKY ZISTÍTE, ŽE JE VAŠE OBYDLIE NARUŠENÉ, BEZODKLADNE KONTAKTUJTE POLÍCIU.

V prípade vlámania nevstupujte do bytu/domu, s ničím nehýbte, nemanipulujte, nepremiestňujte predmety, neupratujte. Je to dôležité, aby ste nezničili dôkazy, ktoré môžu polícii pomôcť pri odhalení páchateľa a ukradnutých vecí.
MSPS

OZNAMY MESTA

UPOZORNENIE PRE MAJITEĽOV A DRŽITEĽOV PSOV

Mesto Stupava upozorňuje majiteľov a držiteľov psov na povinnosti vyplývajúce z platného všeobecne záväzného nariadenia mesta Stupavy č. 5/2011 o podmienkach držania psov.
Na verejných priestranstvách, vo verejných priestoroch a v spoločných priestoroch bytových domov je voľný pohyb psa zakázaný. Každý pes musí byť vedený na vôdzke. V prípade nebezpečného psa je povinné okrem vôdzky používať aj náhubok.
Vodenie psa bez vôdzky (vodítka) je zakázané na celom území mesta Stupavy vrátane celého parku a aj Kaštieľskeho parku.
Za správanie psa a za prípadné škody spôsobené psom vždy zodpovedá jeho držiteľ alebo osoba, ktorá psa vedie, prípadne nad ním vykonáva dohľad. V záujme zachovania čistoty, hygieny, verejného poriadku a bezpečnosti sú držiteľia psov povinní dbať na to, aby ich psy neznečisťovali verejné priestranstvá. Každý, kto

vedie psa, by mal mať pri sebe pomôcky na odstránenie psích exkrementov.
Ak pes znečistí verejné priestranstvo výkalmi, osoba, ktorá psa vedie, je povinná ich bezodkladne odstrániť. Exkrementy je potrebné uložiť do nádob určených na psie exkrementy alebo do nádob na zmesový komunálny odpad.
Dodržiavaním uvedených pravidiel prispejeme k čistejšiemu, bezpečnejšiemu a príjemnejšiemu prostrediu pre všetkých obyvateľov a návštevníkov mesta Stupavy.

Mestská polícia je oprávnená uložiť pokutu až do 165 eur v zmysle zákona 282/2002 Z. z., ktorým sa upravujú niektoré podmienky držania psov.

pie, foto: švo

PRVÁ ETAPA ZÁCHRANY KÚRIE: OBNOVA STRECHY

Mesto Stupava začína s prvou etapou postupnej obnovy historickej budovy Troyerovej kúrie. V pripravovanej etape rekonštrukcie objektu pôjde predovšetkým o sanáciu strechy, krovu a stropnej konštrukcie. Cieľom je zastaviť ďalšie chátranie budovy a zabezpečiť jej ochranu pre budúce generácie.

Ako konštatuje technická správa k pripravovanému projektu, strecha budovy Troyerovej kúrie sa nachádza v havarijnom stave, dlhodobo cez ňu zateká a poškodené sú aj klampiarske prvky a systém odvodu dažďovej vody. Poškodená strešná krytina spôsobila

postupné narušenie dreveného krovu aj stropnej konštrukcie nad prízemím. Na viacerých miestach sa objavili stopy po zatekaní, opadávanie omietok a poškodenie drevených prvkov, čo už predstavuje aj bezpečnostné riziko.

Verejné obstarávanie vybralo realizátora

Plánovaný začiatok prác sa predpokladá v druhej polovici augusta, podľa klimatických podmienok bude trvať približne dva mesiace. 1. etapa obnovy budovy bude spočívať vo výmene poškodených častí krovu, obnovy strešnej konštrukcie a položení novej strešnej krytiny. Pri rekonštrukcii

bude použitá tradičná bobrovka v hnedo-červenom odtieni, ktorá rešpektuje historický charakter objektu.

Práce zároveň zahŕňajú výmenu všetkých klampiarskych prvkov a vybudovanie nového systému odvodu dažďovej vody, ktorý zabráni ďalšiemu zatekaniu. Obnovy sa dočká aj pôvodný drevený povalový strop nad prízemím. Ten bol vplyvom dlhodobého zatekania na viacerých miestach natoľko poškodený, že sa stal nepochoziteľným. Nahradí ho nový drevený trámový strop, ktorý zabezpečí statickú bezpečnosť objektu a vytvorí predpoklady pre pokračovanie ďalších etáp rekonštrukcie.

Celý proces je realizovaný citlivo s dôrazom na zachovanie historickej hodnoty budovy. Navrhované riešenia rešpektujú pôvodnú architektúru objektu a vychádzajú z odporúčaní statikov aj projektantov. Začiatok prác predstavuje dôležitý krok k záchrane kúrie. Cieľom mesta je postupne

v čase a podľa dostupných financií obnoviť objekt tak, aby si zachoval svoj historický charakter a v budúcnosti mohol byť opäť využitý. Prvá etapa je preto predovšetkým investíciou do ochrany kultúrneho dedičstva a zastavenia ďalšieho chátrania kúrie.

Erika Piešková, foto: Peter Kubička

MODERNIZÁCIA CHODNÍKA V MÁSTE

Práce na modernizácii chodníka na Hviezdoslavovej ulici v mestskej časti Mást úspešne pokračujú. V tejto letnej etape obnovujeme úsek od Obecného domu v Máste až po adresu Hviezdoslavova 104.

SAMOSPRÁVA

Podčas realizácie sa zhotoviteľ snaží postup prác koordinovať tak, aby boli obmedzenia pre obyvateľov čo najmenšie.

V spolupráci s vlastníkmi nehnuteľností priebežne rieši prístupy k rodinným domom a podľa možností zriaďuje aj provizórne vjazdy tak, aby zostal zachovaný prístup k nehnuteľnostiam.

Pozor na zmenu polohy priechodu pre chodcov

Keďže rekonštrukcia prebieha popri frekventovanej ceste I. triedy, bol v mieste stavby zriadený aj dočasný priechod pre chodcov. Prosíme všetkých chodcov, aby rešpektovali dočasné dopravné značenie a pokyny na stavbe. Ak je to možné, odporúčame počas trvania prác využiť chodník na opačnej strane ulice. Prispějete tým k vlastnej bezpečnosti aj k plynulému priebehu sta-

vebných prác. Ak budú práce pokračovať súčasným tempom, ich ukončenie predpokladáme približne v polovici augusta.

Ďakujeme všetkým obyvateľom za trpezlivosť, ohľaduplnosť a pochopenie počas realizácie stavebných prác. Vieme, že každá stavba

prináša dočasné obmedzenia, no robíme všetko pre to, aby boli čo najkratšie a mali na každodenný život čo najmenší dopad.

Výsledkom bude nový, bezpečný chodník vybudovaný v dizajne centrálnej mestskej zóny (CMZ), ktorý prispeje k vyššej bezpečnosti chodcov, komfortnejšiemu pohybu aj skvalitneniu verejného priestoru na Hviezdoslavovej ulici.

pie, foto: Peter Kubička

DRUHÁ ETAPA ARCHEOLOGICKÉHO VÝSKUMU HISTORICKEJ ŠIBENICE

V lokalite Šibeničný vršok sa uskutočnila druhá etapa archeologického výskumu historickej šibenice.

HISTÓRIA

Prípadne výsledky výskumu boli predstavené na záverečnej komisii vo štvrtok 4. 6. 2026 za účasti odborníkov z viacerých vedeckých a odborných inštitúcií. Výskum vedú archeológovia z Katedry archeológie Filozofickej fakulty

Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre v súčinnosti s odborníkmi z Krajského pamiatkového úradu v Bratislave a Trnave, Záhorského múzea v Skalici a súčinný bol

aj antropológ z Masarykovej univerzity v Brne a ďalší. Projekt je financovaný prostredníctvom grantu z Agentúry na podporu výskumu a vývoja.

Potvrdené pozostatky šibenice studničného typu

Počas prvej etapy sa podarilo potvrdiť existenciu zaniknutej šibenice, zachytiť časť jej základov a presne zmapovať jej polohu. Druhá etapa sa zamerala na podrobnejší prieskum samotnej stavby a jej interiéru. Archeológovia otvorili dve výskumné sondy s rozmermi 4 x 4 metre, v ktorých odkryli murivo šibenice a získali nové informácie o jej stavebnom riešení. Výsledky naznačujú, že išlo o šibenicu studničného typu s kruhovým pôdorysom. Takýto typ stavby predstavuje na našom území pomerne zau-

jímavý a cenný doklad historického výkonu súdництва a trestného práva.

Medzi najvýznamnejšie objavy patria nálezy ľudských kostrových pozostatkov, ktoré sa nachádzali v interiéru objektu. Ich odborné spracovanie a analýza prispievajú k lepšiemu poznaniu fun-

govania tejto historickej stavby aj k presnejšiemu datovaniu. Zároveň sa podarilo objaviť viacero kovových artefaktov vrátane mincí, kríža a súčastí dobového odevu.

Vedenie výskumu na záverečnej komisii ocenilo súčinnosť a podporu mesta Stupavy počas realizácie výskumu.

Artefakty minulosti

Mesto Stupava v spolupráci s Katedrou archeológie FF UKF v Nitre pripravuje na jeseň 2026 prednášku pre verejnosť, na ktorej budú predstavené doterajšie výsledky výskumu, najvýznamnejšie

nálezy a nové poznatky o historickej šibenici na Šibeničnom vršku.

Archeologický výskum by mal pokračovať III. etapou v roku 2027, ktorá môže priniesť ďalšie cenné poznatky o jednej zo zaujímavých historických lokalít v Stupave.

pie, foto: Peter Kubička

MESTO A LETNÉ HORÚČAVY

Horúčavy v mestách sú už našou každoročnou realitou. Teplo akumulujú nielen betónové a asfaltové plochy, ale aj fasády strechy budov. Aj keď v lete utekáme z mesta do prírody alebo k moru, aj tak veľkú časť z neho trávime vo svojich domovoch, žijeme v priestore svojho mesta, kde je nám teplo cez deň aj počas tropických nocí.

EKOLÓGIA

Na zmiernenie letných horúčav slúžia adaptačné opatrenia, ktoré sa postupne začínajú uplatňovať aj v Stupave. Revitalizácie Barónového, výsadba stromov, budovanie vodozadržných opatrení alebo zmenený manažment kosenia sú jedinou cestou, ako vieme pomôcť mestu ochladiť a spríjemniť si tým pobyt v ňom.

Plán ÚMS do roku 2040

Slovensko už nepotrebuje diskusiu o tom, či klimatická zmena ovplyvňuje život v mestách. Potrebuje jasný plán, ako mestám pomôcť zvládať jej dôsledky v praxi – pri plánovaní územia, obnove budov, ochrane verejných priestorov, hospodárení s vodou aj ochrane zdravia obyvateľov. Únia miest Slovenska (ÚMS) preto pri príprave Stratégie adaptácie SR na zmenu klímy do roku 2040, z dielne MŽP SR, zdôrazňuje, že adaptačná politika musí byť praktická, zrozumiteľná a vykonateľná na miestnej úrovni. Mestá nesmú zostať iba adresátom úloh. Musia byť partnerom štátu pri ich tvorbe, financovaní aj realizácii.

Mozaikové kosenie a zakladanie kvetnatých lúk

Akú máme skúsenosť s nízko pokoseným trávnikom na sídliskách? Pri nízkom kosení celej plochy nie je trávnik schopný chrániť pôdu, tá sa prehrieva, z trávnatých plôch sa stáva hnedá planina. Pôda vysychá a stáva sa nehostinnou pre živé organizmy. Tráva má svoje stratégie prežitia – využije svoju schopnosť stiahnuť pri extrémnych horúčavách a suchu vlahu do koreňov a nadzemné časti nechá odumrieť. Kým opäť intenzívne nezaprší, ostáva v stave suchej hmoty, ktorá ďalej prispieva k prehrievaniu.

Naše sídliská sú počas leta horúčavu sálajúcou platňou. Vznikajú tepelné ostrovy, ktoré

spolu s betónovými a asfaltovými plochami akumulujú teplo, ktorého sálanie pociťujeme aj počas letných nocí. Proti tomuto javu vieme bojovať aj formou mozaikového kosenia. Vo vyššej tráve sa udrží vlhkosť, ktorá bude počas horúcich dní ochladzovať okolie.

Mozaikové kosenie

Takéto kosenie vytvára ešte ďalšie benefity – poskytuje útočisko a potravu pre hmyz a opelovače, ale aj pre mestské vtáctvo a ďal-

šie užitočné živočíchy. Podobnú službu nám urobia aj vysiate lúčne plochy, ktoré sa na rozdiel od trávniku kosia len 1- až 2 × ročne a hmyz tu nájde naozaj bohatú hostinu počas celej vegetačnej sezóny. Existujú namiešané lúčne zmesi, ktoré sú prijateľné aj pre alergikov, a preto ich bez obáv môžeme vysiať aj medzi bytovkami.

Príklady dobrej praxe mozaikového kosenia alebo zakladania lúk nájdeme napríklad

ním množstva vegetácie v meste. Adaptácii mesta na horúčavy pomôžu aj zelené strechy a fasády, ktoré v lete fungujú ako ochladzovacia jednotka a v zime ušetria na kúrení, pretože lepšie izolujú budovu.

Zadržiavanie dažďovej vody

Sucho trápi nielen nás, ale aj krajiny naokolo. Suchá jar a dlhé obdobie bez dažďa v lete spôsobujú problémy nielen záhradkárom, ale aj obyvateľom miest. Zachytávanie zrážkovej vody spolu s výsadbou zelene sú dve najzásadnejšie opatrenia, ktoré naše mesto čakajú. Dažďová voda nepatrí do kanalizácie a mali by sme ju zadržať v čo najväčšej možnej miere. Jedno z lacných a jednoduchých opatrení je napríklad vybudovanie dažďovej záhrady. Je to jednoduchá priehlbina v zemi vyplnená kvalitnou priepustnou pôdou a vysadená kvetinami a menšími kríkmi. Počas dažďa je do dažďovej záhrady zvedená voda zo spevnených plôch, ako sú napríklad cesty, chodníky, ale aj strechy. Voda sa tu vstreba do pôdy postupne. Tým ostáva priestor dlhšie vlhký a ochladzuje svoje okolie. Okrem lepšej mikroklimy má dažďová záhrada aj ďalšiu výhodu. Výsadba v nej podporuje biodiverzitu a je zdrojom potravy pre opelovače.

Príklad už zrealizovanej dažďovej záhrady sa u nás v Stupave dá vidieť aj na našej základnej škole pred modulovkou.

Pustime do svojich záhrad viac prírody

Záhrady pri rodinných domoch tvoria podstatnú časť mestského územia. Bujná vegetácia v súkromných záhradách ochladzuje nielen priestor samotnej záhrady, ale svoje bezprostredné okolie. Poznáme to aj na sebe. Každý z nás sa skôr poprechádza v štvrti, kde sú vyrastené stromy, alebo v parku, kde je tieň a príjemná mikroklima, ako medzi betónovými plotmi. Zeleň v záhradách v podobe dlhých lánov trávniku bez ďalšej zelene má však na ekosystém opačný efekt. Spotrebuje veľké množstvo vody, z hľadiska biodiverzity je trávnik chudobný a ochladzuje okolie len minimálne. Súkromné záhrady blízke prírode tak v súčte s mestskou zeleňou môžu doplniť zelené plochy v meste a stať sa tak efektívnym adaptačným opatrením na zmiernenie horúčavy v meste.

Marianna Piršelová, FB @futuregardenssk,

foto: Javor photography, švo

POTREBNÉ ZMENY K URBANIZMU

Mesto Stupava sa téme zmierňovania dopadov klimatických zmien venuje dlhodobo.

EKOLÓGIA

Dôležitý dokument mesta, ktorý bol schválený na ostatnom mestskom zastupiteľstve: Územný plán mesta Stupavy, zahŕňa budovanie odolnosti mesta voči extrémom počasia. To znamená nielen proti vlnám horúčav, ale aj proti prívalovým dažďom.

Jedným z najväčších projektov v tejto oblasti je aj realizácia „Adaptačných opatrení na verejnom priestranstve pri Troyerovej

kúrii a Mestskom kultúrnom a informačnom centre (MKIC)“, ktorý okrem revitalizácie dnes degradovaného priestoru prináša aj množstvo opatrení na zadržiavanie dažďovej vody a ochladzovanie prostredia. Súčasťou riešenia budú vsakovacie prvky, drenáže, priepustné povrchy, ako aj nová výsadba zelene.

Viac informácií o projekte nájdete tu:

Mesto už v minulosti zrealizovalo viacero ekologicky

zameraných projektov, a to napríklad:

Dažďovú záhradu pri súbahu ulíc Bezručová, Budovateľská a Mlynská, ktorá pomáha prirodzenému zadržiavaniu dažďovej vody.

Školstvo

Environmentálne šetrné riešenie ekologickej drevostavby so zelenou strechou pri Materskej škole na Ružovej ulici prinieslo rozšírenie jej kapacity.

Na Základnej škole kpt. Nálepku sme kompletne rekonštruovali spevnené plochy v okolí budovy školy ako vodozadržné riešenie. Do plôch sa umiestňovali vsakovacie a retenčné nádrže.

Parkovisko

Rozšírenie parkoviska na Hlavnej ulici (bytové domy č. 62 – 70) bolo realizované systémom geobuniiek vyplnených štrkom. Vďaka tomuto riešeniu nebolo potrebné pristúpiť k výrubu stromov a zároveň zostali parkovacie plochy priepustné pre dažďovú vodu. Mesto sa aj naďalej snaží pripravovať projekty, ktoré zlepšujú kvalitu verejných priestorov a zároveň pomáhajú mestu lepšie reagovať na dôsledky klimatických zmien.

Okrem priamych riešení realizujeme aj nepriame, ako fotovoltiku na budovách VAK-u či VPS, tak isto množstvo fotovoltických článkov na novej budove telocvične v areáli školy. Elektornabíjačky už boli inštalované.

švo

GRATULUJEME ÚSPEŠNÝM ŽIAKOM

Vždy na konci školského roka tradične slávnostne oceňujeme žiakov, ktorí dosiahli mimoriadne úspechy vo vzdelávaní, v športe i umení.

ŠKOLSTVO

Slávnostné podujatie sa uskutočnilo vo štvrtok 26. júna 2026 v kultúrnom dome. Primátor mesta Peter Novisedlák odovzdal ocenenia a darčkové poukážky mladým ľuďom, ktorí počas uplynulého školského roka dosiahli mimoriadne

úspechy a vzorne reprezentovali nielen školu, ale aj mesto Stupavu. Vo svojom príhovore ocenil predovšetkým vytrvalosť, pracovitosť a odhodlanie všetkých ocenených. Pripomenul, že za každým úspechom stoja hodiny tréningov, príprav, skúšania i prekonávania prekážok. Mimoriadne vyzdvihol športové

kolektívy, ktoré dosiahli vynikajúce výsledky na celoslovenských školských súťažiach.

V športe aj vo vedomostných olympiádach

Medzi ocenenými boli majstri Slovenska v malom futbale v kategórii U14, vicemajsterky Slovenska v hádzanej starších žiačok a bronzoví medailisti z majstrovstiev Slovenska v hádzanej chlapcov. Ich úspechy

sú dôkazom kvalitnej práce trénerov, pedagógov a predovšetkým obrovskej snahy samotných mladých športovcov.

Ocenenia si prevzali aj úspešní riešitelia vedomostných olympiád a súťaží zo slovenského jazyka, z anglického jazyka, programovania, biológie či biblickej olympiády.

Významné zastúpenie mali aj žiaci Základnej umeleckej školy kpt. Nálepku v Stupave, ktorí získali ocenenia za úspechy v hudobných a literárno-dramatických súťažiach, ako aj za reprezentáciu školy a mesta na lokálnych i medzinárodných podujatiach.

„Osobitne nás teší, že medzi ocenenými sú aj mladí umelci, ktorých mená zaznievajú na tomto podujatí pravidelne. Ich opakované úspechy a množstvo ocenení potvrdzujú nielen ich mimoriadny talent, ale aj vytrvalosť a lásku k umeniu,“ podčiarkol v príhovore primátor Peter Novisedlák.

Všetkým oceneným srdečne blahoželáme a ďakujeme za vzornú reprezentáciu Stupavy. Prajeme im veľa ďalších úspechov, neutíchajúcu chuť rozvíjať svoj talent a krásne letné prázdniny.

švo, foto: Peter Kubička

BOHATÝ ŠKOLSKÝ ROK

Školský rok 2025/2026 bol v našej Materskej škole na Marcheggskej ulici v Stupave plný zážitkov, objavovania, radosti a spoločných stretnutí.

ŠKOLSTVO

Počas celého roka sme pre deti pripravovali množstvo aktivít, podujatí a projektov, ktoré obohacovali ich každodenný život v materskej škole. Nechýbali kultúrne a športové akcie, verejné vystúpenia, tematické dni, výlety, škola v prírode či ďalšie zaujímavé podujatia.

Rozlúčka s predškolákmi

Slávnostným vyvrcholením školského

roka bola rozlúčka s našimi predškolákmi a spoločné ukončenie školského roka. Zážitkov bolo naozaj neúrekom a každý z nich zanechal v deťoch krásne spomienky. Všetky aktivity, ktoré sme počas roka realizovali, sú zdokumentované na webovej stránke našej materskej školy msmarcheggska.edupage.org, kde si ich môžu rodičia i široká verejnosť priebežne pozrieť.

Úprimné poďakovanie patrí celému kolektívu zamestnancov materskej školy, rodičom, občianskemu združeniu pri MŠ a všetkým, ktorí nás počas roka podporovali a pomáhali nám vytvárať pre deti podnetné, bezpečné a láskavé prostredie.

Úsmevy detí

Najväčšou odmenou pre nás všetkých sú však úsmevy detí, ich radosť a nadše-

nie, s ktorým sa zapájali do všetkých aktivít. Súčasťou života našej materskej školy

je atmosféra radosti, priateľstva a krásnych chvíľ.

Lucia Strakušová, foto: autorka

CESTA OKOLO SVETA ZA 80 MINÚT

Pri príležitosti Dňa matiek pripravili žiaci 4. B Základnej školy kpt. J. Nálepku v Stupave podujatie s názvom „Cesta okolo sveta za 80 minút“, ktoré premenilo dopravné ihrisko na miesto plné dobrodružstva. Účastníci tejto akcie prežili nezabudnuteľné popoludnie plné zábavy, pohybu a spoločných zážitkov.

ŠKOLSTVO

Sherlockova truhlica

Celú hru sprevádzal napínavý príbeh o Sherlockovi Holmesovi, ktorého uniesol profesor Moriarty. Jedinou nádejou na jeho záchranu boli deti a ich rodičia, ktorí mali len 80 minút na to, aby vyriešili sériu úloh, rozlústili šifry a našli stratený poklad. Tímy zložené z dieťaťa a rodiča postupne putovali siedmimi svetadielmi – Áziou, Afrikou, Severnou Amerikou, Južnou Amerikou, Antarktídou, Austráliou a Európou –, kde na nich čakali tematické úlohy,

indície a množstvo prekvapení. Za každú úspešne splnenú úlohu na jednotlivom stanovišti získali účastníci časť záverečnej tajničky. Spoločnými silami sa im podarilo poskladať krásnu myšlienku: „Láska rodičov je mapa, podľa ktorej sa dieťa učí žiť.“ Práve tá otvorila tajomnú Sherlockovu truhlicu s pokladom, v ktorej na deti čakali originálne medaily Sherlocka Holmes a ďalšie odmeny.

Darčeky pre mamičky

Na svoje si prišli aj mamičky, ktoré pri príležitosti svojho sviatku dostali milé dar-

čeky – vlastnoručne pripravené obrázky s vtipnými a láskavými odkazmi. Prijemnú atmosféru ešte umocnilo tanečné vystúpenie detí, ktoré vyčarilo úsmev na tvárach všetkých prítomných.

Po skončení dobrodružnej výpravy zostal priestor aj na športové aktivity na dopravnom ihrisku, kde si deti spolu s rodičmi užili spoločný čas plný pohybu, smiechu a vzájomnej spolupráce.

Najväčší poklad

Veľké poďakovanie patrí pani učiteľke Olge Adámek, pani vychovávateľke

I. Kovarovičovej, všetkým ochotným rodičom, lektorom pod vedením pani Marčekovej, ako aj všetkým, ktorí svojou pomocou a nadšením prispeli k úspešnej realizácii tejto vydarenej akcie. Vďaka ich úsiliu vzniklo podujatie, ktoré spojilo rodiny, podporilo tímového ducha a vytvorilo množstvo krásnych spomienok. Malí aj veľkí účastníci odchádzali domov napokon spokojní, usmíati a obohatení o spoločné zážitky, ktoré potvrdili, že najväčším pokladom je čas strávený s blízkymi.

Olga Adámek, foto: Juraj Balog

20 OTÁZOK PRE MUDR. MILOŠA MAGALU, PRAKTICKÉHO LEKÁRA PRE DOSPELÝCH

SAMOSPRÁVA

Pán doktor Magala zasvätil svoj pracovný život starostlivosti o zdravie Stupavčanov. Celých 32 rokov dochádzal do svojej ambulancie v našom zdravotnom stredisku a dnes už pozná aj deti svojich pacientov.

Sú chvíle, keď slová ďakujeme majú mimoriadnu váhu. Pri príležitosti odchodu MUDr. Miloša Magalu do dôchodku sa mu preto primátor mesta Stupavy Peter Novisedlák za jeho lekársku starostlivosť poďakoval a zároveň mu odovzdal aj ďakovný list a darčkové predmety mesta ako prejav úcty a vďaky za jeho výnimočnú dlhoročnú službu občanom Stupavy.

Pán doktor si počas rokov získal rešpekt a dôveru svojich pacientov nielen svojou odbornosťou, ale aj ľudským, empatickým a obetavým prístupom.

Prečo ste si ako svoju špecializáciu vybrali práve všeobecné lekárstvo?

Moji spolužiaci chceli byť chirurgovia a ortopédi. Mne sa však páčilo všeobecné lekárstvo.

Lebo má taký široký záber? Je to vlastne prvý kontakt pacienta s lekárom...

To som neriešil. Mal som v pláne robiť rodinného lekára. To bol môj prvý nápad. Že budem mať dom, doktorskú vilu. A hore budem mať byt, dole zase ordináciu. Tak ako som to videl v detstve som to videl v detstve u nás v Rakovciach. Bol tam taký veľkostatok, ani neviem, ako sa jeho majiteľ volal, ale v rámci toho statku sa nachádzala vila, v ktorej bolo

zdravotné stredisko. Všeobecný lekár, detský lekár, zubár. A hore bývali lekári. Tak som si tento plán vytýčil už na základnej škole. Že budem lekárom.

Čo vás inšpirovalo? Mali ste súrodencov, ktorým ste ošetrovali rozbité kolény?

To ani nie, ale chodil som po zabíjačkách, pitval kurence...

To by však skôr naznačovalo, že si vyberiete chirurgiu...

Napokon však zvíťazilo všeobecné lekárstvo.

Medzitým ste sa však oženili...

Áno. Išlo to postupne. Ponúkli mi byt, potom som sa oženil.

Vzali ste si Bratislavčanku?

Áno, Danielu. Tak sme zostali v Bratislave bývať.

Ako sa stalo, že ste začali ordinovať v Stupave?

Keď som ukončil štúdium na fakulte, pracoval som v Bratislave, najskôr v nemocnici v Ružinove. Potom po atestácii som robil na obvode, v ružinovskom rajóne na Trnávke. Mne sa Bratislava až tak nepáčila, ťahalo ma to ordinovať mimo mesta. V roku 1993 robila moja kamarátka hlavnú sestru v Nemocnici

u Milosrdných bratov, kam chodili pacienti z obvodu Bratislava-vidiek. A táto moja kamarátka mi povedala, že počítajú, uvoľňujú sa dve miesta na obvodoch. Jedno v Jure a druhé v Stupave. Takže som si mal vybrať. Ja som si vybral Stupavu a urobil som veľmi dobre. Chvíľu to trvalo, kým ma uvoľnili, tak som nastúpil až v januári 1994.

Hneď na začiatku roka?

Presne 4. januára. Pamätám si, ako som ráno prišiel sem do chodby a tá bola plná pacientov. Vrhli sa na mňa, že kam sa predbieham, keď oni čakajú. Akurát vyšla von sestrička Nováková a spýtala sa ma – čo chcete? Tak som sa predstavil, že som lekár. Sestrička otvorila náruč, jáj, poďte rýchlo sem! A už to stíchlo. Ako som si sadol za stôl, hneď zazvonil telefón. Pamätám si to presne: návšteva Pod Kremenitou. Vólala babka, ktorá bola chorá. A hneď tam u nich na dvore ma pobýrzol pes. Takto dopadla moja prvá návšteva.

V Stupave ste pracovali prakticky celý svoj profesijný život. Z vašich pacientov sa tak po rokoch stali asi vaši priatelia...

Keď som nastúpil, mal som 38 rokov. Áno, z dievčat sa stali matky a veru dnes sa už mnohé môžu pochváliť aj vnúčatami.

Pri odchode vám asi bude aj smutno...

Bude, ale zostávame v kontakte.

Nenapadlo vám, že by ste sa sem presťahovali?

Nerovznášal som o tom. V Bratislave máme pekný byt, manželka tam pracuje ako technička v geologickom ústave, deti tam mali školu.

A koľko ich máte?

Mám dve deti. Michala a Martinku. Obaja už majú svoje rodiny.

Vydali sa vo vašich šľapajach?

Nie, venujú sa iným profesiám. Syn napríklad potravinárskej chémii. Detom sa páči, že pracujem len dopoludnia. To by brali aj ony. Kedysi to tak však nebolo. Pred pár rokmi som pracoval od rána aj do 19. hodiny, pričom súčasťou mojej práce boli aj návštevné služby u pacientov doma.

Jestvuje takáto služba ešte aj v súčasnosti?

Áno, pacienti si ju môžu vyžiadať za poplatok. Ja som v ambulancii už ráno od piatej. Vtedy mám pokoj na administratívu – vypisujem rôzne papiere,

žiadanky na kúpeľnú liečbu, lekárske správy.

Ako si plánujete svoje voľné dni, ktoré teraz prídu? Aj keď musím povedať, že na dôchodcu nevyzeráte...

Dcéra býva v Záhorskej Bystrici, tam máme vnučku a veľmi radi za ňou chodíme. Máme tiež chatu v Rakoviciach pri Píšťanoch, tam trávim veľa času. Dokonca tam chovám sliepky.

Na chate si sám aj varíte? Myslíte si, že sa dá stravovaním ovplyvniť zdravotný stav človeka?

Áno, dá sa to.

Čiže uznávate zdravotné diéty?

Uznávam.

A čo si myslíte o gastroaktivistoch? To sú ľudia, ktorí si myslia, že keď nebudú vôbec piť alkohol a nebudú jesť údené potraviny, že dokážu týmto spôsobom oklamať hviezdy a že si predĺžia vek.

Čo si o tom myslím? Podľa mňa na to nie je žiaden dôkaz. Teda aspoň pre mňa. Neurčujem to. Každý by mal vedieť, čo je zdravé normálne jedlo. Tofu s nejakými lístkami alebo trávou, to nie je zdravé jedlo. Pretože my potrebujeme pre svoj život bielkoviny, tuky, cukry, vitamíny, vlákninu, skrátka, všetko. Údené mäso je preto údené, aby dlho vydržalo. Kedysi robili ľudia solené mäso. Aby vydržalo... Jest' ho môžeme, ale s mierou. Občas.

Aj tlačienku?

Samozrejme. Napríklad divina je zdravá. Králik domáci je číslo jeden na tanieri vo Francúzsku či v Portugalsku.

Ktoré jedlo máte najradšej?

Úplne najradšej mám divinu a zeleninu. Keď premýšľam, čo si urobíme v sobotu na chate, manželka napríklad povie, že si urobíme kurací perkelt s haluškami. Tak to veru nie, pretože je sezóna, ja chcem šalát. Francúzsky, paradajkový, uhorkový, miešaný. Takže musím mať také jedlo, ku ktorému patrí šalát.

Ďakujeme MUDr. Milošovi Magalovi za všetky roky starostlivosti, trpezlivosti, povzbudivých slov aj profesionálnej pomoci. Prajeme mu predovšetkým pevné zdravie, pokojné dni, veľa radosti v kruhu najbližších a zaslúžený oddych po rokoch práce pre ľudí. A na chate pohodový snežný čas!

Eva Švoňavová, foto: autorka

S NAMI UVIDÍTE ROZDIEL

Zľava
30%
na multifokálne
okuliare

Objednanie na vyšetrenie
0948 018 804 alebo

**Vyšetrenie zraku
zadarmo**
(pri kúpe okuliarov)

OPTICKÉ Evergreen CENTRUM

Optické centrum Evergreen, Hlavná 15, Stupava

Zľava
50%
na dioptrické
rámy a slnečné
okuliare

Všeobecná zdravotná poisťovňa | Dôvera | Union

DOLCE & GABBANA

EMPORIO ARMANI

MICHAEL KORS

OAKLEY

Persol

Ray-Ban

VERSACE

VOGUE
eyewear

BYLINKY

MEDOVKA LEKÁRSKA

ZÁZRAČNÁ MEDOVKA
LEKÁRSKA: ZLEPŠUJE
PAMÄŤ A LIEČI

**Možno to poznáte aj vy.
Jarná únava, letná únava...
Stres a necítite sa dobre.
Vtedy pomôžu bylinky.**

Pozrime sa na „medovku“. Odkiaľ sa vzalo jej meno? Botanický názov medovky lekárskej je *Melissa officinalis*, čo vôbec nie je náhoda. Melissa je totiž latinské pomenovanie včely, ktorá túto rastlinku miluje. Kvety medovky totiž tvoria veľké množstvo nektáru, preto ju včelári sadia v blízkosti úľov, aby k nim

lákali včely. Medovkou sa tiež potierajú nové úle, aby roj neodletel. Povráva sa, že vraj majú včely medovku v takej úcte, že neuštipnú nikoho, kto ju nosí pri sebe.

Viete, že...?

Medovka lekárska je na Slovensku bežnou bylinkou. Pestuje sa v záhradkách či na balkónoch. Z rastlinky sa zbierajú jej mäkké lístky, ktoré sa sušia alebo sa čerstvé používajú ako prísada do varenia, limonád alebo ako ingrediencia v prírodnej kozmetike. Po rozdrvení lístkov sa uvoľňujú silice so špecifickou citrónovou vôňou. V anglicky hovoriacich krajinách ju preto poznajú aj pod pojmom „lemon balm“ – doslova „citrónový balzam“.

Liečivé účinky

Najznámejšia je jej schopnosť pomáhať pri menštruačných bolestiach, nadúvaní, búšení srdca a vysokom krvnom tlaku. Medovkový čaj je však veľký pomocník aj pri psychických ťažkostiach. Upokojuje, zmiernuje časté zmeny nálad a pomáha zaspať, preto sa odporúča vypiť šálku čaju z medovky hodinu pred spaním.

Kvôli univerzálnosti nájdete túto bylinku v našich viacero-tych čajových receptoch. Je dôležitou súčasťou liečivého čaju pre ženy, proti stresu, na žalúdok a trávenie, v urológickom čaji alebo aj samostatne, aby ste si mohli naplno užiť jej špecifickú chuť.

švo, foto: archív

LETNÝ REZ

Pestovatelia marhúľ prežívajú každú jar rovnakú nočnú moru. Stačí jedna mrazivá noc v apríli a celá úroda je v priebehu pár hodín preč. Mnohí sa preto zmierili s tým, že marhule sú u nás lotéria a rodia len raz za pár rokov. Existuje však málo známa ovocinárska technika, ktorú musíte urobiť práve teraz, na začiatku leta. Volá sa Šittov rez a dokáže doslova oklamať prírodu.

PORADENSTVO

„Keď je strom oslabený, tak tajomstvo úspechu nespočíva v záchrane tohtoročných plodov, ale v dokonalej príprave stromu na nasledujúcu jar. Keď na začiatku letných mesiacov vezmete do ruky nožnice a skráťte mladé, tohtoročné výhonky, prinútite marhuľu k okamžitej reakcii,“ prezradil záhradkár František Sajan, ktorý si vzal na marhuľu svoje nožnice.

Nové letorasty

Strom na mieste rezu bleskovo vyženie nové, takzvané sekundárne (predčasné) letorasty. Tie začnú rásť neskôr, a preto aj kvetné puky, ktoré sa na nich počas leta

sformujú, budú na jar mierne oneskorené. Budúcu jar rozkvitnú kvety na týchto sekundárnych výhonkoch o 7 až 14 dní neskôr ako tie na hlavných vetvách. Keď udrží tradičné aprílové ranné mrazy, bežné kvety síce pomrznú, ale vaše „oneskorené“ puky budú ešte bezpečne zatvorené. Rozkvitnú až po mrazoch a zabezpečia vám bohatú úrodu.

Na Šittov rez máte pomerne úzke časové okno, ideálne **od konca mája do polovice júna**. Presný termín však závisí od kondície stromu a lokality. Správny moment spoznáte tak, že mladé tohtoročné leto-

rasty (zelené prírastky) už dosiahli dĺžku 20 až 30 centimetrov a na svojej báze začí-

najú pomaly drevnatieť.

Ak pridete príliš skoro: Výhonky sú ešte slabé a bylinné, strom by mohol zle reagovať.

Ak pridete príliš neskoro (koncom júna): Nové bočné výhonky, ktoré strom vyženie, už nebudú mať dostatok času, slnka a energie na to, aby do príchodu zimy dostatočne zosilneli a v mrazoch namrznú.

Ako správne urobiť
Šittov rez

Postup je prekvapivo jednoduchý, no vyžaduje si ostré nožnice a čistú ruku.

● **Vyberte silné výhonky:** Zamerajte sa na silné, bujne rastúce tohtoročné letorasty, ktoré smerujú von z koruny alebo do strán.

● **Skráťte ich o polovicu:** Vezmite nožnice a tieto výhonky skráťte približne o jednu tretinu až polovicu ich dĺžky.

● **Režte na vonkajší púčik:** Rez vždy

vedte tesne nad zdravým púčikom, ktorý smeruje von z koruny. Tým zabezpečíte, že nové vetvičky nebudú rásť do vnútra stromu a nezatielia korunu.

● **Slabé nechajte tak:** Tenké, krátke a slabé výhonky (do 10–15 cm) vôbec neskracujte. Strom ich potrebuje na prirodzenú fotosyntézu a tvorbu listovej plochy.

Pozor na výnimky

Hoci je Šittov rez skvelý spôsob na poisťenie úrody, **nie je vhodný pre každý strom**. Ovocinári varujú pred tromi situáciami, keď by ste marhuľu skôr ublížili:

● Ak **má vaša marhuľa len 1 až**

3 roky a stále si ešte buduje základnú kostru koruny, Šittov rez nerobte. Strom potrebuje všetku energiu na rast hlavných konárov.

● Ak **strom trpí glejotokom, moniliózou alebo má málo listov**, letný rez ho len zbytočne vysilí. Rez aplikujte výhradne na vitálne a zdravé marhule.

● Ak **panuje dlhodobé sucho** a strom netrpí nadbytkom vlhky, rez by ho mohol dostať pod stres. V takom prípade marhuľu pred rezom a po ňom výdatne zalejte.

Šittov rez síce nie je stopercentný všielik a extrémne silné či neskoré mrazy nedokáže úplne vymazať, no je to dokonalý príklad toho, ako môžete prírode aspoň trochu pomôcť a výrazne zvýšiť šance na úspech. Ak mrazy nebudú likvidačné, práve týchto pár posunutých dní rozhodne o tom, či budete mať v lete plné koše marhúľ.

Eva Švoňavová, foto: autorka

Remeselné výrobky priamo z našich fariem.

POTRAVINY
MALÝ GAZDA

NAVŠTÍVTE NÁS V
ZÁHORSKEJ BYSTRICI

Československých tankistov 7788
841 06 Bratislava – Záhorská Bystrica

Po – Pia: 8:30 – 16:00
So – Ne: zatvorené

BRYNDZA • JOGURTY • SYRY • MÄSOVÉ VÝROBKY • PEČIVO

DOBRÁ ÚRODA

Aké máme pranostiky na tieto letné mesiace? V júli prináša svätá Anna chladné rána. A keď je júl chladný, tak celé leto ochladí. To však tento rok pre nás neplatí. Suchý august – suché víno, mokrá august – vodnaté víno. A k čomu zrejme smerujeme: Keď august páli, bude páliť aj víno.

PORADENSTVO

V ovocnej záhrade pokračujeme v presvetľovaní krov ríbezlí, egrešov:

- odstraňujeme odrodené výhonky malín, černíc, ostružín
- zbierame ovocie a zeleninu
- vysádzame mladé sadenice jahôd
- presvetlíme všetky kôstkoviny

- odstraňujeme suché polámané poškodené do vnútra koruny rastúce konáre
- ukončíme letný rez jadrovín
- podľa obdobia dozrievania hrozna snímame letorasty mladého viniča

Okrasná záhrada

- odstrihávame odkvitnuté kvety
- rozsádzame dvojročné kvetiny
- prihnojujeme ruže a iné okrasné dreviny roztokom superfosfátu a síranu draselného
- kyprením odstraňujeme pôdny prísušok na zníženie výparu vody
- nezabúdame na zavlažovanie
- dokončíme rez a tvarovanie solitérov a živých plotov
- kompostujeme zvyšky rastlín a pokosenej trávy

Zeleninová záhrada

- na záhony vysievame reďkovku, zimný šalát a cibuľu
- prihrnieme pór
- zbierame jarný cesnak, zeleninu, uhorky, papriku, cuketu
- intenzívne vetráme v skleníku, vo fóliovníku a v parenisku

Vladimír Havránek, foto: švo

DNES SA PESTUJE ZRIEDKA A JE TO ŠKODA!

Mišpuľa je rastlina, ktorá poteší záhradkárov univerzálnym pestovaním, či už v podobe okrasnej, alebo ovocnej rastliny. Zaujme vás ako solitérny ker alebo strom. Na pestovanie je nenáročná, preto je vhodná aj do alejí vo voľnej prírode. Tmavozelené listy sa na jeseň sfarbujú do odtieňov žltoranžovej až tmavočervenej farby.

PORADENSTVO

Mišpuľa obyčajná (*Mespilus germanica*) má bohatú históriu. Právom sa označuje za exotickú rastlinu pochádzajúcu z Orientu. Z literárnych zdrojov je známe, že sa pestovala už pred 2 700 rokmi v strednej Európe. Za miesta jej vzniku sa považujú oblasti severného Iránu, Turecka, Grécka, Kaukazu, Malej Ázie, juhovýchodnej Európy, odkiaľ sa rozšírila do viacerých krajín Európy. Dnes sa pestuje na celom svete vrátane USA, Austrálie i Južnej Afriky. V 12. storočí bola okrasou v kláštorných záhradách.

Rastie aj v Stupave

Dva stromy, ktoré rastú v átriu obytných domov na Železničnej ulici, vysadili Viktor Klas a Milan Prokeš. S pánom Prokešom sme sa pod stromom stretli a mohla som sa opýtať **Ako sa to začalo?** „Obaja sme mali radi prírodu, kvety rastliny a „niškula“, ako sa jej hovorí na Záhorí, je ideálny strom pod okná našich obyvateľov. Kvitne nádhernými kvetmi a plody pôsobia netradične až exoticky. Na jeseň sa listy sfarbujú do krásnych farebných koláčov a nepozbierané plody ostávajú na výhonkoch ako „dekorácia“ aj počas celej zimy.

okrasná rastlina. Plodmi sú žltohnedé malvice, ktoré dozrievajú koncom septembra, avšak konzumovať v čerstvom stave ich je možné až po prvých mrazoch. Do príchodu mrazov sú plody veľmi tvrdé s vysokým obsahom trieslovín. Zmäknú až začiatkom novembra, keď sa pevná šupka dá už olúpať. V tomto čase majú plody lahodnú sladkokyslú chuť a príjemnú vôňu. Plody obsahujú veľa vlákniny a používajú sa na výrobu džemov aj ovocného pyré či pri príprave chutných koláčov. Môžu sa konzumovať v čerstvom stave pridané do jogurtov.

Všestranné využitie

Mišpuľu nepoškodzujú žiadne významné choroby a škodcovia. Keďže patrí medzi jadrové ovocie, netrpí chrasovitou aní múčnatkou. Je vhodná na ekologické spôsoby pestovania. Môže sa pestovať aj v hustom spone na vytvorenie prírodného oplotenia. Je vhodná do okrasných výsadiel aj ako ovocná rastlina, ktorá zaujme svojím tvarom, veľkosťou kvetov, dozrievaním plodov i meniacou sa farbou listov a nenáročným pestovaním.

Mišpuľa pre zdravie

Z minerálnych látok obsahuje hlavne vápnik, horčík, fosfor a draslík. Plody sa v minulosti využívali pri liečení rôznych ochorení tráviaceho traktu či pri čistení tela ako preháňadlo. Vylúhovaním listov v kombinácii s inými rastlinami, napríklad so zázvorom, s mäťou alebo so žihľavou, si pripravíte vynikajúci čaj na liečbu dýchacích ciest i angíny. Ako doplnok pri liečení kašľa, zápalu priedušiek a iných ochorení sa dnes ponúkajú sirupy z mišpuľe.

Eva Švoňavová, foto: autorka

pikniková sezóna zahájená?

S MEPAL je to easy :)

Príd' sa zbaliť na piknik, opekačku alebo k vode s Ekotočkou

Hlavná 30 alebo www.ekotocka.sk

Išli sme s neobohým Viktorom k Vachálkovmu rybníku, už je to aj desať rokov, a zobrali sme mladý pníček, do ktorého zavrúbľoval mišpuľu z babkinho dvora. Krásne sa to ujalo a rozrástlo. Po prvom mraze oberáme plody a tešíme sa z nich po celú zimu.“

Krása a úžitok

Mišpuľa sa dnes u nás už nepestuje ako ovocný strom. Častejšie sa vysádza ako

SPOLKOVÝ ŽIVOT V STUPAVE A JEJ OKOLÍ V MEDZIVOJNOVOM OBDOBÍ (5) OKRÁŠĽOVACÍ SPOLOK

V období druhej polovice 19. storočia sa v rámci bývalého Uhorska začali formovať okrásľujúce spolky, ktoré svojím vznikom prispievali k rozvoju kultúrnej scény. Tieto iniciatívy boli viditeľnejšie v mestských oblastiach, pričom ich prítomnosť v menšom rozsahu zasahovala aj do vidieckych lokalít.

HISTÓRIA

Ilustráciou tejto doby môže byť rok 1896, počas ktorého rozkvitlo v Bratislave množstvo kultúrnych inštitúcií, usporadúvajúcich rôznorodé podujatia vrátane zájazdov, bálů a výstav. Bratislava sa vyznačovala bohatstvom a pestrosťou spolkovej činnosti, svojimi hudobnými, umeleckými a ďalšími združeniami, ktoré prispievali k životu mesta. Jedným z najvýznamnejších bol Bratislavský okrásľujúci spolok, založený v roku 1868, ktorý sa zaujímal o estetický ráz mesta. Jeho aktivity sa zameriavali nielen na organizovanie podujatí, ale aj na starostlivosť o vzhľad verejných priestranstiev prostredníctvom zriaďovania a udržiavania parkov a iných úprav zelene. Takýmto spôsobom prispieval k celkovému estetickému dojmu a kvalite života v meste.

Súťaž o najkrajší balkón

V Bratislave sa spolok venoval rôznym aktivitám, vrátane zdobenia balkónov. Túto činnosť obyvateľov mesta ocenil nielen slovami, ale aj finančne. Na súťaži o najkrajší balkón sa mohli zúčastniť súkromníci, verejné ústavy, úrady, banky, majitelia hotelov a ďalší. Pre hodnotenie svojich prác sa súťažiaci mali prihlásiť tajomníčke spolku, ktorá vykonala posudok a vyhodnotenie. Tento spôsob motivácie obyvateľstva k starostlivosti o svoje obydlia bol veľmi účinný. Podobne sa v celej krajine odporúčalo zalesňovať stromami cesty, priestory, cintoríny a námestia. Súčasťou tejto iniciatívy bolo aj odporúčanie na vysádzanie orechov, keďže sme boli závislí od ich dovozu. Ovocinárske výstavy, ktoré tieto spolky organizovali, tiež zohrávali kľúčovú úlohu pri podnecovaní záujmu o pestovanie ovocia a pri zlepšovaní spoločenského prostredia.

Historický význam Devína

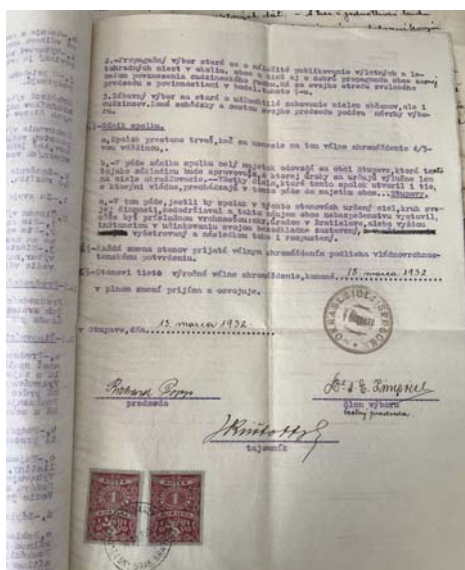
Obyvatelia Devína sa zjednotili v ambicióznom projekte na obnovu histórie svojej obce, ktorú považujú za centrálnu svätýňu slovenského národa. Predsedovi okrásľovacieho spolku obce Devín predložili niekoľko návrhov a nápadov. Vzhľadom na bohatú históriu Devína, ktorý bol sídlom panovníkov Veľkej Moravy a miestom prvenstva Slovákov v slovanskej kultúre, vrátane sv. Cyrila a Metoda, považovali za vhodné odhaliť historické klenoty obce a zachovať ich krásu a slávu. Cieľom bolo inšpirovať súčasných obyvateľov a vychovávať budúce generácie. Prvým krokom bolo systematické zhromaždenie všetkých pamiatok, vrátane pozostatkov stavieb, kresieb, písomných dokumentov, sôch, obrazov, historických diel a monografií. Druhým krokom bolo zabez-

Originál meteorologickej budky postavenej v roku 1928.

Replika postavená v roku 2008.

pečenie údržby hradu, výstavby, vypracovania monografií o hrade a obci a založenie inštitúcie, ktorá sa venovala týmto úlohám. Okrem toho bolo plánované vytvorenie príbehov a legend súvisiacich s históriou obce a jej významnými postavami. Tieto príbehy boli následne rozšírené a uložené v obecných a okolitých knižniciach. Dôležitým momentom bolo aj otvorenie múzea a organizovanie výstav s cieľom podporiť turizmus. Obyvatelia boli presvedčení, že tento krok bol kľúčový, keďže na Slovensku existuje veľké množstvo hradov, nie všetky však majú rovnaký historický význam ako Devín, no napriek tomu sú niektoré z nich častejšie navštevované. Tento prístup ukázal, že obyvatelia a miestne inštitúcie sa obracali práve na okrásľujúce spolky s cieľom podporiť rôzne iniciatívy v oblasti kultúrneho dedičstva a zachovania histórie.

Okrásľovací spolok v Stupave

Podrobnosti o vzniku a počiatkoch Okrásľovacieho spolku v Stupave zostávajú nejasné. Existujú indície, že bol založený už v roku 1910, ale zdá sa, že jeho aktívna činnosť bola rozvinutá až po roku 1918. Kľúčovou postavou tohto spolku bol miestny lekár Adolf Eduard Zimprich (1884 – 1961), zakladateľ, dlhoročný

predseda, neskôr čestný predseda spolku. Po prvej svetovej vojne sa dokonca zapojil do regionálnej politiky a v rokoch 1920 – 1923 pôsobil ako starosta Stupavy. Stanovy z rokov 1932 a 1933 odhaľujú, že v rôznych obdobiach boli vo vedení spolku nielen A. E. Zimprich, ale

osadiť drevené lavičky a aleja sa postupne stala akýmsi „stupavským korzom“, kde sa obyvatelia stretávali, prechádzali a oddychovali v tieni stromov.

Zaujímavým doplnkom verejného priestoru bol aj valcový pútač pri vyústení Mlynskej ulice na Hlavnú, ktorý dal osadiť Okrásľovací spolok Stupava. Slúžil na vylepovanie plagátov a oznámení.

Menej známou, no zaujímavou činnosťou spolku bola aj snaha o usporiadanie názvov ulíc v Stupave. V tridsiatych rokoch 20. storočia, keď sa obec postupne rozrastala, viaceré komunikácie ešte nemali ustálené pomenovanie. Spolok preto prichádzal s návrhmi na nové názvy ulíc, ktoré sa používajú dodnes.

Meteorologická budka

Okrásľovací spolok bol aj iniciátorom výstavby meteorologickej budky s hodinami, barometrom a údajmi o nadmorskej výške, pre ktorú získal od obce stavebné povolenie. V roku 1968 však bola budka pre rozširovanie cesty odstránená, ale v apríli 2008 bola na rovnakom mieste nainštalovaná jej modernizovaná replika.

V roku 2005 predložilo občianske združenie Abbellimento, ktoré je v podstate pokračovateľom tohto spolku, návrh obecnému zastupiteľstvu v Stupave na výstavbu nových hodín. Vzhľadom na finančné obmedzenia vtedajšieho obdobia starosta sľúbil, že tento návrh bude zohľadnený pri modernizácii centrálnej časti mesta. Dňa 16. apríla 2008 boli hodiny namontované a uvedené do činnosti v budke na pôvodnom mieste. Po 40 rokoch sa tak budka vrátila na takmer rovnaké miesto. S lavičkami a informačným panelom poskytuje dnes miesto na oddych a na získavanie informácií. Budka je vybavená trojicou elektrických ručičkových hodín, ktoré sú ovládané automaticky. Okrem toho poskytuje informácie o histórii Stupavy, geografické údaje, dátum, digitálny čas a aktuálnu teplotu. Manometer slúži na meranie relatívnej vlhkosti vzduchu a zaznamenáva aj jeho tlak. V súčasnosti sú hodiny stále funkčné.

Pomník padlých, Stupava.

aj židovský obchodník Richard Mittler, učiteľ Jozef Krištoffy (1895 – 1966) a poštový úradník Richard Pop (1873 – 1935). Záznamy tiež ukazujú, že Jozef Krištoffy sa stal členom spolku v roku 1921. Zatiaľ nie je známe, ako a kedy spolok skončil svoju činnosť; predpokladá sa však, že existoval aspoň do roku 1939.

Počas svojej existencie inicioval spolok rôzne významné podujatia a venoval sa aktivitám na zlepšenie života v Stupave, vrátane polievania ciest pre zníženie prašnosti v obci, výsadby zelene a gaštanovej aleje na hlavnej ulici v Stupave smerom od farského kostola do Bratislavy, organizovania kultúrnych podujatí a vo všeobecnosti o skrásľovanie verejného priestranstva. V prvej polovici 30. rokov tam dal spolok na vlastné náklady

Pomník padlých

Okrásľovací spolok v Stupave inicioval v roku 1924 aj výstavbu pomníka pre padlých v prvej svetovej vojne, a to na námestí pred farským Kostolom svätého Štefana kráľa. Náklady na jeho vybudovanie predstavovali sumu 25 000 Kč. Autorom pomníka s elegantným pylónom na masívnom podstavci bol pravdepodobne miestny kamenár Anton Weinberger. Pomník bol umiestnený na umelo vyvýšenom mieste, ktoré neskôr obklopila nízka kovaná ohrádka. Na prednej strane podstavca sa spolu s dedikačnou pamätnou tabuľou nachádza nika s prílbou, mečom a vavrínovým vencom. Zo všetkých troch strán boli do podstavca vsadené pamätné tabule s menami 104 padlých vojakov zo Stupavy, zoradenými abecedne a bez dátumov. V roku 2007 bol pomník podrobený reštaurácii a po obnove ho 1. novembra 2007 požehnal kňaz Felix Mikula.

Futbalové ihrisko a Agátová ulica

Spolok sa aktívne angažoval aj pri skvalitňovaní futbalového ihriska a prístupovej cesty k nemu. Na základe žiadosti Okrás-

lovacieho spolku v Stupave financoval gróf Károlyi na jeseň roku 1932 výsadbu stromov pozdĺž záhrady baróna Maurera (dnes Agátová ulica). Súčasne spolok predložil návrh, aby sa cesta vedúca k ihrisku nazývala Športová ulica. Obecné zastupiteľstvo tento návrh schválilo. Stupava tak v roku 1932 získala

nielen kvalitné a dôstojné ihrisko, ale aj upravenú prístupovú cestu k nemu. Myšlienka okrasňovania Stupavy nezostala iba záležitosťou spolkov a medzivojnového obdobia. V súčasnosti na ňu nadviazali napríklad aktivity okolo obnovy Malého parku, tzv. Krupičkovho domu a historického grófskeho

skeníka. Ten bol kedysi súčasťou kaštiela a slúžil na pestovanie paliem, kvetov, citrusov a exotických rastlín. V minulosti zastávali aj reprezentatívnu funkciu šľachtických dvorov. Vybudovať si ho dal gróf Alojz Károlyi. Môžeme konštatovať, že aktivity spolku boli pre obec prospešné a vyzdvihli jej kul-

túry a estetický vzhľad. Vo všeobecnosti boli okrasňovacie spolky veľmi dôležité a aj vďaka ich činnosti im môžeme ďakovať za mnohé pozostatky, ktoré boli a naďalej zostávajú radostou aj pre súčasnú generáciu Stupavčanov.

Martin Prokeš, foto: archív autora

ROZPÁLENÁ EURÓPA

SLOVENSKO ČAKÁ VRCHOL VLNY HORÚČAV A LETO, AKÉ SME NEPOZNALI
Európa sa koncom júna 2026 ocitla v zovretí jednej z najvýraznejších horúčav, aké kontinent v tomto mesiaci v období moderných meraní zažil. Začalo sa to okolo 20. júna na juhozápade a západe Európy, jadro sa presunulo na východ – priamo nad strednú Európu vrátane Slovenska.

ZAÚJÍMAVOSTI

Za extrémami stojí klasická blokujúca tlaková výš s mohutnou anticyklónou a takzvanou tepelnou kupolou: vzduch nad kontinentom klesá, vysúša sa a dlhé dni sa prehrieva pod takmer neprerušovaným slnkom, zatiaľ čo súčasne od juhozápadu a zo severnej Afriky prúdi do Európy mimoriadne teplý vzduch. Práve takéto situácie patria k najnebezpečnejším, pretože teplo sa nad jedným územím drží aj týždne a viac.

Nové rekordy varujú

Západná Európa už stihla prepisovať rekordy. Météo-France označila 24. jún za najteplejší deň, aký kedy Francúzsko v 24-hodinovom celoštátnom priemere zaznamenalo – po prvý raz presiahol 30 °C. Lokálne teplomery ukázali až 43,6 °C a desiatky departementov boli v najvyššom stupni výstrahy. Španielsko hlásilo 23. jún ako najteplejší júnový deň prinajmenšom od roku 1950, miestami s takmer 44 °C. Júnové rekordy padli aj vo Švajčiarsku a v Spojenom kráľovstve a Holandsko vydalo vôbec prvú červenú výstrahu pred horúčavami. Dôsledky sú hmatateľné: tisíce zatvorených škôl, dočasne odstavené jadrové reaktory pre príliš teplú chladiacu vodu a stovky predčasných úmrtí evidovaných monitorovacími systémami.

Ako bolo v Stupave?

Áno, jún bol nadpriemerne teplý. Začiatkom mesiaca sme síce mali ešte na obed 5. 6. 14 °C, ale počas ďalších dní sa teploty vyšplhali až na 35 °C, a to počas nedele 28. 6., pričom ráno bolo 27 °C. Pre Slovensko je rozhodujúce, že po kulminácii na západe sa ťažisko tepla presunulo k nám. Vrchol epizódy sa očakával medzi 28. a 30. júnom. Preto SHMÚ vydal pre vysoké teploty 3. stupeň výstrahy – ten prislúcha teplotám nad 38 °C – pre Bratislavský, Nitriansky a Trnavský kraj a 2. stupeň pre väčšinu ostatných nížinných oblastí.

Bez dažďa

Horúčava však neprichádza do krajiny, ktorá by bola na ňu pripravená vlhou. Druhou polovicou problému je sucho. Slovensko vstupuje do vrcholu vlny s vysušenou pôdou – podľa národného monitoringu sucha trpí

výrazné až extrémne pôdne sucho takmer polovica územia. Suchá pôda pritom horúčavu ešte zosilňuje: ak v pôde chýba voda, slnečná energia sa nespotrebuje na vyparovanie, ale priamo ohrieva prízemný vzduch, takže denné maximá rastú rýchlejšie nad rámec toho, čo by „diktovala“ samotná poveternostná situácia.

Čo sú to tropické dni a noci

Mimoriadne podceňovaným nebezpečenstvom nie sú len extrémne denné maximá, ale predovšetkým tropické noci – noci, počas ktorých teplota neklesne pod 20

°C. Práve ony rozhodujú o tom, či sa telo stihne zregenerovať: za normálnych okolností v noci klesne telesná teplota aj tep a srdcovo-cievny systém si oddýchne, no horúca noc tento mechanizmus jednoducho vypne. Tepelný stres sa potom deň za dňom kumuluje. Že nejde o intuíciu, potvrdzuje epidemiológia – medzinárodná analýza zo 178 lokalít v 44 krajinách ukázala, že horúce noci zvyšujú úmrtnosť aj po odfiltrovaní vplyvu denného maxima a vlhkosti, sú teda samostatným rizikovým faktorom, nie iba „pokračovaním“ horúceho dňa. Najviac ohrození sú seniori nad 65 rokov, chronicky chorí, malé deti a tehotné ženy.

Nápor na naše zdravie

A nie je to len otázka pohodlia: celoeurópska analýza 85 miest vyčíslila, že mestský tepelný ostrov zvyšuje počas vln horúčav riziko úmrtia až o 45 percent. Aj keď teda denný rekord nakoniec nepadne, séria horúcich nocí napácha v meste väčšie škody než jediné popoludňajšie maximum.

Stred kontinentu

Európa sa otepluje rýchlejšie než zvyšok planéty – jej najteplejšie dni stúpajú zhruba trojnásobne a noci dvojnásobne tak rýchlo ako globálny priemer. Časť tohto zrýchlenia súvisí so zmenami atmosférického prúdenia, napríklad s častejším výskytom takzvaného dvojitého tryskového prúdenia, ktoré nad Európou „zamkne“ horúci vzduch. Už pri 1,4 °C globálneho otepľovania, kde sa dnes nachádzame, naráža extrémne teplo na hranice schopnosti spoločností sa s ním vyrovnáť.

Ako budú vyzerat' letá o dvadsať až tridsať rokov?

Trend je už dnes čitateľný v meraniach. V Hurbanove, ktoré má najdlhší rad meraní, vzrástol priemerný ročný počet tropických nocí z 1,53 v období 1961 – 1990 na 5,47 v rokoch 1991 – 2020 – teda takmer štvornásobne, pričom drvivá väčšina nárastu pripadá na posledné dve desaťročia. Extrémne letné sezóny sú ešte výrečnejšie: v rekordnom roku 2024 namerali v Bratislave vyše tridsať tropických nocí a na juhu krajiny okolo dvadsať, takže to, čo bývalo dlhodobým priemerom rozloženým do mnohých rokov, dnes spadne do jediného horúceho leta. Teploty nad 40 °C sa pritom v nížinách stanú bežnou súčasťou leta, nie raritou raz za desaťročie.

Prognózy?

Záver je rovnako jasný ako nepríjemný. Aktuálna vlna horúčav nie je anomáliou, na ktorú po pár dňoch zabudneme, ale ukázkou klímy, do ktorej smerujeme. Krátkodobu to znamená brať výstrahy vážne – dopĺňať tekutiny, obmedziť námahu na priamom slnku, chrániť osamelých seniorov a znižovať teplotu v bytoch už cez deň, nie až večer. Dlhodobu to znamená pripraviť mestá a krajinu: viac zelene a vody, svetlé a chladné strechy, vonkajšie tienenie, kvalitné zateplenie a predovšetkým krízové plány pre horúčavy, ktoré u nás – na rozdiel od povodňových – väčšinou stále chýbajú. A nad tým všetkým platí, že rozhodujúcim faktorom, ktorý určí, či pôjde o desať alebo tridsať tropických nocí ročne, zostáva rýchlosť, akou dokážeme znížiť emisie z fosílnych palív.

Jozef Pecho: meratch.com, počasie v Stupave: Zlatica Obadalová, foto: švo

Stupavský park .../tajnička/.							PROTAKTÍNIUM (ZN.)	MUŽSKÉ MENO (5.12.)	PAZÚR (KINŽ.)	MAN	POOPA-DAVAL	RUSKÝ SÚHLAS		4	NOSNÍK, PODPERA
	ZVUK SRDCOVÉHO SVALU	INDOEURÓPAN	MENO CAPO-NEHO	STRÁŽNE ZVIERA	INAKŠIE	OKLAMANIE							VOJENSKÁ POLÍCIA (SKR.)		
AFRICKÝ KOPYTNÍK						NAPODOBENINA MENO KOMENSKÉHO							RÍMSKYCH 1001 MALÝ KLAS		
1							2					SLONÍ ZUB			
							ÚŽITOK					PRÍSTROJ			
VLASTNÝ (SKR.)			FRANSKÝ KUPEC INÍ, ODLUŠNÍ					KLESAL SI OBLUDA (PEJOR.)							
PERO NA OZDOBNÉ PÍSMO				ŠIKMO SUDÁNSKE MESTO					CHYTÁTE FLEXIA						
POMÔCKY: SAMO, ADOK, ATO, SOHO	VEREJNO-PROSPEŠNÉ PRÁCE	TU MÁŠ POHĽAD, ZRAK (BAS.)			ČASŤ LONDÝNA STRÝKO					KVANTOVÝ GENERÁTOR OTEC SVETLA (FAM.)					
ZA						CITOSL. SMIECHU TYP RUS. LIETADIEL					UMELÝ JAZYK LAWRENCIUM (ZN.)			POVZDYCH	TEBA
3							VYPLÁCHAŤ								
MNOŽSTVO ODOBRATEJ ENERGIE							POTRAT (LEK.)						CHRÁNENÝ AREÁL (SKR.)		

Tajničku posielajte: noviny@stupava.sk alebo môžete krížovku priniesť do podateľne mestského úradu.

WWW.KRIZOVKYNAMIERU.SK

KINO TIP

KAVEJ

Fenomémen menom Kavej prichádza na filmové plátna s pokračovaním, ktoré sľubuje ešte väčšiu dávku láskavého humoru a situácií podozrivo blízkych realite.

Dej sa odohráva päť rokov po prvom diele. Keď Veronika zažije sklamanie v láske, Klára sa ju rozhodne zachrániť a vezme ju na Širavu, kde spolu rozbiehajú babskú jazdu s jasným cieľom – nájsť jej nového chlapa! Zatiaľ čo dievčatá hľadajú lásku, muži sa aj s deťmi vydávajú za dobrodružstvom do lesa. Svoj vzťah sa pokúša oživiť aj Klára staršia s Bertym, no plán sa im čoskoro začne vymykať spod kontroly.

V pokračovaní sa okrem obľúbených hrdinov predstavujú aj ďalší skvelí herci ako Alena Ďuránová, Kristián Baran, Branislav Deák, Robo Jakab, Adrián Urda či Jaro Kysel. A, samozrejme, nemôžu chýbať ani legendy – farár (Ander – Ján Pisančin) a slávny spevák v podaní Petra Stašáka.

Réžia: Lukáš Zedníkovič, **hrajú:** Jana Kovalčíková, Lenka Barilíková, Anna Jakab Rakovská

KAVEJ 2 v kine **KULTÚRKA Stupava**
24. 7. o 20.15 hod., 25. 7. o 18.00 hod.
a 31. 7. o 20.00 hod.

KNIŽNÝ TIP

TOMÁŠ HUDÁK:
AMERIKÁNI

Amerikáni sú silným románom o tom, čo všetko museli slovenskí prisťahovalci obetovať, aby si v Amerike vybojovali dôstojný život – a aby sa v cudzine nestali len anonymnou pracovnou silou bez hlasu.

Píše sa rok 1913 a pittsburská štvrť South Side sa mení na malé „Nové Slovensko“. Po druhej svetovej vojne sem prichádza aj mladý Andy spolu so židovským muzikantom Lolim, ktorému kedysi zachránil život v Osvienčime. Lenže Amerika nie je rozprávka. V oceliarniach Jones & Laughlin vládne tvrdosť, šikana a vydieranie, najmä zo strany írskych predákov, ktorí v prisťahovalcoch nevidia ľudí, ale lacné ruky. Kým Loli sa dokáže rýchlejšie postaviť na nohy, Andy prežíva deň za dňom na hrane. Až kým jedna udalosť nespustí lavínu, ktorá zmení ich osudy aj celú komunitu – a začne sa rodiť legenda o slovenskej imigrantskej mafii a robotníckom hrdinovi menom Joe Magarac.

Autor citlivo prepája veľké dejiny (epidémia španielskej chrípky, oceliarsky štrajk) s osobnými osudmi a ukazuje, že identita sa nerodí len z pôvodu, ale najmä z odvahy postaviť sa za seba – aj keď je svet proti vám.

Michaela Víchovej,
Mestská knižnica Ruda Morica

SLÁVNOSŤ LETNÉHO SLNOVRATU
– SONNWEIENFEIER

Každoročne chodia Stupavčania k svojim susedom do Marcheggu oslavovať letný slnovrat. Pôvodne boli tieto obrady pohanské, ale cirkev ich spojila so sviatkom sv. Jána Krstiteľa (24. jún) a tak vznikli jánske ohne.

KULTÚRA

Najstaršie písomné zmienky o slnovratových ohňoch v Dolnom Rakúsku pochádzajú z rokov 1604 a 1609. Od konca 17. storočia sa podobné slávnosti rozšírili po celej krajine.

V roku 1754 boli pre požiare úradne zakázané, no v druhej polovici 19. storočia sa opäť obnovili a stali sa obľúbenými ľudovými slávnosťami.

Na šnicel a pohár vína

Do Marcheggu zvykneme zo Stupavy chodiť na bicykli a tešíme sa z mosta, ktorý nás cez rieku Moravu spojil vo Vysokej pri Morave. Táto obec bola založená v roku 1268 českým kráľom Přemyslom Otakárom II. ako pohra-

ničná pevnosť na hranici s Uhorskom. Má bohatú stredovekú históriu a silné regionálne kultúrne tradície. V areáli zámku sa pravidelne koná aj Storchenfest (Bocianí festival), keďže tu na stroch hniezdi najväčšia kolónia bocianov v strednej Európe.

Regionálne tradície

Hoci samotná tradícia slnovratových ohňov má korene staré viac ako tisíc rokov, konkrétna organizovaná slávnosť v Marcheggu v dnešnej podobe je skôr výsledkom kultúrneho oživenia miestnych zvykov v 19. a najmä 20. storočí. Organizujú ju Storchenhaus – informačné centrum prírodného turizmu v areáli zámku, mesto a zámok Marchegg. Okrem pochodu so svetielkami a ich plavby na toku rieky sme si užili kultúrny program a občerstvenie v areáli zámku.

švo, foto: Ludmila Mózová

MĀSTSKÉ HODY

MĀSTSKÝ POTRAVINOVÝ SPOLOK V STUPAVE

V SOBOTU
15.8.2026
OBEČNÝ DOM

17.00 Sút' až gazdiniek v pečení koláčov
„NAJ... HODOVÝ POCHERAJ“

18.00 Dychová hudba **MALAČANÉ**

20.00 Tanečná zábava
DUO FANTASY ...do 24.00

MKIC

STUPAVA

Poľovnícke
združenie
Stupava-Mást

ŠmakNinka s.r.o.

MARKOVICS

LA DOLCE VITA

Sú chvíle, keď si uvedomíte, že fotografia nie je len o technike či peknom zábere. Je predovšetkým o emóciách, stretnutiach a ľuďoch.

Presne taká bola aj nedeľná vernisáž výstavy La Dolce Vita v Stupave 2026, ktorá symbolicky uzavrela fotografickú časť festivalu Milujeme prosecco. Spoznali sme víťazov fotosúťaže a v Malom parku v skleníku sme otvorili výstavu veľkoformátových fotografií.

Bolo to milé stretnutie fotografův, partnerov aj návštevníkov festivalu. A opäť sme si potvrdili, že fotografia dokáže spájať ľudí.

Veľké poďakovanie patrí predovšetkým Artisanlab, Prosekárni a Vladovi Obadalovi, ktorí stáli za celým projektom, pripravili jedinečné priestory historického skleníka, krásne ceny, originálne diplomy a vytvorili podujatie, na ktoré budeme ešte dlho spomínať.

Ďakujeme aj všetkým fotografom, ktorí sa do súťaže zapojili, porote v zložení Marián Valovič, Róbert Hromada a Vladislav Obadal, partnerom a každému, kto prišiel podporiť fotografiu svojou účasťou. Výstava zostáva v historickom skleníku v Ekocentre Stupava ešte približne dva týždne, takže ak ste vernisáž nestihli, stále máte príležitosť vidieť fotografie naživo. A verte, vo veľkom formáte majú úplne inú silu.

1. miesto: Viliam Lucky, 2. miesto: Renáta Skladaná, 3. miesto: Peter Kubička.

Špeciálnu cenu Stupavských novín za reportážny okamih získal Martin Driensky.

V článku nájdete kompletnú fotogalériu z ver-

nisáže, výsledky fotosúťaže, ocenených autorov aj viac fotografií z celého podujatia.

Ďakujeme, že spolu s nami tvoríte komunitu, v ktorej má fotografia svoje miesto.

Vladislav Obadal,

foto: špeciálna cena Stupavských novín:

Martin Driensky

1. Viliam Lucky

2. Renáta Skladaná

KALENDÁR PODUJATÍ STUPAVA A OKOLIE

22. júla 2026 o 10.00 hod.

LIENKA KIKILIENKA A KAMARÁTI Z LESA – DIVADIELKO PRE DETI

Malý park pri Ekocentre v Stupave.

Divadlo o kamarátstve, potulkách svetom a láske k prírode vtiahne deti do rozprávkového sveta plného zábavy, spevu a... priznajme, trochu aj hádok.

od 4. augusta 2026 do 31. augusta 2026

SVET, AKO HO VIDÍME MY!

v Mestskej knižnici Ruda Morica 18. ročník celoslovenskej výstavy výtvarných prác ľudí SZTP

5. augusta 2026 o 10.30 hod.

LETNÉ ČÍTANIE V KNIŽNICI

Ondřej Sekora: Kniha o Ferdovi Mravcovi, číta František Brunner – Mestská knižnica R. Morica v Stupave

12. augusta 2026 o 10.30 hod.

LETNÉ ČÍTANIE V KNIŽNICI

Rudo Moric: Koník majstra Machulku, číta Beáta Tomkovičová – Mestská knižnica R. Morica v Stupave

15. augusta 2026

MÁSTSKÉ HODY

Obecný dom MÁST

začínáme o 17.00 hod. do 24.00 hod.

15. – 16. augusta 2026

STUPAVSKÉ HODY

Park pri Mlyne v Stupave

Srdečne vás pozývame na víkend plný zábavy, dobrého jedla a hudby. Čaká vás bohatý program pre všetky vekové kategórie, hodové špeciality, občerstvenie, atrakcie, kolotoče aj tvorivé dielne pre deti. Zoberte rodinu, susedov a priateľov a pridte si užijť hodovú atmosféru v Stupave.

26. augusta 2026 o 10.30 hod.

LETNÉ ČÍTANIE V KNIŽNICI

Mirka Ábelová: Pac a Báb dobrodružstvá z mliekarničky, číta František Brunner Mestská knižnica R. Morica v Stupave

26. augusta 2026 o 20.00 hod.

LETNÉ KINO: NIEKTO TO RÁD V PLZNI

Mestská knižnica Ruda

Morica v Stupave – záhrada

5. septembra 2026

PAJŠTÚNSKE POVESTI

Malý park pri Ekocentre v Stupave

Zažite Stupavu po zotmení úplne inak! Malý park ožije čarovnou inscenovanou prehliadkou, ktorá očarí deti aj dospelých. Spojenie divadla, histórie a nočnej prírody vytvorí nezabudnuteľnú atmosféru. Vezmite do ruky baterku alebo lampáš a podte s nami na večernú divadelnú

Organizujete
kultúrno-spoločenskú
udalosť pre širokú verejnosť?
Dajte nám o tom vedieť na
noviny@stupava.sk.

prechádzku plnú tajomstiev a krok za krokom prebudíme k životu slávne príbehy a skryté legendy z okolia hradu Pajštún.

12. septembra 2026

BITKA 1866

Park pri Mlyne v Stupave

ZAŽITE HISTÓRIU NA VLASTNÉ OČI! Srdečne vás pozývame na 160. výročie ukončenia prusko-rakúskej vojny a jedinečnú rekonštrukciu tejto historickej bitky z roku 1866. Spoločne sa preneseť do druhej polovice 19. storočia a priblížiť si dramatické momenty poslednej prusko-rakúskej vojny a uctíme si pamiatku stoviek hrdinov, ktorí padli v okolí Lamača, Dúbravky a na návrší Kamzika pri obrane Bratislavy.

Zmeny programu vyhradené. Viac informácií o kultúrno-spoločenských podujatiach v Stupave nájdete na webe mkic.sk, facebooku MKIC Stupava alebo tel. č: 02/6593 4312.

„JAMY“

Stretli sme sa pri rozhovore pri nácviку pesničiek v ženskom speváckom zbore Nevädza. Speváčka, športovkyňa, veselá a priama žena Jarmila BALOGHOVÁ, ktorej v jej oblúbenom športovom prostredí nepovie nikto inak ako „Jamy“.

ŽIJÚ MEDZI NAMI

Nedávno ste oslávili životné jubileum. Roky sa však na vás fakt nepodpísali. Ste Stupavčanka?

Áno, narodila som sa tu v Stupave, vtedy sa rodilo ešte doma. Bývam tu celý život. Mama sa volala za slobodna Pavlína Kovačovská a zobrala si Pavla Slováka. Takže som bola pôvodne Slováková a bývali sme na Pažiti. Tam sme mali okná presne do poľa. Otec pochádzal z Novej Bane, pracoval ako štátny zamestnanec, bol výpravcom a pokladníkom na stanici v Stupave. Počas druhej svetovej vojny vypravoval vlaky a predával aj lístky. Do Stupavy z Novej Bane ho priviedli rodičia. Jeho otec robil výpravcu medzi Lozornom a Zohorom. Vtedy tam stáli také železničiarke domčeky, kde bývali. Otec chodil do Stupavy na zábavy tuto hore k Bertovičovi, kde sa spoznal s mojou mamou. Mám sestru Pavlínku.

Ked' sa zrušila železničná doprava v Stupave a vytrhali koľajnice, asi vám všetko nebolo jedno...

Bolo to veľmi smutné.

Vaše detstvo však určite smutné nebolo. Sú vaše spomienky veselé a zaujímavé?

Áno. Pred našim domom bolo volejbalové ihrisko, na ktorom brávala celá ulica volejbal. Stupava mesiečko proti Kolónii a proti Mástu.

Takže váš prvý šport bol volejbal?

Bol, ale potom, keď už som začala chodiť na základnú školu, začala som hrať hádzanú.

Aká bola stupavská škola? Boli tam dobrí učitelia?

V meštianke, to bola budova oproti kostolu, nás v prvej triede učila pani učiteľka Vlasta Preňová. Bola to dobrá triedna učiteľka. Chodila som tam po piatu triedu a potom prišla základná škola, kde sme mali radi učiteľku Stázu Lachkovičovi. Bola nadanou športovkyňou a ona ma vlastne priviedla

medzinárodné turnaje. Venovala som sa však i ďalším športom – šermu, strelbe zo vzduchovky a z malokalibrovky či pozemnému hokeju v Trenčianskych Tepličiach. Tvrdosť hádzanej si napokon vybrala svoju daň a v roku 1967 som utrpela

vážne zranenie kolena, ktoré ukončilo moju aktívnu hráčsku kariéru.

Kol'ko ste mali vtedy rokov?

Dvadsaťjeden. Vybehala som do protiútku a protibráčka mi ramenom vyrazila koleno. Utrhla mi väzy, predné aj zadné. Takže hneď nemocnica, operácia. Asi to moja mama tušila. Vystríhala ma, aby som na ten zápas nešla!

Ked' ste museli prerušiť profesionálnu dráhu športovkyne, mohlo prísť na rad súkromie. Prišla vtedy láska?

Po tú som nemusela chodiť ďaleko. Bývali sme na jednej ulici.

Boli ste rovesníci?

Nie, Milan bol o dva roky starší. Ale v rámci hádzanej som sa kamarátila s jeho sestrou. Strela som sa s ním, keď som mala 17 rokov. Po skon-

čení štúdia na strednej škole išiel na dva roky na vojnu. Tak som ho čakala. Neskôr, keď začal pracovať a jeho pracovná pozícia si vyžadovala vysokú školu, tak si vybral právo.

Popri zamestnaní?

Áno. Pracoval v elektromontážnych závodoch a dokonca stihol ísť ešte aj na montáž do Košíc, lebo sme chceli stavať dom, tak aby zarobil nejaké peniaze. Svadbu sme mali akurát po tom mojom úraze, takže som sa vydávala so zasadrovanou nohou. Môj budúci manžel ma musel voziť na bicykli. Potom, keď sa nám narodila malá, tak sa z Košíc vrátil. Postavili sme si štvorec. Neskôr, asi pred 20 rokmi, si môj muž vymyslel, že dom nadstaví, takže ho máme teraz takýto veľký. Pôvodne tu bol len vinohrad. Narodili sa nám dve deti, Miriam a Peter. Vždy sme boli športová rodina a aj naše deti sme viedli k športu. Manžel hrával futbal a neskôr ho aj trénoval. Zomrel vlani. Manželstvo nám vydržalo 58 rokov.

Vy ste však šport nezavesili na klinec...

Na podnet svojej dcéry som sa znovu vrátila

k hádzanej ako trénerka a venovala som sa dievčatám od žiačok až po ženy. Organizovala som sústredenia doma i v zahraničí. Cbcela som, aby mali na hádzanú v dospelosti pekné spomienky. Tak ako ja. Po dosiahnutí kategórie žien sa však ženská hádzaná v Stupave rozpadla. Každá hráčka išla do Bratislavy do školy alebo za prácou, tam si našla nový hádzanársky tím. Naša dcéra chodila od 5. ročníka na športovú školu do Bratislavy, kde sa venovala ľahkej atletike za Slovan a hádzanú brala za Stupavu a Inter Bratislava. Tiež je športovo nadaná v každom smere. Teraz, ako matka dvoch dospelých detí, pracuje pre športovú organizáciu Rudar a odovzdáva svoje skúsenosti ďalej. Robí to so zameraním a s láskou k športu.

Aj syn je športovec?

Synovi sa v hádzanej tiež darilo. Dokonca bol na sústredení výberu Slovenska za starší dorast. Pred prestupom k mužom mal úraz a s hádzanou bol koniec. Našťastie, popri športe mal aj ďalší koníček – hudbu. Tak sa jej začal venovať. Bez jeho harmoniky nemohlo družstvo vycestovať na sústredenie alebo dôležitý zápas. Keď Štefan Lidiak zavelil: „Peťo, ideme po harmoniku, nech si zaspievame!“, tak sa potom vyhrávalo.

Hádzaná má v Stupave bohatú históriu a našťastie aj úspešnú súčasnosť. Dostalo sa vám za vašu dlhoročnú činnosť nejakého uznania?

Áno, bola som ocenená za celoživotnú prácu v hádzanej pri príležitosti 50. výročia hádzanej v Stupave v roku 1997. Dôležité je to ocenenie, ktoré horí v srdci. Keď ho tam máš, tak to je už navždy.

Ako to bolo ďalej s trénovaním?

Ženská hádzaná v Stupave zaznamenala po nejakom čase útlm, až napokon zanikla. Moje milé dievčatá, z ktorých sa stali ženy a matky, ma však znovu oslovili, že by si rady založili klub hádzanárskych veteránok a či nepôjdem zase s nimi do toho. Ich iniciatíva ma potešila, a tak sme 8. februára 2011 začali znovu trénovať. Rozbehlo sa to veľmi dobre. Začali sme chodiť na turnaje, nadväzovať nové kontakty, upevňovať kamarátstva doma i v zahraničí. Ja som svoju trénerskú kariéru ukončila zo zdravotných dôvodov, ale veteránky stále pokračujú a robia dobré meno nášmu klubu. Aj teraz v mojom pokročilom veku si idem rada pozrieť hádzanárske zápasy. Za svoju prácu v tomto športe som bola znovu ocenená v rokoch 2011, 2013, 2017 a takisto za celoživotnú prácu pri príležitosti 70. výročia vzniku hádzanej v Stupave. Mojm títom, ktorý ma usmerňoval a viedol k hádzanej, bol môj švager Janko Kabánek. V marci sa dožil jubilea 90 rokov. Bol pri oživení činnosti mužského oddielu hádzanej od roku 1952. Bol takisto dobrým hráčom, neskôr bol aj československým rozhodcom, práve pre svoju rozvahú a spravodlivosť. V roku 2017 bol ocenený za svoju celoživotnú prácu v hádzanej.

Kde ste pracovali po materskej?

Najskôr som si spravila maturitu na Strednej priemyselnej škole strojníckej na Vajanského nábreží v Bratislave. Keď som však po materskej dovolenke nastúpila pracovať na štátne rybárstvo tu v Stupave, vyžadovali tam ekonomické vzdelanie. Tak som si spravila diferenciálne skúšky a nastúpila som do 3. ročníka ekonomickej školy na Palisádach v Bratislave. Štúdium účtovníctva a ekonomiky som ukončila maturitou. A mohla som nastúpiť v rybárstve na pozíciu sekretárky ekonomického riaditeľa. To bolo v roku 1973.

Rybárstvo v Stupave patrí k našej histórii. Povedzte nám o ňom niečo.

Štátne rybárstvo v Stupave vzniklo vo februári 1954 na grófskej usadlosti na konci parku. Stáli tam grófska kúria, stajne a lesná škôlka. Rybárstvo bolo najskôr súčasťou Státního rybárství České Budějovice a v Stupave bol iba odštepný závod. V roku 1954 sa však z rybárstva stal národný podnik s celoslovenskou pôsobnosťou, ktorý patrila pod generálne riaditeľstvo Slovenského hydinnárskeho priemyslu. Jeho generálnym riaditeľom bol inžinier Lukáš Ivanička. Prvým riaditeľom rybárstva bol pán Macíšek, a to až do roku 1960. Od roku 1960 až do roku 1974 bol ním Ján Čížek. Od roku 1974 do roku 1990 bol riaditeľom Koloman Šnýrc, ktorý dostal pred novembrovou revolúciou infarkt a odišiel na invalidný dôchodok. Od apríla 1990 do mája 1991 sa tak stal riaditeľom inžinier Jaroslav Chudej.

A čo bolo potom?

V roku 1991 išlo Štátne rybárstvo Stupava do likvidácie. Za likvidátora bol ministerstvom hospodárstva stanovený JUDr. Jozef Kováč.

Koľko rokov ste tam pracovali?

Bolo to dvadsať rokov, tak si niečo pamätám. Štátne rybárstvo ako podnik s celoslovenskou pôsobnosťou malo tri závody. V Západoslovenskom kraji to bol Alžbetin dvor, kde bola liabeň kačiatok a vod-

nej hydiny. V Stredoslovenskom kraji sa v Kláštore pod Znievom nachádzala liabeň a výrobná pstruhov. Východoslovenskom kraji, v Michalovciach a vo Vynačovciach, boli veľké rybníky, v ktorých sa chovali ryby a vodná hydina. Na Morskom oku na Sovom vrchu za Michalovcami sa chovali pstruby.

Bolo to množstvo závodov a majetku...

Veru. Chov pstruhov si vyžaduje prísne podmienky. Žijú v studených a tečúcich vodách. Preto sa musí tá voda okysličovať. Okrem toho mal každý závod pod sebou niekoľko fariem: Jakubov, Veľké Leváre, Trnava, Levice, Alekšínce, Petrová Ves, Tomky, Hroboňovo, Kvetná, Hrbov, Mošovce, Brzotín. Pod Štátne rybárstvo Stupava patrila aj rieka Morava, o ktorú sa starali pracovníci Kronaverovci z Devínskej Novej Vsi. Činnosť štátneho rybárstva na tečúcich vodách a odlov konzumných rýb sa ukončila v roku 1978, keď bola definitívne odovzdaná Slovenskému rybárskemu zväzu. Pri podnikovom riaditeľstve sa nachádzalo rybárske stredisko. Bol to veľký dvor a garáže.

Pracovali ste pre podnikového riaditeľa, tak ste mali asi celkom dobrý prehľad...

Áno, boli sme veľké stredisko s celoslovenskou pôsobnosťou. Pri podnikovom riaditeľstve sa nedaľko nachádzalo rybárske stredisko, odkiaľ sa distribuovali ryby pre obchody, reštaurácie a predaj. Fungovala tam autodoprava a tiež veľký sklad pre potreby štátneho rybárstva. V tom čase sme boli vo všetkom sebestační. Okrem toho, že rybárstvo malo výrobu vodnej hydiny, malo aj oddelenie stavebnej výroby, ktorá sa venovala výstavbe nových rybníkov a rekonštrukcii starých. Všetko bolo opravené a rekonštruované. Rybárstvo prosperovalo a bolo známe po celej republike. Hlavne na Vianoce, keď sa robil rozvoz po celom Slovensku. Nikdy sme nezostali bez rýb. Zásobu nám dopĺňali českí rybári z Českých Budějovic alebo Hlubokej nad Vltavou. Keď nám chýbali, tak oni doviezli. Na jeseň sa ryby vylovovali z rybníkov a dávali sa do stupavských sádok, aby sa odbahnili, lebo keď boli v rybníkoch, tak nasiakli blatom.

Na Vianoce bývalo veselo?

Na výlov sa pozývali konzuli, ktorí v Bratislave zastupovali jednotlivé štáty a zábavnou formou boli pasovaní za rybárov. Štátne rybárstvo prosperovalo a išlo v ústrety každému zamestnancovi. Hoci bol podnik celoslovenský, poznali sme sa všetci zamestnanci navzájom. Či už z výročných schôdzí, alebo každoročného spoločného ukončenia sezóny.

A to sa kde konalo?

„Dolovné“ bývali vždy v nejakom zariadení, samozrejme veľkom. Buď v kultúrnom dome, alebo keď bola akcia celoslovenská, tak

potom túto, čo je Bašta, to bol kedysi pioniersky tábor pivovaru Stein. Nezabudlo sa ani na ženy, ktoré boli vždy 8. marca pozvané do podnikovej čárdy v Palkovičove, kde boli dôstojne ocenené a pobosené. Je na čo spomínať a dalo by sa o tom veľa napísať. Každý rok sa organizovali športové hry, do ktorých sa zapájali športovo nadaní zamestnanci v rámci celého Slovenska. Každý rok ich pripravoval iný závod podľa krajov. Samozrejme, hry organizovalo aj podnikové riaditeľstvo, a to v prostredí nášho krásneho parku, kde sme mali i udržiavané volejbalové ihrisko a veľký altánok.

Čiže nielen práca, ale aj zábava a oddych?

Určite, mali sme i kúpalisko oproti. Keď boli nejaké akcie, tak sme sa presunuli aj na kúpalisko.

Kúpalisko patrilo rybárstvu?

Celý areál kúpaliska patrila štátnemu rybárstvu. Vtedy bol riaditeľ taký ľudský a povedal, že keď chce stavať národný výbor kúpalisko, my mu potrebné priestory dáme, aby to robil pre ľudí. Najprv sa však pozemky museli vyňať z majetku, lebo patrili pod pamiatkový úrad. Gróf ich daroval, potom ich malo štátne rybárstvo. Tak sa tam v rámci akcie Z stavalo kúpalisko. Aj ten šport hotel bol postavený v rámci akcie Z. Ja som chodila pomáhať s dievčatami, keď som brávala hádzanú a trénovala. My sme chodili na brigádu, pamätám si ako sme umývali kachličky. Chodili aj všetci futbalisti. Pracovali sme a bolo veselo.

V ktorom roku to bolo?

Začalo sa stavať v roku 1972 pod vedením Ludovíta Bátora. Bol to Stupavčan, ktorý sa stal neskôr aj správcom. Keď sme stavali náš dom, tak ten všetok vybagrovaný piesok tatrovky odvážali na stavbu kúpaliska.

Spomínate na rybárstvo a na ľudí, čo tam pracovali?

Veru, boli to staré dobré časy. Iste, boli sme mladí, ale všetko to fungovalo. Nezabúdalo sa ani na deti našich zamestnancov. Na MDD sa pre ne robili rôzne akcie, spoločenské hry, opekačky a výlety, na ktoré rady spomínali. Skoro 50 rokov sa rybárstvo budovalo na takú úroveň, akú malo. A za rok privatizácie sa to všetko zničilo.

V ktorom roku to bolo?

V roku 1991. Vtedy išlo Štátne rybárstvo Stupava, národný podnik, do likvidácie. Za likvidátora bol ministerstvom hospodárstva stanovený JUDr. Jozef Kováč. Potom som tam pracovala ešte dva roky, keď bol podnik v likvidácii, a prešla som pracovať do banky. Vydržala som v nej 10 rokov, až do dôchodku.

Počula som, že vraj aj masírujete...

No, to bolo moje hobby už pri hádzanej. Masírovala som len tak, zo špásu, lebo každý povedal, že jak ty na mňa šáhneš, tak mi všetko prejde. Svoje kvality som potom uplatnila, až keď som išla do dôchodku. Povedala som si, čo tu budem sedieť a kúkať do šira.

A čím sa ešte zaoberáte?

Ručnými prácami – štrikujem, háčikujem.

Máte už aj vnúčatá?

Áno, teším sa zo štyroch vnúčat a z troch pravnučat. Miriam má Petra a Patrícia, syn Peter zase dve dievčatá – Ivanku a Petu.

Deti bývajú v Stupave?

Dcéra býva v Stupave. A syn pracuje vo Švajčiarsku.

Aby sme nezabudli spomenúť, že okrem športovania aj spievate.

Áno, chodím do ženského zboru Nevädz. Od svojich tridsiatich rokov. Je to kolektív dobrých žien, kde sa všetky poznáme. Rozumieme si. A vyplňa nám to príjemne čas. Zaspievame si a dobre sa cítime.

Ako ste mali na toto všetko čas? Ved' samotné cvičenie spevu zaberie veľa času, potom nasleduje vystupovanie, tréningy, zápasy...

V prvom rade si musíte vedieť všetko zadeliť, aby netrpela rodina, a, samozrejme, rodina musí mať pre vás pochopenie.

A tiež musíte mať na to energiu. Čím sa udržiavate v takom svižnom tempe?

Mám mladého ducha, lebo sa stretávam s mladými ľuďmi.

A kde sa s nimi stretáte? Pri športe?

Pri športe alebo aj pri osobnom stretnutí, keď idem do zboru. Sú tam rôzne ženy, mladšie, staršie, vieme sa jedna druhú pochopiť. A potom, keď mi dôjde niekto na masáž, takisto sú to mladí i starí.

Ešte sa na niečo opýtam. Keď ste viedli deti v škole a trénovali ich, bolo to iné ako v súčasnosti, keď majú deti všelijaké iné záujmy a do ich života zasahuje technika. Čiže presvedčiť ich, aby robili niečo ešte okrem učenia, je čím ďalej tým ťažšie. A tiež mobil z rúk len tak ľahko nepustia...

Je to tak. Šport je však taký, že ňu uchváti, lebo ty chceš vyhrať, zvíťaziť, bežať. V prvom rade to musia chcieť a musia ich podporovať rodičia.

Eva Švoňavová, foto: autorka, archív jlb

JARMILA BALOGHOVÁ

NARODENÁ: 6. apríla 1946

ZNAMENIE: Baran. Hovorí sa, že je to tvrdohlavé znamenie. Nevie, či som obrátený Baran, ale tvrdohlavá nie som. Som však ctížiadostivá, čo si zaumienim, to aj docielim.

OBLÚBENÉ JEDLO: Palacinky. Vždy keď majú ku mne prísť, či už deti, alebo vnučky, a opýtam sa, čo im spravím, tak povedia: tvoje palacinky!

NEVÄDZA SPIEVALA

KULTÚRA

Aj počas leta sa „spevule“ stretávajú a pod vedením dirigenta Mgr. art. Tomáša Šelca pripravujú svoj program na výročný koncert. Tento rok náš ženský spevácky zbor oslavuje 50. narodeniny. A verte, že napriek tomu, že niektoré speváčky spievajú v ňom od začiatku, vek na nich nevidieť. Možno je to práve spevom.

Na pozvanie vystúpili v domove seniorov v Lamači a tiež na BENEFIČNOM KONCERTE v kostole vo Vysokej pri Morave.

Spoločne so zborom Chorus Augustiny z Marianky, so speváckym zborom Bystričan, Hochštetnan. V programe vystúpila sólistka Júlia Ščepánová, na organe hrala Daniela Belancová.

švo, foto: zm

STRETNUTIE INTERNACIONÁLOV FK STUPAVA

„Tatran Stupava sme my, futbalisti veselí. Futbal, to je naša láska, keď nás nikto nenapráska.“

Každoročne sa stretávajú starí páni a oslavujú svoje jubileá. Tentoraz to bolo letné stretnutie, ktoré opäť zorganizoval Jožko Dugovič. A tak dňa 26. júna aj jemu gratulovali k 85. Takéto číslo mal nedávno na torte v tvare futbalovej lopty a Sveto Prokeš, pričom jeho manželka Gabika oslavovala 80. K oslávencom patria ešte Viliam Maroš, tiež

80 rokov, cenu prevzal Jaroslav Maroš, a na záver František Janeček so 70 na drese.

Dozvedieť sa všeličo z histórie tohto futbalového klubu môžete v ich kronike, ktorú založili v roku 1984. Nájdete v nej aj vzácne historické fotografie. Je to krásna mozaika o tom, že futbal je tá správna hra! Na nahliadnutie je v našej Mestskej knižnici Ruda Morica. Bolo to veľmi príjemné takto sa po čase stretnúť, skonštatovať všetci s úsmevom na tvári. Zaspievali si a zagratalovali oslávencom.

švo, foto: František Fúsek

POZNÁVACÍ ZÁJAZD DO JUŽNÝCH ČIECH

Členovia Miestneho spolku Slovenského Červeného kríža Stupava spolu s členmi základných organizácií mesta, so sympatizantmi a záujemcami z okolitých obcí absolvovali v dňoch 19. – 21. júna 2026 trojdňový zájazd do Hlubokej nad Vltavou, Tábora, Červenej Lhoty, Holašovic, Českých Budějovic a Českého Krumlova.

NAŠE OZ

S programom nášho poznávacieho zájazdu nás v autobuse oboznámila naša sprievodkyňa Štefánia Gazdová, ktorá nám okrem iného pútavo priblížila aj povest viažucu sa k známemu odpočívadlu na českej diaľnici D1 neďaleko Brna.

Deväť krížů

Najznámejšia povesť hovorí, že tu v roku 1540 došlo k prepadnutiu svadobného sprievodu a že na mieste zomrelo deväť ľudí. Lokalita dostala meno práve podľa deviatich krížov, ktoré mali byť vztýčené na pamiatku týchto obetí.

Hoci archeologický prieskum z roku 2012 ľudské pozostatky na tomto mieste nenašiel, kríže by tam neboli postavené bez dôvodu. Znamená to, že tento príbeh získal podobu krvavej svadby, nešťastnej lásky a pomsty, ktorá usmrtila nevestu, ženicha, hostí i samotného útočníka.

Podľa jednej z verzií tohto príbehu našiel bohatý sedliak z Hlubokey v roku 1539 na ceste vyčerpaného obchodníka s koňmi z Uhier. Vzal ho domov k sebe, mladík sa zamiloval do jeho dcéry a ona lásku opätovať. Otec však svadbe neprial a medzitým sľúbil dcéru bohatému ženichovi. Obchodník s koňmi sa však po návrate z cesty rozhodol pre pomstu, na svadobčanov si s komplicom počkal a pri prepadnutí zahynula aj nevesta, ktorú si chcel vziať a uchrániť. Nakoniec mal zabíť spoločníka i seba. Podľa tejto povesti je nevesta pochovaná v strede, po stranách sú dvaja ženisi a kríž nad vrahom hnije rýchlejšie než nad ostatnými.

Tábor a Červená Lhota

Do mesta Tábor, ktoré v roku 1420 založili husiti, sme dorazili pred obedom. Najskôr nás čakala prehliadka gotického a renesančného historického centra s táborskou radnicou, ktorá sa radí k najvýznamnejším a najkrajším pamiatkam neskorej gotiky juhočeských miest.

Popoludní pokračovala naša cesta na zámok Červená Lhota, stojaci na ostrove uprostred jazera. Jeho exteriér sa tak radí k najkrajším „rozprávkovým“ zámkom v Českej republike a drží prím v počte rozprávok a filmov tu natočených.

Hlavná expozícia zámku v interiéroch 1. poschodia predstavuje autentický byt jeho posledných majiteľov, kniežat Schönburg-

-Hartensteinovcov, a to v podobe, akú mal po roku 1910, keď bola dokončená najmladšia prestavba zámku.

Večer po príchode do hotela Záviš z Falkensteinu v Hlubokey nad Vltavou sme si zanôtili s miestnymi muzikantmi.

Zámok v Hlubokey, Holašovice, České Budějovice

Zámok v Hlubokey nad Vltavou vďačí za svoju súčasnú podobu rodu Schwarzenbergovcov. Kúsok windsorského Anglicka uprostred južných Čiech – tak by sa dal stručne opísať rozprávkový zámok, ktorý

svoju dnešnú podobu získal v 19. storočí po neogotickej prestavbe. V rámci romantických úprav šľachtického sídla založili Schwarzenbergovci v polovici 19. storočia aj rozsiahly zámocký park.

Na poludnie nás čakala návšteva malebnej dedinky Holašovice, ktorá je zapísaná na zozname svetového dedičstva UNESCO. Pri prehliadke obce sme spoznali nádherné barokové statky, ktoré si zachovali svoju pôvodnú podobu z 18. a 19. storočia. Jedinečná architektúra je príkladom tzv. sedliackeho baroka, typického pre juhočeský región.

Po prehliadke Holašovic pokračovala naša cesta do Českých Budějovic. Ich klenotom je historické jadro mesta s radom cenných cirkevných a svetských stavieb. Námestie Přemysla Otakara II. s gotickými, renesančnými, ale najmä barokovými domami a s unikátne zachovanými

podlubiemi patrí svojou rozlohou k najväčším v Českej republike.

Druhý večer sme si spríjemnili posedením pri gitare.

Český Krumlov

Tretí deň nášho zájazdu patril návšteve štátneho hradu a zámku, ktorý svojou architektúrou, kultúrnou tradíciou a rozlohou patrí medzi najvýznamnejšie pamiatky stredoeurópskej oblasti. V architektúre hradu je dochovaný stavebný vývoj od 14. do 19. storočia. Zámocká baroková kuchyňa sa nachádza v suteréne Letohrádku Bellarie v zámockom areáli. Po rozsiahlej rekonštrukcii ponúka pohľad na barokové zázemie pre prípravu jedál.

V Českom Krumlove nás zaujala aj prehliadka historického centra mesta, kde sa v rámci trojdňových „Slavností pětilisté růže“ konali rôzne kultúrne podujatia.

tia, remeselnícke a gastro trhy. Záverečný pochod mestom pri príležitosti tejto slávnosti sa v Českom Krumlove koná tradične v nedeľu popoludní. Veľkolepý sprievod sprievádzala ceremónia, ktorá oficiálne ukončuje celý festival na zámku.

Pod'akovanie

Počas našej spiatocnej cesty za veľmi teplého a dusného počasia sme obdivovali nielen zručnosti nášho vodiča Roba, ale aj odborný výklad sprievodkyne Štefánie Gazdovej, ktorá nám odovzdávala svoje hlboké znalosti pútavým a zaujímavým hovoreným slovom. Program nášho trojdňového zájazdu sa všetkým páčil a potešilo ma, že už na druhý deň kolovali medzi jeho účastníkmi pozitívne ohlasy.

Stanislav Gajdošík, podpredseda MS SČK
Stupava, foto: Helena Gajdošíková

LETNÉ PODUJATIA

ZO ŽIVOTA V KAŠTIELI

Ara i kakadu

Koncom mája sa nádvorie Domova sociálnych služieb a zariadenia pre seniorov Kaštieľ zmenilo na kúsok tropického raja, aký poznáme z filmov. Zavítalo k nám Arakovo, ponúkajúce jedinečnú možnosť byť v priamom kontakte s najrôznejšími papagájmi

a iným exotickým vtáctvom.

Už pri príchode sme vedeli, že sa deje niečo nové a pre mnohých z nás nepoznané. Papa-

gáje dávali o sebe vedieť od prvej chvíle. Dá sa povedať, že nás doslova „nakazili“ svojou zvedavosťou, prítulnosťou a hravosťou. Toto stretnutie bolo určitou formou ornitoterapie, vzácnym prepojením nových informácií a príjemných zážitkov. Dozvedeli sme sa čo-to nielen o pôvode papagájov druhu ara a kakadu, ale aj cenné informácie o ich správaní a ako s takýmito exotickými vtákmi zaobchádzať.

Ornitoterapia ako špecifická forma animoterapie, ktorá využíva prirodzenú interakciu s vtákmi, nám napomáhala pri stimulácii

zmyslov, rozvoji jemnej motoriky a v neposlednom rade pri zlepšení psychickej pohody. Vnímali sme, ako sa prijímateľom zlepšila nálada a ako prítomnosť hostí vyčarila množným úsmev na tvári.

Ara Lola navštívila so svojou chovateľkou aj prijímateľov, ktorí sa vzhľadom na svoj zdravotný stav nemali možnosť zúčastniť na stretnutí na nádvorí. Azda najväčším lákadlom spomedzi všetkých vtákov bol Hugo, majestátny papagáj rodu ara hyacintová, ktorý svojou veľkosťou a hmotnosťou až 2 kilogramy vzbudzoval rešpekt. Napriek tomu sa však našlo veľa odvážlivcov, ktorí sa s Hugom stretli zoči-voči. Iných zasa očarila zvedavá a nezbedná samička kakadu Sunny. Niektorí prijímatelia si návštevou papagájov pripomenuli časy, keď sami chovali podobných nezbedníkov. Prítulná Tereza (kakadu) nás na záver krásne pozdravila „Ahoood“.

Beáta Mrázeková, foto: autorka

Cyklovýlet do Marchegg

Už dlhšie obdobie prejavovali naši prijímatelia sociálnych služieb zvýšený záujem o bicyklovanie. Aby sme im mohli túto aktivitu opäť umožniť, vykonali sme potrebný servis bicyklov a pripravili ich na bezpečné používanie. Následne sme sa spoločne vydali

na cyklovýlet, cieľom ktorého bolo rakúske mestečko Marchegg.

Na aktivite sa zúčastnili dvaja prijímatelia sociálnych služieb v sprievode sociálnej pracovníčky a fyzioterapeuta. Hneď na začiatku trasy došlo k menšej nepríjemnosti, keď jeden z prijímateľov pri jazde na bicykli spadol. Po krátkej prestávke sa však postavil, situáciu zvládol bez vážnejších následkov a s odhod-

laním pokračoval v jazde. Jeho vytrvalosť a pozitívny prístup boli povzbudením pre celú skupinu.

Počas cyklovýletu sme absolvovali viacero oddychových a pitných prestávok. Počas celej aktivity panovala dobrá nálada. Výlet priniesol nielen pohyb a pobyt na čerstvom vzduchu, ale aj priestor na vzájomnú komu-

Uvítanie detí do života

Milí rodičia novonarodených detí, tradične pre Vás a Vaše deti organizujeme slávnosť uvítania detí do života.

Záujemcovia o účasť na obrade uvítania detí do života musia vyplniť prihlášku (podpísanú oboma rodičmi) a obratom ju poslať e-mailom na monika.vrabelova@stupava.sk alebo zaslať poštou na Mestský úrad Stupava, referát evidencie obyvateľov, Hlavná 1/24, 900 3 Stupava, prípadne osobne odovzdať v podateľni mestského úradu alebo vhodiť do schránky pri vchode do mestského úradu. Prihlášky budú odovzdané do príslušného referátu. Pred samotným konaním obradu záujemcom zašleme pozvánku. Najbližší obrad sa uskutoční 17. 10. 2026.

Prihlášky pre deti narodené od 1. 3. 2025 je potrebné odovzdať najneskôr 21. 9. 2026.

Podmienka zaradenia medzi záujemcov:

Trvalý pobyt matky aj dieťaťa v Stupave v deň narodenia dieťaťa (ktorý stále trvá).

Tlačivá nájdete na stránke mesta www.stupava.sk v sekcii Ako vybaviť/Matrika/Narodenie dieťaťa, v Stupavských novinách a v podateľni Mestského úradu v Stupave.

Rodičia novonarodených detí môžu prihlášky zasielať aj priebežne počas celého roka, nie je potrebné čakať až na zverejnenie výzvy.

Meno a priezvisko dieťaťa

Narodené dňa

Meno a priezvisko matky dieťaťa

Adresa

Tel. číslo

Mailová adresa

Meno a priezvisko otca dieťaťa

Súhlasím so zverejnením fotografií

Podpis otca

Podpis matky

Týmto udeľujem prevádzkovateľovi – Mesto Stupava, Hlavná 1/24, 900 31 Stupava, IČO: 00305081, svoj súhlas so spracúvaním osobných údajov v rozsahu údajov uvedených v prihláške na účel realizácie spoločenských podujatí pre občanov mesta, v tomto prípade Slávnosti privítania do života. Vyhlasujem, že poskytnuté údaje sú aktuálne a pravdivé. Zároveň udeľujem súhlas so spracúvaním osobných údajov na účel informovania o činnosti prevádzkovateľa a jeho aktivitách, na zdokumentovanie rôznych podujatí a následné zverejnenie fotografií a videozáznamov na webovej stránke prevádzkovateľa, sociálnych sieťach a v tlačových správach. Spracúvanie zahŕňa vyhotovovanie fotografií a videozáznamu z podujatia a ich zverejnenie na webovom sídle mesta Stupavy, na sociálnej sieti Facebook (na ktorej si prevádzkovateľ vytvoril profil) a v Stupavských novinách. Informácie o spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov (všeobecné nariadenie o ochrane údajov) (ďalej len „GDPR“) podľa čl. 13 nariadenia Európskeho parlamentu a rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 nájdete na www.stupava.sk a tabuľu oznamov pri podateľni Mestského úradu Stupava. E-mailová adresa na uplatnenie práv je zodpovednaosoba@stupava.sk.

NÁVRATKU JE POTREBNÉ POSLAŤ NA:

MsÚ Stupava, Hlavná 1/24, 900 31 Stupava, prípadne elektronicky na: monika.vrabelova@stupava.sk

Prihlášku môžete odovzdať aj osobne v podateľni mestského úradu alebo priamo v príslušnom referáte.

Podmienka zaradenia medzi záujemcov: trvalý pobyt matky aj dieťaťa v Stupave v deň narodenia dieťaťa, ktorý stále trvá!

V prípade akýchkoľvek otázok kontaktujte Moniku Vrabelovú na tel. čísle 02/6020 0917.

nikáciu, podporu sociálnych vzťahov a získavanie nových skúseností.

Cyklovýlet do Marcheggu bol príjemným spiestrením každodenného života v našom zariadení a opäť ukázal, že spojenie pohybu, prírody a spoločných zážitkov má pozitívny vplyv na fyzickú aj psychickú pohodu účastníkov. Tešíme sa na ďalšie spoločné aktivity a nové dobrodružstvá na bicykloch.

Lucia Tomanová, foto: autorka

Tradícia športu, priateľstva a zábavy

Dňa 17. júna 2026 sa skupina štyroch našich prijímateľov so sprievodom sociálnych pracovníkov zúčastnila na už tradičnom športovo-edukačnom podujatí s názvom Pestý deň, ktoré zorganizovalo zariadenie Gaudeamus – ZKR. Podujatie sa konalo v príjemnom a známom prostredí Partizánskej lúky na Železnej studničke v Bratislave a prilákalo účastníkov z viacerých zariadení sociálnych služieb.

Svoje schopnosti, vedomosti a tímového ducha sme si preverili v rôznych súťažných disciplínach – napríklad v oblastiach prvej pomoci, civilnej ochrany, spoznávania prírody či protipožiarnej ochrany. Hoci sa našim prijímateľom nepodarilo umiestniť na popredných priečkach, organizátori si pre zúčastnených pripravili drobné darčeky, ktoré vyčarili prijímateľom úsmev na tvári. Najväčšou odmenou pre nich bola možnosť stretnúť sa s novými ľuďmi, stráviť čas v prírode. Po vyhodnotení súťaže si naši prijímatelia mohli vychutnať nielen skvelé občerstvenie v altánku, ale aj príjemnú atmosféru v prírode.

Ďakujeme organizátorom za príjemne pripravené podujatie a tešíme sa na ďalšie podobné stretnutia.

Veronika Vojtková a Ľubomír Oravec

Oslava krásneho životného jubilea

Dňa 19. júna 2026 sme spoločne oslávili významné životné jubileum našej prijímateľky pani Eleny Khandlovej, ktorá sa dožila krásnych 90 rokov. Pri tejto výnimočnej príležitosti ju prišla potešiť aj jej

rodina. Spolu s ostatnými prijímateľmi a zamestnancami sme jej zablahoželali, zažehali pevné zdravie, spokojnosť, radosť a mnoho krásnych chvíľ v kruhu najbližších. Oslavu spríjemnila narodeninová torta, občerstvenie, koláče, chlebíčky a spoločné posedenie pri káve.

Pani Elenke prajeme ešte veľa zdravia, šťastia a spokojnosti!

Alena Bodová, foto: autorka

OSLAVA 105. VÝROČIA OZ DROBNOCHOVATEĽOV V STUPAVE

„**H**istóriu netvorila ani budova, ani kroniky, históriu tvoria ľudia, ktorí venovali svoj čas, svoje vedomosti, svoje srdce, spoločnej veci. Dnes si s úctou spomínáme na tých, ktorí založili našu organizáciu, a ďakujeme tým, ktorí v činnosti pokračujú. Dvíhame čas na všetkých, ktorí sa pričinili k tomu, že oslavujeme toto vzácné výročie,“ povedal predseda OZ drobnochovateľov Stupava Ladislav Balogh na slávnostnom stretnutí členov dňa 4. júla.

Pri tejto príležitosti odovzdal primátor mesta Stupavy Peter Novisedlák pamätný ďakovný list a darčkové predmety mesta pánovi Ladislavovi Baloghovi

ako prejav úcty a uznania za jeho dlhoročnú a obetavú činnosť. Pán Ladislav Balogh je členom základnej organizácie drobnochovateľov Stupava od roku 1962. Aktívne sa podieľa na jej činnosti, odovzdáva svoje skúsenosti ďalším generáciám a významnou mierou prispieva k rozvoju drobnochovateľstva i zachovávaniu jeho tradícií v našom meste.

Naša organizácia oslavuje a je najstaršou nielen v Stupave, ale na Slovensku. Písali sme o jej histórii v minulom vydaní Stupavských novín (máj/jún). Každoročne sa tešíme na ich výstavu počas Dní zelá v Malom parku.

Švo, foto: autorka

BESEDA O KNIHE „ODVAHA K SÚCITU“

V kaviarni Kultúrka sa koncom apríla konala beseda o knihe „OdvaHa k súcitu“. Pozvaní psychológovia Mária Tiňová a Andrej Jeleník najprv podrobnejšie predstavili publikáciu a potom sa snažili čitateľom vysvetliť, ako lepšie porozumieť našej mysli a pracovať s emóciami.

K nihu spoločne napísali britský klinický psychológ Paul Gilbert a budhistický mních Choden, vlastným menom Sean McGovern. Publikácia je určená profesionálom aj laikom, v druhej časti obsahuje i praktické cvičenia.

Nerovnosti medzi ľuďmi

Paul Gilbert pôsobí v súčasnosti na anglickej University of Derby. Dvadsať rokov strávil vývojom novej terapie zameranej na súcitu, ktorá si získala aj medzinárodnú obľubu.

„Profesor Gilbert bol pôvodne ekonóm a trápili ho nerovnosti medzi ľuďmi. Skúmal, odkiaľ

sa berú závisť a chamtivosť, a tiež videl, ako ťažko sa v klasickej terapii pracuje s pocitom hanby. Počas práce na svojej teórii súcitu dospel k názoru, že mnoho z toho, čo sa nám deje, nie je naša vina – veľa z toho súvisí s podmienkami,

do ktorých sme sa narodili. Rovnako ako nie je vina zábradníka, ktoré semienka mu priniesie vietor. Ja sám sa však rozhodujem, o ktoré sa budem starať a zvelaďovať ich,“ priblížila Mária Tiňová, prekladateľka slovenskej verzie knihy.

Empatia a súciti

Jednou z vecí, ktoré publikum v Kultúrke zaujímali, bol aj rozdiel medzi empatiou a súcitom. „Empatia je zložka súcitu, ale samotný súciti ide z psychologického bládiska ešte ďalej: je v ňom prítomná ochota sa aktívne postaviť k trápeniu. A čím menej súcitu k sebe máme, tým viac duševných problémov budeme zažívať,“ vysvetlil na besede Andrej Jeleník.

Mária Tiňová je klinická psychologička s dlhoročnou praxou v oblasti kognitívno-behaviorálnej terapie, v minulosti sa v kine Kultúrka zúčastnila na diskusii o filme „Tá druhá“. Andrej Jeleník je psychológ a lektor, ktorý sa dlhodobo venuje konceptu mindfulness a zvládaniu stresu.

Pavína Petrincová, foto: autorka

MOZA

GOLD

ZLATNÍCTVO S TRADÍCIOU

KVALITA • PRECÍZNOSŤ • DÔVERA

Šperky, ktoré zostávajú na celý život.

SVADOBNÉ OBRÚČKY
Široký výber obrúčok a individuálna výroba.

ZÁKAZKOVÁ VÝROBA
Vytvoríme šperk podľa vašich predstáv.

OPRAVY ŠPERKOV
Profesionálne opravy, úpravy a renovácie.

VÝKUP ZLATA
Výkup zlata za férové a aktuálne ceny.

INVESTIČNÉ ZLATO A STRIEBRO
Zlaté tehličky, mince a striebro skladom.

STUPAVA
NÁM. SLOV. POVTANIA 108/5
AUTOBUSOVÁ STANICA

02 6595 7777
PARKOVANIE
PRIAMO PRED PREDAJŇOU

www.moza.sk

Základná organizácia Slovenského zväzu včelárov Stupava
v spolupráci s Ekocentrum Stupava vás srdečne pozýva

Včelárska sobota

5. september 2026

so začiatkom od 10.00 hod.
Ekocentrum Stupava, Hlavná 9c, 90031 Stupava

9.45 – 10.00

10.00 – 10.15

10.15 – 11.45

Registrácia účastníkov podujatia

Otvorenie včelárskej soboty Ing. Františkom Suchým

Technológia chovu silného včelstva – od aktuálnych k celoročným zásahom do včelstiev
Prednáška Mgr. Blanky Vincovej (prednášková miestnosť Ekocentra)

- príprava včelstiev pred zimným zakrímením
- kŕmenie včelstiev
- prvé jarné zásahy
- využitie de maré plánu v rámci technológie včelárenia
- tvorba oddelkov nielen pre rozmnožovanie včelstiev

11.50 – 12.50

Vosk, ktorý je cennejší ako med – postupy spracovania vosku a výroby sviečok
Prednáška Mariána Mečiara (vonkajší priestor)

- spôsoby získavania včelieho vosku a na čo si dať pozor
- prečo je niekedy vosk taký, aký ho nechceme mať
- falšovanie vosku a ako ho rýchlo objaviť
- čistenie a náprava vosku
- prečo niektoré sviece pri horení prskajú
- problematika horenia a voľby knôtu
- silikóny a ich spracovanie
- ukážka odlievania sviec do foriem a medzistienok na lise
- možnosť zakúpenia foriem, knôtů a menšieho množstva vosku (po skončení prednášky)

14.30 – 15.30

Prečo začať včelariť
Prednáška Dušana Dedinského (prednášková miestnosť Ekocentra)

- čo nás naučia včely
- výber úľa
- ochranné pomôcky
- práce počas roku
- náhľad do apiterapie

16.00 – 17.30

Kto býva v hmyzom domčeku
Interaktívna prezentácia o opeľovačoch pre deti a zvedavých dospelých (Ekocentrum Stupava)

Na podujatí budete môcť navštíviť Infostánok ZO SZV, kde vám poskytneme

- informácie o ZO SZV Stupava
- základné informácie o chove včiel
- ukážku úľov a včelárskeho vybavenia
- poradenstvo o chove včiel

K dispozícii bude aj ukážka prezentačného úľa so živými včelami, historické a súčasné úle a včelárske vybavenie, dielničky pre deti a interaktívna prednáška pre deti s kvízom pre deti a rodičov.

K dispozícii pre návštevníkov bude teplý aj studený bufet a tiež možnosť ochutnať med a medovinu od miestnych včelárov a tieto, ako aj ďalšie včelie produkty si aj zakúpiť.

PROGRAM LETO 2026

Sobota 11. júl
Stredoveký piknik 2026
ktorý pripravuje SHŠ Ursus. Od 12.00 do 19.00 hod. sa Malý park zaplní historickými tábormi, remeslami, hudbou a šermom.

Nedeľa 19. júl
Vyrobíme si spolu vlastnú tašku na fľašu
Tú si prehodíte cez plece a hor sa za letnými dobrodružstvami!

V sobotu 25. júl od 14.00 hod.
Prírodovedné laboratórium v parku
S deťmi sa zahráme na výskumníkov, čakajú nás hravé pokusy s vodou, skúmanie jej vlastností, merania aj zábavné výzvy.

V nedeľu 26. júl o 16.00 hod.
Bylinkový hydratačný sprej/ workshop
Vyrobíme si sprej na telo a tvár, ktorý nás v horúcich letných dňoch príjemne osvieži. Príďte si užiť vôňu bylín. Rezervácia miesta na ekocentrum@stupava.sk.

Sobota 1. august od 10.00 hod.
Z trhu do parku
Pozývame vás z trhu alebo z prechádzky do Malého parku a Ekocentra Stupava. Užite si leto pod korunami stromov, zastavte sa na limonádu či obdivovať kvety. Deti sa vyšantia na ihrisku, k dispozícii budú športové potreby, knihy, spoločenské hry aj deky. Čaká vás obrí šach, tulivaky a online pátracia hra zo života jašterice Ice. Vstup voľný. Podujatie podporila realitná kancelária Riešime bývanie.

Nedeľa 2. august 16.00 hod.
Kde býva včielka samotárka
Nakukneme do sveta hmyzu, povieme si, aké druhy včiel u nás žijú, prečo sú opeľovače dôležité a ako im vieme pomáhať. Vstup je voľný, vhodné pre deti aj dospelých.

Piatok 7. august
Kaštieľska večera
Ďalšia zo série pop up večerí v historickom skleníku pri ekocentre. Príďte si užiť večer s jedlom inšpirovaným tradičnými receptmi. Cena je 55 €/osoba, v predaji bude max. 30 vstupeniek. Zakúpte ich osobne v Makoviciach alebo na makovice.park@gmail.com. Vegetariánsku verziu večere, prosím, nahláste pri objednávke vstupeniek.

Sobota 8. august od 10.00 hod.
Z trhu do parku
Pomalé soboty pod korunami stromov v Malom parku pri káve, knihe, spoločenských hrách či bedmintone. Vstup voľný.

10.00 hod.
Očkovanie a štepenie ovocných stromov/kurz/ David Fendrich
Túžite po bohatej úrode, ale neviete, ako na to? Zasväťme vás do tajov množenia ovocných dreív a ukážeme základy ovocinárstva. Kurz je určený aj pre úplných začiatníkov. Trvanie kurzu je 3 hodiny, príspevok: 15 €/osoba, prihlasovanie na ekocentrum@stupava.sk.

Nedeľa 9. august 16.00 hod.
Prírodná kyanotypia/ workshop
Pozývame vás na workshop prírodnej kyanotypie, pri ktorej sa spája umenie, príroda a sila slnečného svetla. Trvanie 90 minút, vhodné pre deti od 10 rokov a dospelých, prihlasovanie na ekocentrum@stupava.sk. Cena 8 €/osoba vrátane materiálu, vybavenia a lektorského vedenia.

Sobota 15. august od 10.00 hod.
Z trhu do parku
Pomalé soboty pod korunami stromov v Malom parku pri káve, tvorení, knihe, spoločenských hrách či bedmintone. Vstup voľný.

Nedeľa 16. august 16.00 hod.
Grafiky prírody/ workshop linorytu
Príďte si vyskúšať linoryt a vytvoriť originálnu grafiku inšpirovanú prírodou. Trvanie 90 minút, vhodné pre deti od 10 rokov a dospelých, prihlasovanie na ekocentrum@stupava.sk. Cena 8 €/osoba vrátane materiálu, vybavenia a lektorského vedenia.

Sobota 22. august od 10.00 hod.
Z trhu do parku
Pomalé soboty pod korunami stromov v Malom parku pri káve, knihe, spoločenských hrách či bedmintone.

Nedeľa 23. august 15.00 hod.
Tajomstvá Kaštieľskeho parku/ komentovaná prechádzka
Vedeli ste, že aj uprostred mesta môžete nájsť jedinečný kus prírody? Príďte s nami objaviť tajomstvá zrekonštruovaného Kaštieľskeho parku v Stupave. Vstup 1 €. Registrácia na:

16.00 hod.
Vodní detektívi/interaktívna hra
Dobrodružná výprava plná úloh a objavovania sveta vody. Trvanie 90 minút, vhodné pre rodiny s deťmi školského veku, príspevok 5 €/rodina, prihláste sa na ekocentrum@stupava.sk.

Sobota 29. august od 10.00 hod.
Z trhu do parku
Pomalé soboty pod korunami stromov v Malom parku pri káve, knihe, tvorení, spoločenských hrách či bedmintone. Vstup voľný.

Nedeľa 30. august 10.00 hod.
Po stopách baníkov v Malých Karpatoch
Pozývame vás na prechádzku dubovými a bukovými lesmi so starými štôľňami

a pozostatkami stredovekého osídlenia. Trasa je mierne náročná, prevýšenie 500 m, dĺžka cca 9 km, vhodná pre deti od 8 rokov.
Cena 15 €/osoba, vstupenky na shop.bratislavaregion.travel/ alebo:

14.00 – 19.00 hod.
Bublinový deň/zábavný deň pre rodiny
Užite si s nami záver prázdnin veselo a bublinovo. Viac informácií čoskoro u nás na Facebooku.

Štvrtok – deň spoločenských hier
Každý štvrtok od 14.00 do 18.00 hod. budú pripravené spoločenské hry pre všetky vekové kategórie. Vstup voľný.

Piatok – deň tvorivých dielní
Každý piatok od 14.00 do 18.00 hod. si u nás vytvoríte niečo pekné. Pri tvorení si vychutnáte kávu či limonádu a odnesiete si suvenír. Zabavia sa deti aj dospelí. Vstup voľný.

Sobota 5. september od 10.00 do 18.00 hod.
Včelí deň/Slovenský zväz včelárov ZO Stupava
Dozviete sa základné informácie o chove včiel, uvidíte ukážku úľov a včelárskeho vybavenia. Vstup voľný.

19.30
Zo života netopierov/ pozorovanie a počúvanie
Počas prechádzky budeme pozorovať jedinečné netopiere opradené mýtami. Vstupenky na shop.bratislavaregion.travel alebo:

Z trhu do parku

pomalé leto v Malom parku

Kupón na 1 limonádu

Platný do 31.8.2026

káva, piknik, bedminton, tvorenie, obrie šachy, knihy, rodinné hry, záhrada, oddych pod stromom

Kontakt: Ekocentrum Stupava, Hlavná 9/C, 90031 Stupava, ekocentrum@stupava.sk, 0918 760 559, 0948 154 529, FB/IG: @ekocentrumstupava, otváracie hodiny pre verejnosť od 12. mája (sezóna): streda: 10.00 – 18.00, štvrtok: 14.00 – 18.00, piatok: 14.00 – 18.00, sobota: 10.00 – 18.00, nedeľa 14.00 – 18.00

Z REDAKČNEJ POŠTY

? V Stupavských novinách máj/jún sme priniesli v redakčnej pošte na str. 28 príspevok Ing. Igora Maroša. Toto je odpoveď náčelníka Mestskej polície Stupava Milana Váleka:

Bezpečnosť nie je zbytočný luxus!

K dnešnému dňu je to prakticky 35 rokov, čo sa hliadky MsP v ranných hodinách aktívne podieľajú na zabezpečovaní bezpečného prechodu detí cez priechody pre chodcov na Hlavnej ulici. Za ten čas sa na danom úseku nestala jediná dopravná nehoda so zranením chodca! V posledných rokoch nás požiadať pedagógovia ZŠ kpt. Nálepku o spoluprácu pri edukácii žiakov práve na týchto priechodoch, kde sa prakticky učia dopravnú výchovu a rozoznávanie porušení zákona v praxi. Pätnásť príslušníkov MsP (vrátane náčelníka a jeho zástupcu) plnilo a nad-

lej plní úlohy v zmysle zákona 564/1991 Zb. o obecnej polícii v znení neskorších predpisov v extraviláne, ako aj v intraviláne mesta. Príslušníci MsP v roku 2025 vykonali celkom 1 374 hliadok. Preverili 1 944 oznámení od občanov. Doriešili 4 244 priestupkov. Z tohto počtu vyriešili v blokovom konaní 2 168 priestupkov. V rámci objasňovania správnych deliktov držiteľov motorových vozidiel (tzv. objektívna zodpovednosť) za rok 2025 riešili celkom 61 majiteľov motorových vozidiel, ktorým bol zaslaný rozkaz o uložení pokuty. V priebehu hliadkovej činnosti zistili a zadokumentovali 21 vrakov vozidiel, v 65 prípadoch spolupracovali s policajným zborom SR, Hasičským a záchranným zborom SR, Rýchlou záchrannou službou RZP, Dobrovoľným hasičským zborom Stupava pri odstraňovaní následkov dopravných nehôd, rôznych zraneniach osôb, likvidácii požiarov, pátraní po osobách a veciach a podobne.

Čo sa týka Slovenskej ulice, ktorú spomínate, tak za rok 2025 bol zistený 1 vrak vozidla

– (zadokumentovaný a riešený s majiteľom), 47 priestupkov vozidiel riešených na mieste a 1 riešený v zmysle objektívnej zodpovednosti zaslaním rozkazu o uložení pokuty (parkovanie na zeleni, parkovanie mimo vyhradených parkovacích miest, nerešpektovanie DZ zákaz zastavenia), 5 priestupkov porušením zákona o podmienkach držania psov (282/2002 Z. z.), 1 priestupok na úseku životného prostredia, 1 nájdená vec – peňaženka s obsahom (vrátená majiteľovi). MsP je súčasťou registra AED (automatický externý defibrilátor) Operačného strediska záchrannej zdravotnej služby, ktorá v prípade potreby vyzýva registrovaných partnerov o bezprostredný zásah a použitie prístroja AED, ktoré má MsP Stupava vo vozidle a na ktorého použitie sú ako first responderi AED vyškolení všetci príslušníci MsP. Preto vykonávajú príslušníci MsP hliadkovú činnosť prevažne so služobným motorovým vozidlom, aby v prípade výzvy operačného strediska boli v čo najkratšom čase schopní použiť AED pri záchrane života. MsP, samozrejme, vykonáva aj pešie

hliadky v prípadoch zvýšeného výkonu služby (4 a viac policajtov v službe). Tieto hliadky sa primárne zameriavajú na parky, miesta, kde prebiehajú kultúrno-spoločenské akcie a pod. Vzhľadom na tabuľkové počty príslušníkov MsP a zabezpečenie nepretržitej 24-hodinovej prevádzky nie je v súčasnej dobe možné zabezpečiť stálu pešiu hliadku.

K otázke Ing. Igora Maroša k značkám na Slovenskej ulici odpovedá

Mgr. Jana ILLIŤOVÁ, vedúca oddelenia životného prostredia a dopravy, cestný správny orgán

Dopravné značenie bolo na Slovenskej ulici upravené v zmysle schváleného dopravného projektu pri zavádzaní regulovaného parkovania. Státie na oboch stranách je zakázané s výnimkou parkoviska, ktoré je riadne označené. Po overení dopravného značenia bola zmätočná a nadbytočná značka zákazu zastavenia na začiatku ulice odstránená.

Z REDAKČNEJ POŠTY

? Prečo sa na Cementárenskej ulici znehodnotil pamätný kameň, bola to pamiatka na podnik Cementáreň Stupava, ktorý zamestnával našich otcov a dedov.

jm

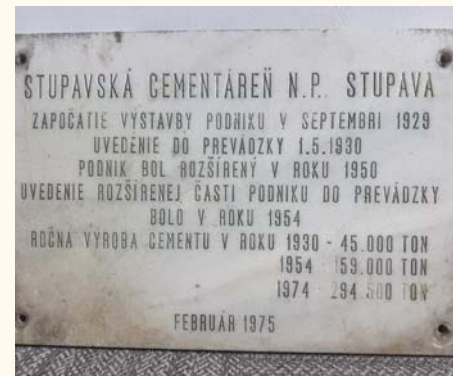
Odpoveď od Stavebného úradu Stupava

V bezprostrednej blízkosti bytových domov NOEMIS, v areáli CEVASERVISU v Stupave, sa v súčasnosti realizuje výstavba ďalších dvoch bytových domov s názvom Malá Ceva. V rámci územného ani stavebného konania týkajúceho sa predmetnej stavby nebol existujúci pamätník identifikovaný ako dotknutý objekt, a preto nebol predmetom posudzovania ani povoľovacích konaní. Rovnako projektová dokumentácia neobsahuje žiadne riešenie týkajúce sa jeho premiestnenia, odstránenia alebo iného zásahu. Zo stanoviska Krajského

pamiatkového úradu Bratislava vyplýva, že v prípade nepredvídaného nálezu je stavebník alebo osoba zodpovedná za vykonávanie stavebných prác povinná postupovať podľa § 40 ods. 2 a 3 zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu, t. j. bezodkladne oznámiť nález Krajskému pamiatkovému úradu Bratislava a ponechať ho bez zmeny až do vykonania obhliadky príslušným orgánom alebo ním poverenou odborne spô-

sobilou osobou. Aj v prípade, ak predmetný pamätník nepodliehal ochrane Krajského pamiatkového úradu Bratislava a nebol predmetom územného ani stavebného konania, táto skutočnosť sama osebe neoprávňovala zhotoviteľa stavby na jeho odstránenie alebo zbúranie bez existencie príslušného právneho titulu, rozhodnutia alebo súhlasu oprávneného vlastníka (vlastník areálu CEVASERVISU) či príslušného orgánu verejnej správy.

Odpoveď od realizátora stavby:

CEVASERVIS, a. s., odložil pamätnú tabuľu z roku 1975, ktorá obsahuje pripomenutie výstavby a spustenie výroby v stupavskej cementárni. Umiestnená bola pri vstupe do areálu. Po jej vyčistení bude tabuľa umiestnená na viditeľnom mieste na fasáde administratívnej budovy (v bezprostrednej blízkosti pôvodného umiestnenia).

Z REDAKČNEJ POŠTY

? Neviem, na koho sa mám obrátiť. Od susedov mi tráva a burina pretláča plot. Vôbec sa o svoj pozemok nestarajú.

mm

Odpovedá Tatiana Obermárová z referátu životného prostredia Mestského úradu Stupava

Vlastník pozemku je povinný udržiavať svoj pozemok v takom stave, aby nedochádzalo k

zhoršovaniu životného prostredia, šíreniu burín, alergénov, škodcov alebo k obťažovaniu susedov.

Ak si majiteľ túto povinnosť neplní, odporúčame nasledujúci postup:

Ideálne najskôr skúsiť dohodu – osloviť vlastníka pozemku a upozorniť ho na problém. Potom odporúčame podať podnet na mesto – občan môže podať podnet na mestský úrad (osobne, písomne alebo

e-mailom). V podnete je vhodné uviesť adresu alebo parcelu pozemku a stručný opis problému, prípadne priložiť fotografie. Mesto môže vykonať miestne zisťovanie a vyzvať vlastníka na odstránenie nedostatkov.

Zároveň prosíme vlastníkov takýchto pozemkov, aby si svoje pozemky pravidelne udržiavali, kosili trávu a odstraňovali burinu, čím prispievajú k čistote, bezpečnosti a príjemnejšiemu prostrediu v našom meste.

Z REDAKČNEJ POŠTY

Odpoveď na otázky o zmene organizácie dopravy na Pažitnej ulici. Odpovedá Mgr. Jana ILLIŤOVÁ, vedúca oddelenia životného prostredia a dopravy, cestný správny orgán

Pôvodná zmena organizácie dopravy nepriniesla očakávané upokojenie dopravnej situácie v lokalite. Zo strany občanov

boli doručené viaceré podnety na vykonanie zmien a zohľadnenie zvyklostí občanov žijúcich v danej lokalite. Cestný správny orgán po zhodnotení podnetov občanov žijúcich v danej lokalite, po následnom zhodnotení platnej organizácie dopravy, ako aj po vykonaní obhliadky lokality na mieste, po zohľadnení priestorových možností, ako aj z pohľadu potreby zabezpečenia bezpečnosti účastníkov cestnej premávky pri zohľadnení zachovania plynulosti navrhol úpravu orga-

nizácie dopravy, ktorá bola zapracovaná do projektovej dokumentácie.

Zmeny:

1. V celej lokalite sa zavádza zóna najvyššej dovolenej rýchlosti 30 km/hod., čím sa docieli upokojenie dopravy v celej lokalite.

2. Pažitnej ulici v úseku od križovatky s ul. SNP po Malackú ulicu bude vrátené zozbieranie, čím sa docielí zvýšenie plynulosti dopravy a vytvorenie alternatívnej trasy pre obchádzku Malackej ulice v čase najväčšej

dopravnej vytťažnosti.

3. V križovatke ulíc SNP a Námestie SNP sa navrhuje trvalé vodorovné dopravné značenie pre usmernenie vjazdu/výjazdu do/z ul. SNP a pre zabezpečenie rozhľadu v križovatke. Vytvorením dopravného tieňa po oboch stranách križovatky sa docielí zamedzenie parkovania vozidiel vo vzdialenosti min. 5,0 m od križovatky, čím bude zabezpečený rozhľad v križovatke a zvýši sa bezpečnosť cestnej premávky.

Z REDAKČNEJ POŠTY

? Prečo bol pri starom cintoríne odstránený kôš na psie exkrementy? Teraz dávajú psičkári vrecúška do smetného koša za bránou cintorína. jk

Odpovedá Martin Smeja, údržba VPS Stupava

Chýbajúci smetný kôš skontrolujeme a v prípade opodstatnenia doplníme.

Z REDAKČNEJ POŠTY

? Na Rímskej ulici, hneď ako odbočíte z hlavnej cesty, číha na vodičov aj peších jama, len provízorne prekrytá nestabilným plechom. Kto to opraví? Jk

Odpovedá Martin Smeja, údržba VPS Stupava

Opravu odtokového žľabu na Rímskej ulici máme naplánovanú, hneď ako dostaneme chýbajúci kovový diel.

Z REDAKČNEJ POŠTY

? Pri zadnom vchode do Kaštieľskeho parku je príliš vysoký výjazd pre vozíčkarov aj pre kočíky. Mohli by ste s tým niečo urobiť? Sp

Odpovedá Martin Smeja, údržba VPS Stupava

Verejnoprospešné služby Stupava sa postarajú o to, aby na prechod do parku pri Munkáči vedeli pohodlne vychádzať aj vozíčky a kočíky.

AKÉ SÚ SPRÁVY SPOD BASKETBALOVÝCH KOŠOV?

ŠPORT

V pondelok 8. júna sme si po dlhšej prestávke opäť užili zápasovú atmosféru. Naše dievčatá U13 nastúpili na priateľské stretnutie proti družstvu z Trenčína.

Keďže súťažná sezóna sa pre nás skončila už koncom marca, každý ďalší zápas je vítanou príležitosťou preniesť tréningovú prácu na palubovku. Nie všetko sa totiž dá natréňovať v telocvični – niektoré veci preverí až samotný zápas.

Do stretnutia sme nastúpili bez viacerých hráčok, a tak dostali viac priestoru tie, ktoré bežne hrajú menej minút. O to viac nás tešilo, že na ihrisku bolo vidieť odvahu skúšať nové veci, chuť zabojovať o každú loptu a radosť z hry. Výsledok tentoraz nebol to najdôležitejšie. Cennejšie bolo vidieť, že aj po skončení sezóny majú dievčatá stále energiu, motiváciu a chuť na sebe pracovať. Presne pre takéto momenty majú priateľské zápasy svoj význam.

švo, foto: www.mibasketball.sk

Stupava

Škoda Stupava maratón

Preteky patria do Slovenského pohára XCM.

12. 9. 2026

Trate pre e-bikerov, MTB profesionálov aj rekreačných cyklistov s rodinami

- Dlhá trať 78 km
- Stredná trať 42 km
- Stredná E-Bike trať 42 km
- Krátka trať 25km
- Škoda Family 7km

Zaregistrujte sa ešte dnes na www.sbot.sk a hrajte o skvelé ceny.

BYSTRICA RUN 11KM

13. 9. 2026

Destký MTB cyklomaratónik

BAJKSERVIS STUPAVA

MTB SPRINT

30.08. 2026

www.stupavskymaraton.sk

HC TATRAN STUPAVA UŽ PLÁNUJE NOVÚ SEZÓNU

ŠPORT

Po krátkej letnej prestávke sa v HC Tatran Stupava opäť naplno rozbehne príprava na novú sezónu 2026/2027.

Významnou súčasťou letnej prípravy bude tradičné celoklubové sústredenie v Kuřime, ktoré sa uskutoční od 10. do 14. augusta 2026. Všetky družstvá HC Tatran Stupava absolvujú spoločnú prípravu zameranú na kondíciu, herné činnosti, budovanie tímového ducha a vytvorenie pevných základov pred štartom novej sezóny.

Letný program vyvrcholí domácim Letným festivalom hádzanej 2026, ktorý sa uskutoční v termíne 21. – 23. augusta 2026 v Stupave. Tradičný turnaj každoročne privíta desiatky družstiev zo Slovenska i zo zahraničia a bude ideálnou generálkou pred začiatkom súťažného ročníka. Fanúšikovia sa môžu tešiť na kvalitnú medzinárodnú konfrontáciu, množstvo zaujímavých zápasov a možnosť vidieť všetky družstvá HC Tatran Stupava v akcii na domácej palubovke. Spoločne s našimi fanúšikmi sa už teraz tešíme na novú sezónu plnú športových zážitkov a úspechov.

Peter Horecký

MLADÉ TALENTY ZAŽIARILI NA EUROFESTE

ŠPORT

Po skončení domácej sezóny sa naši najmladší hádzanári a hádzanárky z HC Tatran Stupava predstavili na 32. ročníku medzinárodného turnaja Eurofest v slovinskom Koperi, jednom z najprestížnejších mládežníckych hádzanárskych podujatí v Európe.

Naši mladí športovci si zmerali sily so súpermi z Belgicka, Poľska, zo Slovenska a z Chorvátska. Pre mnohých išlo o prvú medzinárodnú skúsenosť, ktorú zvládli s veľkým odhodlaním, bojovnosťou a radosťou z hry. Najväčší úspech dosiahlo družstvo dievčat W2015 A. Bez jedinej prehry ovládlo základnú skupinu, postúpilo do vyradovacej časti a po skvelých výkonoch sa prebojovalo až do finále. Jedinú prehru

utrpeto až v záverečnom zápase, z ktorého si odnieslo výborné 2. miesto – veľký úspech pre družstvo aj celý klub. Cenné skúsenosti získali aj ostatné naše tímy. Každý zápas priniesol možnosť porovnať sa so zahraničnými súpermi a nadviazať nové špor-

tové priateľstvá. HC Tatran Stupava ďakuje hráčom, trénerom, rodičom a fanúšikom za vzornú reprezentáciu klubu i mesta Stupavy. Strieborné medaily sú odme-

nou za celoročnú prácu a povzbudením do ďalších sezón. Gratulujeme všetkým mladým hádzanárom a hádzanárkam a prajeme im veľa ďalších športových úspechov i nezapomenuteľných zážitkov.

Peter Horecký, foto: HC Tatran

HÁDZANÁRSKA SEZÓNA JE ZA NAMI

ŠPORT

Po skončení sezóny 2025/2026 si hráči a hráčky HC Tatran Stupava užívajú zaslúžený oddych po mesiacoch tréningov a zápasov.

Najväčším úspechom sezóny je historický postup ženského družstva do najvyššej spoločnej česko-slovenskej súťaže. Po výborných výkonoch a úspešnej baráži si hráčky vybojovali účasť medzi elitou. Od novej sezóny bude súťaž niesť názov Doprastav liga, ktorá nahradí doterajšiu MOL ligu. Pre klub ide o významný historický míľnik a odmenu za

dlhodobú prácu s mládežou aj so ženským družstvom. Prvou previerkou bude zápas na palubovke úradujúceho šampióna DHC Slavia Praha. Výborné výsledky dosiahli počas sezóny aj mládežnícke družstvá chlapcov a dievčat, ktoré opäť potvrdili kvalitnú prácu s talentovanými hráčmi a hráčkami.

HC Tatran Stupava ďakuje hráčom, trénerom, realizačným tímom, partnerom, dobrovoľníkom a fanúšikom za podporu počas celej sezóny. Oddych sa však netýka všetkých. Reprezentačné kadetky Slovenska, medzi ktorými sú aj hráčky HC Tatran

Stupava Barbora Karkušová, Anežka Stránska (TuS Metzingen) a tréner Luboš Hepner, pokračujú v príprave na majstrovstvá sveta kadetiek, ktoré sa od 29. júla uskutočnia v Rumunsku.

Program Slovenska v základnej skupine:

29. júla – Slovensko – Brazília (10.45 hod.)

30. júla – Angola – Slovensko (10.45 hod.)

1. augusta – Slovensko – Japonsko (13.00 hod.)

Účasť našich hráčok na svetovom šampionáte je ďalším potvrdením kvalitnej práce s mládežou v HC Tatran Stupava a motiváciou pre ďalšie generácie hádzanárov.

Peter Horecký

PRÍBEH ÚSPECHU MLADÉHO LUKOSTRELCA

Niekedy stačí malý impulz na to, aby človek objavil svoju celoživotnú vášeň. Zo Stupavských novín až na stupne víťazov.

ŠPORT

Pre mladého Stupavčana Tobiasa Bálinta sa takýto moment odohral v decembri 2022. Práve vtedy sa v našich mestských novinách dočítal o možnosti prísť sa pozrieť na tréning domáceho lukostreleckého klubu Fityfal. Zvedavosť ho priviedla na tréning, lukostrelba mu okamžite učarovala a od januára nasledujúceho roka už začal pravidelne trénovať.

Prvé sklamanie ho neodradilo

Tobias na sebe tvrdo pracoval a netrvalo dlho, kým prišla prvá súťažná výzva. V apríli 2023 sa premiérovu postavil na štart pretekov 3D West Cup v Bzinciach pod Javorinou. Prvá súťaž býva málokedy jednoduchá – Tobiasovi sa nedarilo podľa predstáv, no ukázal niečo oveľa dôležitejšie ako len presnú mušku: nesmiernu bojovnosť. Nevzdal sa a súťaž úspešne dobojoval do konca.

Tento prístup priniesol svoje ovocie už o rok neskôr. V sezóne 2024 už Tobias absolvoval všetky kolá 3D West Cupu a v celkovom hodnotení medzi deťmi (pod 13 rokov) vybojoval fantastické 2. miesto. Že nejde o náhodu, potvrdil aj v roku 2025, keď v tomto pohári obsadil celkovú 3. priečku.

Prechod medzi elitu a nová kategória

Rok 2025 bol pre Tobiasa zlomový. Posunul sa do vyššej a náročnejšej súťažnej kategórie – Slovenského pohára. V silnej konkurencii sa nestratil a v celkovom hodnotení obsadil stále medzi deťmi skvelé 7. miesto.

V tom istom roku si prvýkrát vyskúšal aj atmosféru Majstrovstiev Slovenska

v Rimavskej Sobote. Hoci počasie pretekárom neprialo a pre nepriaznivé podmienky sa odstrieľali len dve kolá z troch, Tobias vybojoval 10. miesto. Čo je podstatné, striedal tam už v staršej kategórii kadet z modrého kolíka (maximálna vzdialenosť terča sa zmenila z 18 metrov na 30 metrov).

Strieborný triumf v Nitrianskej Blatnici

Vyvrcholenie doterajšej Tobiasovej kariéry prišlo na tohtoročných Majstrovstvách Slo-

venska v 3D lukostrelbe, ktoré hostila Nitrianska Blatnica. Prvý súťažný deň preveril psychiku všetkých strelcov – počasie bolo premenlivé, fúkal nepríjemný vietor a poprchávalo. Tobiasovi prvé kolo vyšlo výborne, druhé bolo o niečo slabšie. Po prvom dni sa usadil na priebežnom 3. mieste.

V nedeľu však Tobias opäť ukázal svoje „športové srdce“. V treťom kole zabral naplno, predbehol súperov a v konečnom účtovaní vybojoval titul vicemajstra Slovenska (2. miesto) v kategórii kadetov s tradičným reflexným lukom (TRRB). „Atmosféra na súťaži bola neuveriteľne dobrá. Bolo tam plno skvelých ľudí, s ktorými sme sa celý čas rozprávali a bavili, nuda naozaj nebola,“ spomínajú na úspešný víkend Tobiasovi rodičia.

Za úspechom stojí drina a skvelí tréneri. Tento strieborný úspech nespadol z neba. Je za ním obrovské množstvo driny, hodín tréningu a odhodlania. Obrovská vďaka preto patrí Tobiasovým trénerom – Matejovi a Soni, ktorí si ho vzali pod svoje patrónske krídla. Svedomito sa o neho starali a viedli ho vpred, hoci, ako rodičia s úsmevom priznávajú, to s ním niekedy nemali úplne ľahké.

Tobiasovi k obrovskému úspechu srdečne blahozeláme, ďakujeme za skvelú reprezentáciu Stupavy a prajeme veľa presných zásahov do budúcich sezón! A kto vie, možno tento článok inšpiruje ďalšieho mladého Stupavčana, aby skúsil tento krásny šport.

Norbert Bálint (hrdý otec), foto: autor

LETNÉ OVOCIE

Letné obdobie prináša bohatú úrodu plnú vitamínov a antioxidantov. Od júna dominujú jahody, čerešne, ríbezle a maliny, v júli pribúdajú marhule, broskyne, nektárinky a čučoriedky. August patrí slivkám, figám či osviežujúcim melónom, ktoré výborne hydratujú.

Z NAŠEJ KUCHYNE

Ovocie jednoducho v jedálnom lístku potrebujeme. Zvýšime si ním príjem vlákniny, vitamínu C, draslíka, organických kyselín, karotenoidov a polyfenolov. Ovocie nám môže významne podporiť antioxidačnú ochranu organizmu, zdravie čriev, cievny systém a celkovú kvalitu stravovania. Moderný pohľad na ovocie je triezvejší než v starších bylinkárskych textoch: najväčší prínos má pravidelná konzumácia celých plodov, ideálne čerstvých alebo šetrne mrazených. Ale v letný podvečer sa môžeme aj oslaďiť koláčikom.

Rýchly mrveničkový tvaroháč

POSTUP

Prichystáme si tvarohovú plnku – vymiešame všetky suroviny v mise. V druhej mise zmiešame múku, cukor, pridáme, vajce a olej s mäkkým maslom. Prstami mrvíme, pokým nedostaneme úplne sypkú mrveničku. 3/4 mrveničky vysypeme rovnomerne na plech (20 x 30 cm) vystlaný papierom na pečenie, potom rovnomerne

Na cesto potrebujeme

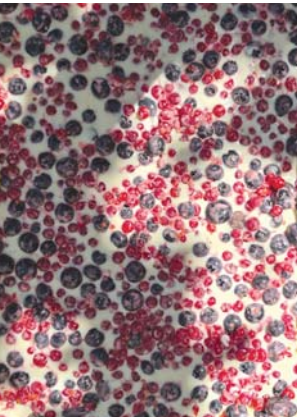
- 300 g hladkej špaldovej múky
- 8 g prášku do pečiva
- 80 g kryštálového cukru
- 50 g zmäknutého masla
- 50 g repkového oleja
- 1 vajce

Tvarohová plnka

- 250 g polotučného roztierateľného tvarohu
- 250 g hrudkovitého tvarohu
- 1 lyžicu vanilkového pudingu
- 100 g práškoveho cukru
- 140 g riedkeho bieleho jogurtu
- vanilková esencia
- citrónová kôra z dvoch citrónov
- + ovocie podľa preferencií, najlepšie budú pasovať ríbezle a maliny

rozdelíme tvarohovú plnku, na ňu nauladíme ovocie a nakoniec zasypeme zvyškom mrveničky. Mrveničku môžeme ešte posypať vanilkovým cukrom, ten koláč rozvoní a nakoniec bude jemne chrumkavý. Pečieme cca 40 minút na 180 °C.

Helena Karlíčková, foto: švo

inzercia 12026070806

CHCETE O NÁS
VEDIEŤ VIAC ?

MULTIFOKÁLNE OKULIARE S BONUSOM!

K NIM ZÍSKATE SLNEČNÉ
MULTIFOKÁLE DIOPTRICKÉ
SKLÁ ZDARMO!

DAJTE SI U NÁS VYROBIŤ
MULTIFOKÁLNE OKULIARE
(VARILUX PHYSIO)
A ZÍSKATE DRUHÉ SLNEČNÉ
DIOPTRICKÉ SKLÁ ZA 40€!

STAČÍ SI VYBRAŤ RÁM U NÁS,
O SKLÁ SA POSTARÁME MY.

Queens optik

Ružinovská 5
821 01 Bratislava

Mobil: 0905 329 105
ruzinov@queensoptik.sk

Queens optik

M. Sch. Trnavského 8
841 01 Bratislava

Mobil: 0905 989 284
musitzova@queensoptik.sk

Queens optik

OD Saratov
841 02 Bratislava

Mobil: 0918 462 805
saratov@queensoptik.sk

Optika Blumental

Mýtna 48
811 07 Bratislava

Mobil: 0917 886 979
blumental@queensoptik.sk

STUPAVSKÉ NOVINY

VYDAVATEL: Mesto Stupava, Hlavná 1/24, 900 31 Stupava **IČO:** 00305081 **DISTRIBÚCIA:** zadarmo do domácností **DÁTUM VYDANIA:** 17. júl 2026, poradové číslo 07-08/2026, šiesty ročník **KONTAKTY:** e-mail: noviny@stupava.sk **REDAKČNÁ RADA:** Mgr. Erika Piesecká, predsedníčka redakčnej rady, Mgr. Silvia Blahútová Nagyová, PhDr. Stanislav Rumann, PhDr. Eva Švoňavová **ŠÉFREDAKTORKA:** PhDr. Eva Švoňavová, eva.svonavova@stupavskenoviny.sk **FOTOGRAF:** Peter Kubička **JAZYKOVÁ KOREKTÚRA:** Ivana Fábryová **POST PRODUKCIA:** Jena Šimková **GRAFICKÉ SPRACOVANIE:** Ing. Matej Kotul'a **TLAČ:** Petit Press, a.s. **NÁKLAD:** 7 200 ks **CENA:** zadarmo **REGISTRÁCIA:** MK SR, EV 5773/19 ISSN 1339-9136 **PERIODICITA:** 8 x ročne. Redakčná rada si vyhradzuje právo príspevky krátiť, redakčne upraviť alebo aj nezverejniť. Názor vydavateľa a redakčnej rady sa nemusí zhodovať s názormi prispievateľov, za obsah nesie zodpovednosť autor príspevku. Vydavateľ nezodpovedá za pravdivosť a obsah informácií obsiahnutých v platenej inzercii a v neredakčných príspevkoch.

STUPAVA MÁ NOVÉHO LÍDRA V REALITÁCH

Realitný trh v Stupave sa vyvíja inak ako v Bratislave či v iných regiónoch. Kupujúci sú citlivejší na lokalitu, občiansku vybavenosť a dlhodobú hodnotu bývania. Predávajúci zas čoraz viac riešia istotu, bezpečnosť a férové nastavenie ceny.

Práve preto veríme, že úspešné riešenie bývania v Stupave nie je o rýchlosti, ale o správnych informáciách, skúsenostiach a lokálnej znalosti.

CELOSLOVENSKÉ SKÚSENOSTI, LOKÁLNY TÍM

Kombinujeme know-how zo stoviek obchodov s tímom, ktorý Stupavu pozná z každodenného života.

DÁTA, STRATÉGIA A FÉROVÝ PRÍSTUP

Vieme, že rozdiel medzi dobrou a najlepšou cenou nie je náhoda, ale výsledok správnych rozhodnutí.

KOMPLEXNÉ SLUŽBY NA JEDNOM MIESTE

Predaj, kúpa, výkup, hypotéka, prenájom – všetko vybavíte u nás.

STRETNIME SA V MALOM PARKU

Z trhu na limonádu

Počas jedenástich letných sobôt vás pozývame na sériu podujatí Pomalé leto v Malom parku. Na trhu vás budú čakať poukážky na domácu limonádu, ktoré si budete môcť uplatniť v ekocentre v Malom parku. Stačí sa prejsť z trhu do parku a spraviť si príjemnú letnú zastávku na mieste, ktoré prirodzene patrí k životu v našom meste.

Pomalé leto v Malom parku

Program v Malom parku nadväzuje na sobotnú atmosféru trhu a prináša priestor, kde si s rodinou môžete dopriať pokojnejšie pokračovanie dopoludnia. Zatiaľ čo vaše deti sa zabavia pri tvorivých aktivitách, vy si môžete posediť pri limonáde, porozprávať sa alebo si len užiť chvíľu v tieni stromov.

Čo vás čaká v parku

Deti sa môžu tešiť na maľovanie drevených domčekov, výrobu domčeka pre škriatkov, tvorbu a hádanky na tému Kde bývajú zvieratká, rekordy z prírody, pátraciu hru v parku, výrobu domácej limonády aj čítanie pod stromom.

Tešíme sa na vás!

Poukážky na limonádu budeme rozdávať počas sobotných trhov a využiť ich môžete do konca augusta 2026.

Peter Kontúr
kontur@rbmc.sk
+421 911 169 152

Nina Jančovičová
jancovicova@rbmc.sk
+421 902 717 034

Alexandra Patay
patay@rbmc.sk
+421 901 705 010

Lucia Dedinská
dedinska@rbmc.sk
+421 903 623 362

